

Destí Europa:

La crisi dels refugiats a Grècia
i la legislació europea
de protecció internacional

Foto: Carles Palacio

Laura Bota Puigdevall - 41590910X

Tutor: Marco Aparicio Wilhelmi

Universitat de Girona. Facultat de Dret

Grau en Ciències Polítiques i de l'Administració

Convocatòria juny 2015-16

TAULA DE CONTINGUTS

1	Consideracions inicials	4
1.1	Agraïments	4
1.2	Metodologia.....	5
1.3	Objectius	7
1.4	Introducció.....	9
2	Refugiats, més que números	12
2.1	Grècia: saturada pels refugiats	12
2.1.1	L'arribada a les illes gregues	14
2.1.2	L'estada al país i l'impediment de creuar les seves fronteres	16
2.2	L'origen	20
2.2.1	L'Afganistan: focus de violència continuada.....	21
2.2.2	L'Iraq: un conflicte que no acaba	23
2.2.3	La República Àrab Siriana: cinc anys d'horror.....	24
2.3	El camí de fugida	27
2.4	El pas per Turquia	33
2.4.1	La legislació sobre refugiats	33
2.4.2	La situació al país	35
2.4.3	El desig d'arribar a Europa: abans i després de l'acord EU-Turquia	37
3	La legislació europea.....	39
3.1	La Directiva 2011/95/EU	40
3.1.1	Els principis del Dret dels refugiats.....	42
3.1.2	Les clàusules d'inclusió, cessament i revocació de l'estatus	44
3.1.3	La opció de la protecció subsidiària i la protecció temporal	46
3.2	La Regulació de Dublín.....	47
3.2.1	Anàlisi del text.....	49
3.2.2	Dublín III a l'actualitat	54
3.3	El sistema de reubicació.....	57
3.4	L'acord UE-Turquia.....	61
3.4.1	La Declaració i les conclusions del Consell Europeu	61
3.4.2	El pronunciament de l'ACNUR	63
3.4.3	Turquia com a Estat segur: la legalitat de la Declaració d'acord amb la legislació europea i internacional	64

4	Reflexions finals i propostes de solució	71
4.1	Pot Catalunya acollir refugiats sense coordinar-se amb l'Estat espanyol?	75
4.2	Reforma de Dublín III	77
4.3	Millora del sistema de reubicació	82
5	Fonts consultades	86
5.1	Fonts normatives	86
5.1.1	Tractats Internacionals.....	86
5.1.2	Normativa de les Nacions Unides	86
5.1.3	Legislació europea.....	86
5.1.4	Legislació estatal	87
5.1.5	Jurisprudència:	87
5.2	Bibliografia	88
5.2.1	Revistes:	88
5.3	Webgrafia.....	89
6	Annex 1	97

1 CONSIDERACIONS INICIALS

1.1 AGRAÏMENTS

Voldria expressar la meva gratitud a totes aquelles persones gràcies al suport de les quals he pogut realitzar el present Treball de Fi de Grau,

En primer lloc, la realització d'aquest treball no hauria estat literalment possible sense el suport i l'acompanyament del meu tutor Marco Aparicio, que va decidir acceptar-ne la tutorització tot i ja ser tutor d'altres treballs, permetent-me poder realitzar un treball de fi de grau centrat en les meves inquietuds acadèmiques, després que hagués de renunciar a seguir redactant el treball que ja tenia començat, el tutor del qual era el Doctor Josep Acosta.

Al Doctor Josep Acosta li vull agrair la confiança dipositada en mi a l'hora de decidir tutoritzar el treball, la dedicació que va posar-hi i la seva voluntat d'ajudar-me en tot moment. Vull aprofitar el present per desitjar-li una ràpida recuperació.

A la Doctora Lyra Jakulevičienė i el Professor Vladimiras Siniovas, en gran part responsables de que hagi realitzat aquest treball, per donar-me a conèixer el Dret Internacional dels Refugiats i despertar-me un enorme interès en una matèria que era pràcticament desconeguda per mi. No només les classes teòriques, sinó també les pràctiques van permetre que conegués a fons una disciplina tan important com a vegades oblidada, que s'ha convertit en una de les meves àrees d'estudi preferides.

A Boris Cheshirkov per haver dedicat part del seu temps a respondre les preguntes que tenia sobre la situació a l'Illa de Lesbos, per explicar-me la tasca de l'ACNUR, detallar-me les vivències diàries als hotspots i permetre'm adonar-me de la proximitat de l'ACNUR amb aquelles persones que volen conèixer més detalls sobre la seva feina o sobre la situació als llocs on treballa.

Al Carles Palacio per haver-me permès utilitzar les fotografies que va fer durant el seu viatge a Idomeni a l'abril d'aquest any per il·lustrar el treball i per dotar-lo d'una visió més humana, permetent que el lector pugui fer un exercici d'empatia amb els protagonistes de les imatges i entendre més fàcilment la situació de crisi que viuen. També vull agrair-li que hagi compartit amb mi l'experiència que va viure al camp, que m'ha permès conèixer la situació al país un cop aprovat l'acord amb Turquia.

A la meva família, als meus amics i en especial als que he conegut a Vilnius i que s'han convertit en més que companys de classe, a l'Adriana pel disseny de la portada i al Dani, per haver pogut recuperar l'arxiu d'aquest treball quan l'ordinador des del que el redactava va deixar de funcionar.

1.2 METODOLOGIA

El present treball ha estat elaborat basant-se principalment en fonts d'informació en línia. D'una banda, això es deu a que el seguiment de l'actualitat que s'ha hagut de realitzar per a elaborar el treball, és molt més ampli i complert en línia, doncs no només he consultat pàgines de notícies espanyoles, sinó també gregues, britàniques, nord-americanes.... la qual cosa ha facilitat el coneixement de diferents punts de vista sobre una mateixa qüestió. D'altra banda, l'ús de materials en línia, ha estat molt utilitzat perquè és a Internet on moltes de les Organitzacions Internacionals, onegés i institucions penegen totes les seves publicacions: des de legislació fins a estudis, passant per recomanacions, suggerències, informes i sentències. Per aquest motiu, gran part de les fonts necessàries per la correcta elaboració del treball he pogut trobar-les directament a Internet. D'aquestes fonts, la més important ha estat sens dubte la pàgina web de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Refugiats¹, i més concretament sobre tots els informes, estudis i resultats d'enquestes que publica constantment en format PDF. A més, gran part de les notícies publicades a diari a la pàgina han estat una important font d'informació pel treball. Com l'ACNUR, les Institucions Europees també publiquen tota la seva documentació a la xarxa, en format PDF si es tracta de legislació (regulacions, decisions...), i en format web quan es tracta de notícies. Complementant-ho amb la pàgina de la Unió Europea, gran part de la legislació també la he trobat al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE) en format online, on es publica tota la legislació aprovada per la Unió Europea en llengua espanyola.

Deixant de banda la xarxa, una de les fonts més importants d'informació pel treball, més enllà de la pròpia legislació necessària per a realitzar-lo, han estat els apunts de classe de l'assignatura d'International Refugee Law que vaig cursar durant el primer semestre del present curs a la Universitat Mykolas Romeris de Vilnius. Gran part de l'apartat sobre legislació europea, així com els detalls de les sentències tant del Tribunal Europeu de Drets Humans com del Tribunal de Justícia de la Unió Europea tenen com a base aquests apunts.

També han estat una important font d'informació les entrevistes que vaig realitzar amb Boris Cheshirkov, portaveu de l'ACNUR a l'illa de Lesbos per via Skype el 9 de març de 2016, amb qui primer vaig contactar per correu electrònic i amb Carles Palacio, amb qui em vaig trobar a Girona el 10 de maig de 2016 per parlar sobre la seva experiència a Idomeni . Ambdós testimonis no només han estat importants per a poder dotar de la major precisió i detalls el treball, sinó també per a fer-me una idea més real de les situacions que es vivien i es viuen a dos dels punts més problemàtics de Grècia: Lesbos i

¹ D'ara en endavant, ACNUR

Idomeni, doncs sempre les experiències personals aporten una visió més nítida de la situació del que ho fa la premsa .

Per últim, encara que amb menys presència, també m'he basat en articles de revistes de dret internacional i dret internacional dels refugiats, principalment per conèixer les opinions de la Doctrina en determinats punts controvertits de la legislació.

1.3 OBJECTIUS

La paraula “refugiats²” ha estat sens dubte una de les més recurrents a la premsa durant l’any 2015 i el que portem de 2016. Tal fet es deu a que durant aquest període, milers de refugiats que abans es quedaven als Estats veïns del seu país, fugint de la persecució de la que eren víctimes, decidiren massivament buscar la protecció internacional a la Unió Europea. Europa, però, no estava suficientment preparada per aquesta arribada en massa i això generà, principal i bàsicament a Grècia, un col·lapse i l’inici de l’anomenada “crisi dels refugiats a Europa”.

Com estudiant de Ciències Polítiques, molt interessada en el Dret i les Relacions Internacionals, la situació en si em ja semblava prou interessant des del punt de vista acadèmic com per voler saber-ne més i entendre els motius que han portat a que aquesta es visqui. El que va fer-me decidir finalment per escollir-ho com el tema del meu Treball de Final de Grau, però, va ser que gràcies a l’Erasmus vaig estar estudiant un semestre a la Universitat Mykolas Romeris de Vilnius i vaig tenir la sort de cursar l’assignatura de Dret Internacional dels Refugiats, la qual es va convertir en la meva preferida gairebé automàticament. Així doncs, considerant que tenia uns coneixements bàsics de legislació sobre refugiats i protecció internacional, i sumant-hi l’interès personal que tenia en la situació que es vivia a la Unió Europea, no em va ser difícil acabar-me decidint per aquest tema a l’hora de redactar el TFG.

Ara bé, “la crisi dels refugiats a Europa” era un tema massa ampli per abastar en un sol TFG, havia de reduir l’àmbit de recerca. Per aquest motiu he decidit centrar-me únicament en la situació que es vivia- i en certa manera, es segueix vivint- a Grècia, sens dubte el país més afectat per aquesta crisi.

El que vull aconseguir amb aquest treball no és només fer la “fotografia més nítida i detallada” de la situació viscuda al país hel·lènic, sinó també entendre per què va arribar-se a fins a un punt en que fins i tot es va advertir de l’existència d’una situació de crisi humanitària a Grècia deguda a la pèssima situació en la que la majoria de refugiats es trobava. Per això, evidentment, cal analitzar què passava, objectivament, a Grècia, sí. Però partint de la base que els refugiats són més que simples números, cal també veure què els ha dut a arribar tan desesperadament a Grècia: què passa als seus països, per què fugen, on van a buscar protecció primerament...

² En el present treball s’entendrà com a “refugiats” qualsevol persona que hagi estat considerada com a tal d’acord amb la legislació internacional o que tot i no haver fet la sol·licitud d’asil sigui susceptible de rebre l’estatus d’acord amb la legislació internacional. Així mateix, el terme “sol·licitant d’asil” o “sol·licitant de protecció internacional” serà emprat per referir-se a aquelles persones que hagin presentat la sol·licitud de protecció internacional i aquesta encara no hagi estat estudiada.

Per entendre la situació cal també saber què diu la llei internacional i la llei europea. És per això que vull fer una anàlisi de la legislació dels refugiats de la Unió Europea. És important saber qui és un refugiat, quins drets té i com es considera que una persona és o no refugiada. També vull analitzar la normativa europea que estableix quin Estat membre s'haurà de fer càrrec de l'examen de la sol·licitud de protecció internacional i el sistema de reubicació europeu, que té com a objectiu alliberar de càrrega els països més afectats per l'arribada massiva de sol·licitants de protecció internacional, i veure si s'ha aplicat correctament al cas de Grècia, i per què no ha servit per pal·liar la crisi. També vull analitzar la proposta de solució que la Unió Europea juntament amb Turquia va implementar a inicis del mes de març de 2016 per frenar l'arribada massiva d'emigrants i sol·licitants d'asil a la UE a través de Grècia.

Un cop les fotografies de la situació des d'un punt de vista pràctic i legal estiguin fetes, vull anar un pas més enllà de simplement escriure unes conclusions a partir de l'anàlisi realitzada: vull proposar solucions a la situació. Una de les solucions, la més pràctica, ha estat proposada per diversos organismes, la meua tasca serà veure'n no només la viabilitat, sinó analitzar la legalitat de la mateixa. Les dues altres solucions tindran a veure amb una reforma legislativa que permeti que la Unió Europea pugui evitar que la situació viscuda es repeteixi, i en el cas que malauradament tornés a ocórrer, pugui actuar seguint unes línies molt pautades basades en l'eficàcia, l'eficiència, la rapidesa i el principi de solidaritat que hauria de governar la Unió Europea.

Amb aquests objectius i amb la intenció de poder aportar una altra visió d'anàlisi de la crisi, basada en el factor humà i també l'àmbit de legalitat europeu i internacional, a més d'incloure, molt humilment, propostes per tal de desbloquejar la situació i evitar que es repeteixi al futur, us convido molt amablement a llegir el meu Treball de Fi de Grau, que amb il·lusió i dedicació he redactat.

1.4 INTRODUCCIÓ

Europa està vivint una crisi. Milers de persones han arribat cada setmana durant l'any 2015 i inicis del 2016 al continent buscant obtenir l'estatus de refugiat que els permeti establir-se a un dels seus Estats i fugir, així, del conflicte als seus països d'origen. Només durant les primeres sis setmanes de l'any 2016, uns 80.000 sol·licitants d'asil van arribar a Europa³.

El nombre de refugiats ha arribat a la xifra més elevada dels darrers 20 anys. Durant la primera meitat de l'any 2015, la població refugiada total va ser de 15,1 milions aproximadament, segons indica l'informe de l'ACNUR "Mid-Year Trends 2015"⁴. Com és tendència des de l'any 2014⁵, el país d'origen amb més refugiats és la República Àrab Siriana, amb més d'una quarta part de la població refugiada total (4,2 milions). Síria és seguida per l'Afganistan (2,6 milions), Somàlia (1,1 milions), Sudan del Sud (744.100), Sudan (640.900), la República Democràtica del Congo (535.300), la República Central Africana (470.600), Myanmar (458.400), Eritrea (383.900) i l'Iraq (377.700)⁶.

Del conjunt d'Estats de la Unió Europea, hi ha un país que es veia, i es segueix veient, molt més afectat per les arribades massives de refugiats que la resta. Es tracta de Grècia. L'any 2015 més d'un milió de refugiats arribaren a Europa⁷. D'aquests, més del 90% van fer-ho per mar, i més de 850.000 d'ells entraren al continent a través de Grècia⁸. Grècia representava la porta d'entrada d'aproximadament el 80% dels refugiats que arribaven a Europa i aquest fet va col·lapsar no només les illes on arribaven, sinó el país en general.

Una de cada dues persones refugiades que van arribar a Europa creuant el Mediterrani durant els primers mesos de l'any 2016, era siriana, una de cada cinc era afganesa i una de cada set era iraquiana. Així, aquest tres països de l'Orient Mitjà són l'origen d'aproximadament el 85% de refugiats que arribaren durant el primer trimestre de 2016 al continent, principalment pel país hel·lènic, ja que el

³ UNHCR. (2016). *Some 80,000 refugees arrive in Europe in first six weeks of 2016*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=56bdf0f26&query=greece>

⁴ UNHCR. (2015). *Mid-Year Trends 2015*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/56701b969.html>

⁵ *Ibid.* Pàg. 17

⁶ *Ibid.*

⁷ UNHCR. (2016). *Refugees/Migrants Emergency Response – Mediterranean- Greece*. Recuperat de: <http://data.unhcr.org/mediterranean/country.php?id=83>

⁸ UNHCR. (2015). *A million refugees and migrants flee to Europe in 2015*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=567918556&query=greece>

segon país que rep més persones arribades pel Mediterrani és Itàlia, i durant el mateix període de 2016 n'hi van arribar unes 14.000⁹.

La situació de col·lapse a Grècia s'ha degut principalment a que aquest gran nombre de refugiats arribats al país, no podia gaudir de la lliure circulació de la Unió Europea i anar cap a altres Estats membres. De fet, els països fronterers amb Grècia, i en especial Macedònia, han tancat les seves fronteres per evitar tal situació. Així, la major part dels refugiats arribats a Grècia, s'ha hagut de quedar al país.

Tenint en compte l'elevadíssim nombre de persones que cada dia han arribat a les seves costes, el fet que aquestes persones hagin hagut de restar a Grècia llargs períodes, i la dèbil situació econòmica del país, sembla comprensible que s'hagi parlat una situació de col·lapse que ha comportat que els sol·licitants d'asil no hagin estat vivint en les condicions que serien desitjables, i s'hagin trobat en una situació de "limbo" a la que les autoritats gregues i europees semblava que no trobaven solució.

El 18 de març de 2016, després que imatges dels refugiats als camps fessin pensar en èpoques molt passades, en les que se'ls veia vivint per sota de les mínimes condicions humanes, i després de molts mesos d'incertesa respecte la situació dels refugiats i emigrants arribats a Grècia que no podien sortir del país; la Unió Europea arribà a un acord amb Turquia, acceptat per l'ACNUR, en el que es preveien mesures per desbloquejar la situació. L'acord consistia bàsicament en aportar recursos a Turquia per tal que impedisís l'arribada dels refugiats i emigrants a Grècia i en el cas que arribessin, poguessin ser retornats a Turquia amb les garanties que podrien presentar una sol·licitud de protecció internacional al país euroasiàtic i que rebrien un tracte digne. A més va acordar-se que per cada persona retornada des de Grècia a

Foto: Carles Palacio

⁹ UNHCR. (2016). *Refugees/Migrants Emergency Response – Mediterranean- Italy*. Recuperat de: <http://data.unhcr.org/mediterranean/country.php?id=105>

Turquia, un sol·licitant de protecció internacional sirià seria reassentat dins un marge raonable de temps, als països europeus seguint la política de quotes que aquests havien signat.

Aquesta situació posa una sèrie d'interrogants que al llarg d'aquest treball, s'intentaran resoldre. En primer lloc, em centraré en resoldre els relacionats amb les persones que arriben a Grècia: quina és la situació que han estat vivint al país grec? Per què han arribat tan massivament? Què els ha empès a voler arribar a Europa? Quin és el camí que han hagut de recórrer? Quin paper ha jugat Turquia i quina ha estat la seva rellevància en el camí fins Europa? Poden tornar al seu país els refugiats?

Seguidament, em centraré en resoldre els interrogats relacionats amb la legislació europea sobre protecció internacional: quina és la base d'aquesta legislació? Segueix les disposicions de la Convenció de Ginebra de 1951? Com es determina quin Estat membre ha d'estudiar cada sol·licitud de protecció internacional? S'estan estudiant de manera efectiva? Per què no s'ha pogut evitar la crisi a Grècia a través de la legislació europea? Què estableix el mecanisme de reubicació? Com l'apliquen els Estats membres? Per què no es reubica de manera efectiva els sol·licitants de protecció internacional? Què estableix la solució a la crisi proposada per la Unió Europea mitjançant l'acord amb Turquia? És legal d'acord amb la normativa internacional? És una bona solució a llarga durada?

Tenint en compte les respostes obtingudes en els apartats anteriors, per acabar, em centraré en respondre la pregunta: com es pot evitar que aquesta situació es repeteixi, i en el cas que passi, què cal fer per posar-li fi de manera ràpida i coordinada ?

2 REFUGIATS, MÉS QUE NÚMEROS

2.1 GRÈCIA: SATURADA PELS REFUGIATS

Més de 35.000 refugiats es trobaven bloquejats a Grècia a mitjans de març de 2016. I la xifra, segons el govern hel·lènic havia de seguir augmentant fins a sobrepassar els 100.000¹⁰. L'ACNUR va advertir d'una "imminent crisi humanitària" a Grècia, a causa de l'enorme gruix de refugiats concentrats al país, que estaven vivint en unes condicions cada cop més deplorables¹¹.

Ajudats per les màfies, que tenen com a únic objectiu obtenir benefici econòmic transportant persones, cada dia arribaven centenars de refugiats a les costes gregues. La vida d'aquestes persones que fugien dels països en conflicte no representa un motiu de preocupació pels mafiosos, motiu pel qual la seguretat del viatge en barca fins a Grècia sempre ha estat gairebé inexistent. De fet, a mitjans de març, la dada de morts o desapareguts al mar durant el 2016 ascendia a 440¹². Tanmateix, les màfies consisteixen en la única alternativa que els refugiats tenen per arribar a Europa i malgrat la perillositat de la ruta, la demana no cessa.

Els països fronterers amb Grècia han acabat decidint tancar les fronteres i exercint severos controls per tal de "seleccionar" a qui es permet l'entrada i qui ha de restar a Grècia. Els refugiats volen arribar als països del nord d'Europa, i necessiten, per tant, creuar uns països que per evitar el trànsit de l'enorme nombre de refugiats, han implementat la mesura més radical: tancar les fronteres i prohibir-los, així, el pas. Grècia, per tant, ha hagut de lidiar pràcticament en solitud amb tots els refugiats que fugen de la violència als seus països i que busquen una vida millor a Europa. Aquestes persones coneixen l'acord Schengen i saben que entrant a Grècia, en principi tenen via lliure per arribar als països on volen començar una nova vida, normalment Alemanya, Suècia i la resta de països del nord del continent.

Quan han arriben a Grècia, després d'un llarg i sovint, dur viatge, es troben amb una situació que no esperaven. No només no poden anar cap als països del nord d'Europa, sinó que s'han de quedar a Grècia i conviure amb els milers de refugiats que poc a poc han emplenat llocs públics i camps improvisats de

¹⁰ LA SEXTA. (2016). *Los refugiados atrapados en Grecia llegan a 35.000 mientras Macedonia se niega a reabrir su frontera*. Recuperat de: http://www.lasexta.com/noticias/mundo/refugiados-atrapados-grecia-llegan-35000-mientras-macedonia-niega-reabrir-frontera_2016030300273.html

¹¹ UNHCR. (2016). *UNHCR warns of imminent humanitarian crisis in Greece*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=56d58c146&query=afghanistan>

¹² UNHCR. (2016). *Refugees/Migrants Emergency Response – Mediterranean- Regional overview*. Recuperat de: <http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php>

refugiats al país, en unes condicions cada cop més deplorables, esperant amb incertesa una solució a la seva situació.

Illes com Lesbos, que es troben a pocs quilòmetres de la costa turca, podien rebre fins a 2.000 refugiats al dia a finals de 2015 i inicis del 2016, xifra considerable tenint en compte que durant l'hivern les condicions del mar són molt més complicades, cosa que fa la travessia més llarga i perillosa. Durant els tres primers mesos de 2016, arribaren més refugiats a l'illa de Lesbos que durant els primers sis mesos de l'any 2015.

És de fet l'illa de Lesbos la que s'ha vist més afectada per les arribades dels refugiats¹³, seguida de les illes de Chios, Samos, Leros, Symi i Kos¹⁴. Donada la rellevància de l'illa- més la meitat de persones arribades a Grècia per mar l'any 2015 van fer-ho a través de Lesbos¹⁵, s'agafarà el seu exemple per generalitzar sobre la situació de la resta d'illes gregues receptores de refugiats, els procediments de rebuda i la situació i condicions en la que es trobaven les persones abans d'arribar a la part peninsular del país

Moltes famílies arriben juntes al país hel·lènic. De fet, dues de cada tres persones arribades a Grècia són dones o nens, provinents, en un 91% dels casos, dels 10 principals països d'origen de refugiats. A setembre de 2015, el percentatge d'infants que arribava a les illes gregues era d'1 de cada 9 persones, mentre que a març de 2016, 1 de cada 3 persones arribades a les illes van ser nens.

La majoria dels refugiats arribats a Grècia no venen directament del seu país d'origen, sinó dels anomenats primers països d'asil (Líban, Jordània i Turquia principalment), uns països que també es troben saturats de refugiats però que estan oferint un suport qualificat com "excepcional"¹⁶ a tots els refugiats que durant els darrers anys hi han arribat. El camí dels refugiats cap a Grècia passa obligatòriament per Turquia, que representa de fet el punt de partida de les barques amb les que els refugiats creuen l'Egeu fins les illes gregues.

El Govern grec és el responsable de coordinar tant la rebuda dels refugiats com la seva estada al país i encara que ha comptat amb l'ajuda d'organitzacions internacionals com l'ACNUR, nombroses Onegés i

¹³ THE TELEGRAPH. (2016). *Which Greek islands are affected by the refugee crisis?* Recuperat de: <http://www.telegraph.co.uk/travel/destinations/europe/greece/articles/greek-islands-affected-by-refugee-crisis/>

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ UNHCR (2015). *Lesvos Island- Greece. Factsheet.* Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home/opendocPDFViewer.html?docid=5645ddbc6&query=greece>

¹⁶ Entrevista amb Boris Cheshirkov realitzada el 9 de març de 2016

persones voluntàries, la seva situació econòmica i el gruix de refugiats arribats han comportat que en certs casos no s'estiguessin oferint les condicions idònies als refugiats.

L'ACNUR, de fet, feia i segueix fent una tasca bàsica a les illes gregues i s'hi troba treballant a petició del Govern grec, complementàriament amb el mateix, sense coordinar en cap moment les accions que s'emprenen, que sempre dirigides per Atenes¹⁷.

2.1.1 L'arribada a les illes gregues

La policia grega, juntament amb FRONTEX, l'Agència Europea per a la Gestió de la Cooperació Operativa a les Fronteres Exteriors dels Estats membres de la Unió Europea, és l'encarregada de vigilar les fronteres de Grècia i controlar les persones que les creuen.

Amb l'objectiu d'oferir unes bones condicions de rebuda, a les illes gregues s'hi troba un gran nombre de personal, tant del Govern, com d'ONG o Organitzacions internacionals. Segons Boris Cheshirkov, membre d'ACNUR treballant a Lesbos, a l'illa a data de mitjans de març, hi havia 4.500 persones, d'entre les quals molts voluntaris, treballant per oferir les millors condicions de rebuda i acompanyament als refugiats durant els primers dies a Grècia. Aquesta representa la xifra més gran de personal treballant a Lesbos des que la onada de refugiats va iniciar-se; i ha començat a disminuir després del pacte entre la Unió Europea i Turquia, que ha comportat que algunes ONG que treballaven als centres d'acollida de Lesbos i Samos, com ara Metges Sense Fronteres, decidissin marxar com a senyal de protesta¹⁸.

Registrar-se és el primer que fan els refugiats un cop arribats a les illes, després d'haver rebut, en el cas que sigui necessari, assistència mèdica o de qualsevol altre tipus.

A l'illa grega de Lesbos, a la ciutat de Moria¹⁹, un punt de registre opera les 24 hores del dia els 7 dies de la setmana per registrar les persones que arriben, tant refugiats com emigrants. El punt està operat per la policia grega, amb col·laboració de FRONTEX i l'ACNUR, que atén a totes les persones que tenen necessitat de protecció internacional i els ensenya com sol·licitar asil a Grècia. A més de Lesbos, Quios,

¹⁷ *Íbid.*

¹⁸ NEWGREEK. (2016). *Doctors Without Borders leave Greek island hotspots, Idomeni*. Recuperat de: <http://www.newgreektv.com/news-in-english-for-greeks/greece/item/19043-doctors-without-borders-leave-greek-island-hotspots-idomeni>

¹⁹ DW. (2015). *Lesbos opens first Greek 'hotspot' refugee reception center*. Recuperat de: <http://www.dw.com/en/lesbos-opens-first-greek-hotspot-refugee-reception-center/a-18787533>

Samos i Leros, considerants també punts crítics, tenen centres de primera acollida, control i instal·lacions temporals²⁰.

L'objectiu dels anomenats "hotspots" és el de registrar i identificar- agafant empremtes dactilars, fent fotografies i comprovant els documents de viatge- totes les persones arribades, amb la finalitat de crear una xarxa amb les dades de totes elles abans de que arribin a la resta de països europeus²¹. Aquesta tasca és bàsica per tal que pugui aplicar-se de manera correcta el mecanisme de Dublín III i la reubicació dels sol·licitants d'asil, en el cas que pertoqui.

A més d'oficials de la policia grega i membres de FRONTEX, als "hotspots" també hi treballen els membres dels Serveis Grecs d'Asil, l'Oficina Europea de Suport a l'Asil i el servei de "Primera Recepció", que s'encarreguen de determinar quines persones són susceptibles de reclamar l'estatus de refugiats, entrevistant a cada persona per conèixer el seu país d'origen, el motiu d'haver marxat i com ha arribat fins a l'illa. Després de registrar-se i ser interrogats, les autoritats policials gregues els atorguen una visa que els permet restar al país 30 o 180 dies, depenent de quina sigui la seva nacionalitat²².

Els refugiats tenien, fins que va firmar-se l'Acord amb Turquia, dues opcions, un cop registrats, o bé demanar asil a Grècia, cosa que pocs feien; o bé seguir cap a altres països europeus, i preferiblement del nord d'Europa, i allà sol·licitar la protecció internacional, considerant que tindrien unes millors condicions de vida i més oportunitats. Molts dels que triaven la segona opció evitaven que les seves empremtes dactilars fossin preses a Grècia, essent així molt més difícils relacionar-los amb el país i per tant, que Grècia acabés estudiant la seva sol·licitud de protecció internacional, tal com adverteixen algunes pàgines web dedicades a donar consells a emigrants i refugiats que volen arribar a Europa²³.

Independentment de la opció triada, els refugiats vivien els seus primers dies a Europa a les instal·lacions disposades a les illes gregues, on se'ls oferien un sostre, menjar i roba. Aquestes

²⁰ COMISIÓN EUROPEA. (2015). Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, el Consejo Europeo y el Consejo: *Gestión de la crisis de los refugiados: estado de ejecución de las acciones prioritarias con arreglo a la Agenda Europea de Migración*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/homeaffairs/whatwedo/policies/europeanagendamigration/proposalimplementationpackage/docs/communication_on_eam_state_of_play_20151014_es.pdf

²¹ THE WORLD POST. (2016). *Everything You Need To Know About Greece's New Plan To Register Refugees*. Recuperat de: http://www.huffingtonpost.com/entry/greece-hotspots-refugee-registration_us_56bb8899e4b0b40245c506b9

²² DW. (2015). *Lesbos opens first Greek 'hotspot' refugee reception center*. Recuperat de: <http://www.dw.com/en/lesbos-opens-first-greek-hotspot-refugee-reception-center/a-18787533>

²³ W2EU. (2015). *Dublin III- Greece*. Recuperat de: <http://www.w2eu.info/greece/en/articles/greece-dublin2.en.html>

instal·lacions, que segueixen actives, són proveïdes pel Govern grec en gran mesura, encara que l'ACNUR col·labora aportant tendes de campanya i unitats addicionals d'habitatge. Tanmateix, donada l'enorme demanda, en determinades situacions alguns d'ells han hagut de dormir a cel obert²⁴.

Els refugiats passen uns dies a l'illa, esperant el moment de ser portats a la península. Al març de 2016, les autoritats gregues transportaven unes 500 persones al dia des de Lesbos a la península, xifra molt per sota el nombre d'arribades diàries, que eren una mitjana de 2.000, cosa que comportà que el nombre de persones concentrades a l'illa creixés constantment. És per aquest motiu que en molts casos, decidien no esperar i compraven bitllets de Ferry que els deixessin a la capital, Atenes, Tessalònica, o a Kavala²⁵, al nord del país, molt a prop de la frontera que pretenien creuar per arribar als països del nord d'Europa.

2.1.2 L'estada al país i l'impediment de creuar les seves fronteres

Un cop arribats a la península balcànica i abans que es signés l'Acord amb Turquia, la gran majoria dels refugiats tenia com a objectiu arribar fins al nord del país, fins a la frontera amb Macedònia, amb la intenció de creuar-la per tal de poder seguir avançant per Europa fins arribar als països pensats com a destí final.

Al març de 2016, l'ACNUR calculava que uns 30.000 refugiats es trobaven a Grècia,

Foto: Carles Palacio

²⁴ UNHCR. (2015). *UNHCR aids refugees on the Greek Islands*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/563ccbb86.html>

²⁵ GREEK REPORTER. (2015). *Refugee crisis: ferries carried 11.000 refugees to Piraeus and Kavala*. Recuperat de: <http://greece.greekreporter.com/2015/11/08/refugee-crisis-ferries-carried-11000-refugees-to-piraeus-and-kavala/>

i d'ells, un terç estava a Idomeni²⁶, una petita població situada just a la frontera amb l'Antiga República Iugoslava de Macedònia. A més, unes 6.000 persones més es trobaven als voltants del pas fronterer²⁷, cosa que significava que gairebé la meitat dels refugiats que es trobaven a Grècia, estaven prop de la frontera amb Macedònia, una frontera que s'obria en determinades hores del dia i on a més, s'escollia qui podia passar i qui no, depenent de la seva nacionalitat²⁸. Durant els dies previs a la consecució de l'acord amb Turquia, Macedònia només deixava passar a unes 300 persones al dia²⁹, i d'entre ells impedia el pas als afgans per no considerar-los refugiats³⁰, i a les persones que venien de Damasc, per considerar que no hi havia perill a la seva ciutat.

La situació a Idomeni, que després de l'Acord no ha variat gaire, no només és tensa, pel fet que els milers de refugiats es senten frustrats de no poder creuar la frontera i haver d'esperar indefinidament. També perquè els recursos comencen a escassejar, la qual cosa provoca que hi hagin baralles entre ells per aconseguir el menjar que es reparteix al camp de refugiats improvisat, que va aparèixer en el moment en que Macedònia va decidir, arbitràriament, tancar la frontera amb Grècia i obrir-la només en determinades hores del dia i per un determinat nombre de persones³¹, on els milers de refugiats esperaven sortir de Grècia. El principal problema del camp improvisat de refugiats, però, és l'humanitari. Les tendes de campanya on els refugiats resideixen- si és que no dormen a cel obert- estan aixecades sobre el fang, igual que els centres d'atenció mèdica³². Degut a les condicions meteorològiques, la situació d'humitat és continuada, i freqüentment hi ha piles de roba, mantes i calçat xops³³. La situació mèdica ha estat qualificada com una "bomba de rellotgeria" i les crisis nervioses, de pneumònia, febre,

²⁶ UNHCR. (2016). *UNHCR: 6 steps towards solving the refugee situation in Europe*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=56d96de86&query=idomeni>

²⁷ EL DIARIO.ES. (2016). *Más de 33.000 refugiados en Grecia y Macedonia criba a sirios e iraquíes*. Recuperat de: http://www.eldiario.es/sociedad/refugiados-Grecia-Macedonia-sirios-iraquies_0_492050980.html

²⁸ LA VANGUARDIA. (2016). *Se agrava la situación de los refugiados que se agolpan en la frontera entre Grecia y Macedonia*. Recuperat de: <http://www.lavanguardia.com/internacional/20160229/4096334028/agrava-situacion-refugiados-agolpan-frontera-grecia-macedonia.html>

²⁹ *Ibid.*

³⁰ EL DIARIO.ES. (2016). *Más de 33.000 refugiados en Grecia y Macedonia criba a sirios e iraquíes*. Recuperat de: http://www.eldiario.es/sociedad/refugiados-Grecia-Macedonia-sirios-iraquies_0_492050980.html

³¹ THE GUARDIAN. (2016). *Migration crisis: Idomeni, the train stop that became an 'an insult to EU values'*. Recuperat de: <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/17/migration-crisis-idomeni-camp-greece-macedonia-is-an-insult-to-eu-values>

³² EL DIARIO.ES. (2016). *Idomeni, la estación de trenes que se convirtió en un insulto a los valores europeos*. Recuperat de: http://www.eldiario.es/theguardian/campamento-refugiados-Idomeni-Union-Europea_0_495551425.html

³³ *Ibid.*

septicèmia i brots psicològics són cada cop més freqüents³⁴. Malalties que es creia que ja no existien a Europa, han tornat a aparèixer.

Durant el mes de març de 2016, quan Macedònia començà a tornar a Grècia els refugiats i emigrants que creuaven il·legalment la frontera, després d'hores de marxa³⁵, per finalment, acabar tancant definitivament la frontera amb el país hel·lènic³⁶, situació que portà a la Unió Europea a actuar per tal d'evitar una crisi humanitària a Grècia, i prevenir que 70.000 persones es trobessin "tancades" al país a finals del mes³⁷, tal com es tenia previst que passaria si la situació seguia igual.

L'actuació de la Unió Europea s'ha centrat, com es veurà, en impedir que més persones arribin a Grècia, i en el cas que ho facin, siguin majoritàriament retornades a Turquia. El problema és que no s'ha determinat com s'ha d'actuar amb les persones que ja es trobaven a Grècia abans que l'acord es signés, que no tenen la possibilitat de creuar les fronteres i arribar a altres països europeus, i que tampoc poden ésser retornades a Turquia perquè han arribat abans que l'acord es fes efectiu³⁸. Centenars de milers de persones es troben en aquesta situació d'incertesa total a Grècia. No poden sortir del país perquè Macedònia manté les fronteres tancades, però segueixen aglutinats als camps de refugiats, principalment a Idomeni, esperant que algun dels rumors sobre l'obertura de fronteres sigui cert. La tensió als camps és creixent ja que els refugiats porten mesos vivint en unes condicions molt deplorables, fent cues diàriament per aconseguir menjar i les provisions més bàsiques, i sense saber quan es podrà resoldre la seva situació. Segons persones voluntàries que han visitat Idomeni, la única alternativa que tenen els refugiats és sol·licitar la protecció internacional a Grècia, i la manera per a fer-ho és a través d'una plataforma virtual com Skype, en la que les autoritats gregues els fan una primera entrevista individual i els donen posteriorment cita en una data i hora concretes a Thessaloniki, per acabar d'estudiar el seu cas individualment. Degut el gran nombre de persones que intenten realitzar aquest tràmit, els refugiats expliquen que les línies es troben sempre saturades i que gairebé en cap cas el primer contacte amb les autoritats pot realitzar-se satisfactòriament.

³⁴ *Ibid.*

³⁵ EL DIARIO.ES. (2016). *Macedonia devuelve a Grecia al millar de refugiados que cruzó ayer la frontera tras horas de marcha*. Recuperat de: http://www.eldiario.es/desalambre/Macedonia-devuelve-Grecia-refugiados-frontera_0_494850668.html

³⁶ EL PAÍS. (2016). *Macedonia cierra su frontera con Grecia y bloquea la ruta de los Balcanes*. Recuperat de: http://internacional.elpais.com/internacional/2016/03/09/actualidad/1457518440_829234.html

³⁷ EURONEWS. (2016). *Grecia prevé la llegada de hasta 70.000 refugiados este mes*. Recuperat de: <http://es.euronews.com/2016/03/02/grecia-preve-la-llegada-de-hasta-70000-refugiados-este-mes/>

³⁸ TWITTER. (2016). *Principia Marsupia (@pmarsupia)*. Recuperat de: <https://twitter.com/pmarsupia/status/714481809153724416>

Precisament el camp d' Idomeni, major focus de problemes, s'intenta desallotjar des de principis del mes de maig per part del Govern grec, que ha començat a distribuir papers per tot el camp indicant que les fronteres amb Macedònia no serien obertes de nou i que el camp d' Idomeni, "que no omple cap de les vostres (dels refugiats) necessitats" serà desmantellat. Així mateix els insta a desplaçar-se a "les altres estructures d'acolliment ofertes per l'Estat grec", en les que se'ls registrarà, se'ls garantirà el benestar i se'ls informarà del procediment per demanar protecció internacional a Europa, de la reubicació i de la reunificació familiar³⁹.

Per tant, el Govern grec s'està centrant en tancar Idomeni, i re-allotjar tots els refugiats que s'hi troben cap als altres camps que estan coordinats per les autoritats gregues, garantint així un nivell de benestar i seguretat molt més elevat que el que es viu a Idomeni, on malalties com la malària o la sarna s'han estès molt ràpidament.

Foto: Carles Palacio

³⁹ Annex 1

2.2 L'ORIGEN

És innegable que per tal d'entendre per què tantes persones arriben a Europa cercant asil, s'ha de centrar l'atenció a la situació que es viu al seus països d'origen. La informació sobre el país d'origen és determinant a l'hora d'establir si un sol·licitant d'asil és o no un refugiat, perquè permet aclarir si la situació de persecució de la que fuig la persona que sol·licita protecció internacional existeix, així com per entendre la situació que es viu al país del sol·licitant i els motius que l'han empès a marxar-ne. Conèixer la situació política, econòmica, cultural, humanitària i geogràfica del país d'origen és fonamental per estudiar individualment cada sol·licitud de protecció internacional de manera correcta⁴⁰.

L'Estat responsable d'estudiar la sol·licitud de protecció internacional té un marge d'apreciació a l'hora de valorar la situació al país d'origen del sol·licitant. De totes maneres, la informació que l'ACNUR recull sobre els països d'origen i la situació que s'hi viu, és en gran part dels casos la que els Estats segueixen per estudiar la sol·licitud. Partint d'aquesta base, l'ACNUR ha ressaltat la importància de la informació del país d'origen dels sol·licitants d'asil fins al punt en que en el cas del conflicte sirianà, ha emès un informe en el que estableix que en principi, tota persona siriana que fugi del país, ha de ser considerada refugiada, donat l'abast de la violència de la Guerra Civil⁴¹.

Per tant, conèixer la informació sobre el país d'origen dels sol·licitants d'asil es tracta d'una banda, d'una tasca bàsica per tal de determinar la concessió de l'estatus de refugiat, i de l'altra banda, es tracta també d'una informació bàsica per entendre els motius que empenyen a les persones a abandonar el seu país, i conèixer les atrocitats que han vist i viscut.

Per entendre la situació a Grècia, doncs, s'ha de conèixer el perfil dels sol·licitants d'asil que hi arriben, que com s'ha esmentat prèviament, provenen en gran mesura de Síria, l'Afganistan i l'Iraq. Sense oblidar la resta de països dels que provenen els sol·licitants d'asil arribats a Grècia, degut al volum de sol·licitants sirians, afganesos i iraquians, l'anàlisi de la situació al país d'origen es farà únicament d'aquests tres països de l'Orient Mitjà. L'atenció en aquest punt es fixarà en el context de conflicte que es viu als tres països de l'Orient Mitjà ja que és de fet, aquesta situació violenta la raó principal per la

⁴⁰ La importància de la informació sobre el país d'origen (COI) és tal que fins i tot es publiquen manuals destinats a orientar els experts d'asil a l'hora d'analitzar de manera correcta aquesta informació i la repercussió que té a la sol·licitud de protecció internacional. Un exemple és el Manual de Formació en recerca de la informació del país d'origen de la Creu Roja Austríaca de l'any 2013, disponible a <http://www.coi-training.net/handbook/Researching-Country-of-Origin-Information-2013-edition-ACCORD-COI-Training-manual.pdf> amb pròleg del Director de Protecció Internacional d'ACNUR, Volker Türk.

⁴¹ ACNUR. (2014). *Consideraciones de protección internacional con respecto a las personas que huyen de la República Árabe Siria* Recuperat de: <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=5600f2174>

qual han deixat el seu país més del 90% dels sirians i més del 70% dels afganesos arribats a Grècia al gener de 2016⁴².

2.2.1 L'Afganistan: focus de violència continuada

L'Afganistan ha estat el principal país d'origen de refugiats des de 1981 fins el 2013, quan es va veure superat per la República Àrab Siriana, que a dia d'avui, 3 anys més tard, segueix sent el país d'origen del major nombre de persones refugiades⁴³. Com ja s'ha indicat, la suma de sol·licitants d'asil arribats a Europa l'any passat provinents d'aquests dos països representava més del 70% del total.

La situació de violència a l'Afganistan va començar amb la invasió soviètica i la lluita contra aquestes tropes per part de nombrosos mujahideens, recolzats per Estats Units, la Xina, Iran, Pakistan i l'Àrabia Saudita. Es calcula que en aquest moment la meitat de la població afganesa va veure's obligada a desplaçar-se per tal de fugir de la violència. L'any 1989, les tropes soviètiques abandonaren el país, però la guerra civil seguí vigent. Set anys més tard, els talibans, apareguts de sobte el 1994⁴⁴, es feren amb el control de la capital del país, Kabul, i imposaren una visió molt restrictiva de l'islam com a forma de govern, incloent severes penes per a la comissió de delictes, com l'amputació. La violència, en aquest context, seguia essent freqüent. La situació va tornar-se encara més tensa després dels atacs terroristes de l'11 de setembre de 2001, ja que els Estats Units respongueren bombardejant el país i iniciant així un altre conflicte al territori. La situació violenta i de violació de drets humans no s'ha atenuat des de que les tropes americanes van entrar al territori afganès⁴⁵. Des de llavors, els nord-americans han estat presents al territori fins a dia d'avui, doncs més de 14.000 tropes americanes i dels seus aliats hi segueixen establertes⁴⁶. Això, però, no ha afavorit la pau del país, sinó que aquest es segueix trobant immers en un context de violència constant representat, per exemple, pels nombrosos atacs contra escoles del país perpetrats pels talibans o persones afins a la seva ideologia, tal com reporten Human

⁴² UNHCR. (2016). *UNHCR Survey finds Afghan and Syrian refugees arriving to Greece are fleeing conflict and violence*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=56cc4b876&query=afghanistan>

⁴³ UNHCR. (2015). *Global Trends: Forced Displacement in 2014*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/556725e69.html>

⁴⁴ RASHID, A. *Taliban: Militant Islam, Oil and Fundamentalism in Central Asia*. Recuperat de: https://books.google.es/books?hl=ca&lr=&id=dld2wJ2Z_4C&oi=fnd&pg=PP2&dq=taliban&ots=j0sqKuw_XK&sig=j26yd3_3lY06M9cl77VOquHD280#v=onepage&q=taliban&f=false

⁴⁵ BBC. (2015). *Afghanistan profile- timeline*. Recuperat de: <http://www.bbc.com/news/world-south-asia-12024253>

⁴⁶ FOREIGN POLICY. (2016). *The Long War in Afghanistan Grows Longer*. Recuperat de: <http://foreignpolicy.com/2016/01/28/the-long-war-in-afghanistan-grows-longer/>

Rights Watch⁴⁷ i les Nacions Unides⁴⁸. De fet, amb més de 5.000 morts de civils, l'any 2015 ha estat un dels més violents des de l'any 2001 i aquesta violència constant entre Govern, talibans i la població civil comporta que l'Afganistan sigui actualment el país d'origen de "la major població de refugiats perllongada del món", tal com així ho indica, l'informe de l'ACNUR "Regional Overview: Solutions Strategy for Afghan Refugees", pel període 2015-2016 i els seus ciutadans segueixin fugint del país i cercant asil.

És en aquest intent d'aconseguir l'estatus de refugiat i així deixar enrere la violència, que cada any milers d'afganesos arriben a Europa a través de Grècia. De totes maneres, aquests representen una minoria dels refugiats afganesos, ja que la major part d'ells es queden als països veïns: el Pakistan i l'Iran principalment, que es troben actualment en el segon i el quart lloc en el rànquing de països que acullen un major nombre de refugiats del Món amb més d'1,5 milions i gairebé 1 milió d'ells respectivament⁴⁹. Aquestes xifres, havien estat majors els darrers anys, però no pot obviar-se que des de 2002, uns 5,8 milions de refugiats afganesos establerts a aquests dos països, han tornat a la seva terra⁵⁰. Tanmateix, el major nombre de retorns va dur-se a terme entre 2002 i 2008, context en el que es considerava que les raons per les quals les persones afganeses havien sortit del país, havien desaparegut. S'ha de remarcar, doncs, que des de l'any 2008 i donat l'increment de violència, tornen a ser més les persones que fugen del país que les que hi tornen perquè senten que el perill ja ha desaparegut. També s'ha de destacar en aquest punt que molts afganesos utilitzen l'alternativa del desplaçament intern per fugir de la violència, però sense deixar el país, que durant el passat 2015 foren gairebé un milió⁵¹.

El focus de violència més important al país és el conflicte armat intern, que deixa freqüentment víctimes civils, tant a mans de les forces armades del govern com dels talibans i altres grups insurgents, que en la majoria dels crims comesos, violen els dret humanitari⁵². Human Rights Watch també destaca com a situacions freqüents de violència al país la violència contra les dones (durant els darrers 9 mesos de 2015, el Ministeri d'Afers de les Dones va registrar-ne més de 4.000 casos⁵³) i la utilització de mètodes

⁴⁷ HRW. (2016). *Afghanistan: Events of 2015*. Recuperat de: <https://www.hrw.org/world-report/2016/country-chapters/afghanistan>

⁴⁸ OFFICE OF THE SPECIAL REPRESENTATIVE OF THE SECRETARY GENERAL FOR CHILDREN AND ARMED CONFLICT. (2015). *Afghanistan*. Recuperat de: <https://childrenandarmedconflict.un.org/countries/afghanistan/>

⁴⁹ UNHCR. (2015). *Mid-Year Trends 2015*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/56701b969.html>

⁵⁰ UNHCR (2016). *Regional overview: Solutions Strategy for Afghan Refugees*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home/opendocPDFViewer.html?docid=542522922&query=afghanistan>

⁵¹ REF WORLD. (2016). *Amnesty International Report 2015/16 – Afghanistan*. Recuperat de: <http://www.refworld.org/country,COI,,AFG,,56d05b7cc,0.html>

⁵² *Ibid.*

⁵³ *Ibid.*

de tortura per part de les forces armades del país, tot i haver-se signat un pla nacional per eliminar aquesta pràctica⁵⁴.

2.2.2 L'Iraq: un conflicte que no acaba

Des de la guerra del Golf, que produí uns 3 milions de refugiats, la majoria d'ells iraquians, l'Iraq ha estat un focus de conflicte del que han fugit milers de persones. Un cop la guerra acabà, tingueren lloc diversos aixecaments contra el règim de Saddam Hussein, que reprimí utilitzant armes químiques, cosa que comportà severes sancions al país per part de les Nacions Unides, doncs el desarmament que s'havia demanat no es va produir.

Després dels atacs als Estats Units l'onze de setembre de 2001, el Consell de Seguretat de les Nacions Unides aprovà la coneguda resolució 1441, que comportà que al març de 2003, els Estats Units i els seus aliats, entre els que hi havia Espanya, envaïssin l'Iraq, justificant que no havien aturat el suposat programa de creació d'armes de destrucció massiva del qual la CIA i el govern anglès deien tenir proves. Tot i que després de la caiguda del govern de Hussein l'any 2003, uns 300.000 refugiats iraquians tornaren al seu país, l'any 2006 milers d'ells hagueren de tornar-ne a marxar a causa de la violència sectària⁵⁵. Aprofitant la situació de caos que es vivia al país, organitzacions com l'Al-Qaeda començaren a establir-hi, incrementant així el nivell de violència que arribà al seu punt màxim l'any 2006. La situació comportà que l'any 2007 el nombre de refugiats iraquians s'elevés fins als 2 milions; i el nombre de desplaçats interns superés el milió i mig⁵⁶.

Les tropes dels Estats Units començaren a retirar-se l'any 2011, cosa que no impedí que la inestabilitat política acabés. Durant la el febrer del mateix any, la primavera àrab també va arribar al país, i la violència tornà a créixer, en part, encoratjada pel conflicte que es vivia a la veïna Síria, a on molts iraquians anaren a combatre.

Amb el creixement de l'ISIS, els iraquians tornen a fugir de la violència que es viu al seu país, i que com publica HRW, es tradueix en atacs suïcides, cotxes bomba i assassinats, que mataren a més de 12.000

⁵⁴ HRW. (2016). *Afghanistan: Events of 2015*. Recuperat de: <https://www.hrw.org/world-report/2016/country-chapters/afghanistan>

⁵⁵ UNHCR. (2007). *Statistics on Displaced Iraqis around the World*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/461f7cb92.pdf>

⁵⁶ NPR. (2007). *Millions leave home in Iraqi refugee crisis*. Recuperat de: <http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=7466089>

persones durant l'any 2014⁵⁷. De les situacions de violència que es viuen al país, l'informe destaca, en primer lloc, els atacs contra civils, que no només són perpetrats pels grups rebels, sinó també per les forces de seguretat del Govern, a les que també s'acusa d'executar més de 200 presoners⁵⁸. D'entre els grups rebels, es destaquen les accions de l'Estat Islàmic, acusat, entre d'altres atrocitats, d'executar més de 800 soldats, a més de matar i segrestar persones pertanyents principalment a minories ètniques i religioses⁵⁹. La llibertat de reunió, així com la d'opinió, no estaven garantides. Moltes dones eren víctimes de tortura i violència sexual i detingudes amb els seus infants, als que se'ls negava el dret a assistir a l'escola⁶⁰. A més les dones vídues són susceptibles de ser objecte del tràfic de persones⁶¹.

La situació que es viu al país fa comprensible que milers d'iraquians es vegin obligats a marxar, tement que si resten al seu país seran objecte de persecució i violència i que les seves vides estan, doncs, en perill.

2.2.3 La República Àrab Siriana: cinc anys d'horror

L'any 2011, l'esperit de la primavera àrab també va arribar a Síria, on es va topar amb la oposició del govern, que per tombar les protestes que havien sorgit a diferents parts del país, decidí enviar les forces de seguretat, les quals acabaren matant uns 100 manifestants durant el mes de març. Des d'aquest moment, els militars restaren als carrers del país per suprimir qualsevol intent de protesta contra el govern d'Al-Assad, que internacionalment començava a ser criticat. Al novembre del mateix any, la Lliga Àrab decidia retirar la qualitat de membre a Síria. Al mes de desembre es produí el primer gran atac del conflicte, explotaren dos cotxes bomba prop de les oficines de la Intel·ligència siriana que van causar 44 víctimes mortals. La matança de civils no cessà des de llavors i al juliol de 2012, l'Exèrcit Lliure de Síria, creat aproximadament un any abans amb la intenció de fer canviar el sistema existent, va apoderar-se de la ciutat d'Alep. El conflicte poc a poc anà agafant envergadura fins a convertir-se en una autèntica guerra civil a múltiples bandes, amb grups tan diversos i amb intencions tan variades com l'Estat Islàmic, que vol implementar un califat islàmic al territori, Hezbollah, que dona suport al bàndol d'Al-Assad o les

⁵⁷ HRW. (2015). *World report 2015: Iraq*. Recuperat de: <https://www.hrw.org/world-report/2015/country-chapters/iraq>

⁵⁸ *Íbid.*

⁵⁹ *Íbid.*

⁶⁰ *Íbid.*

⁶¹ *Íbid.*

Unitats de Protecció Popular (YPG) que volen l'autonomia dels kurds⁶². Més de 200.000 persones, incloent civils, rebels i forces del govern, han mort durant els gairebé cinc anys de conflicte⁶³. Els atacs són constants a tot el país i la població civil n'és una gran afectada: durant el darrer any 2015, de les 15.748 morts que va haver-hi, 12.044 foren de civils, tal com reporta la "Syrian Network for Human Rights"⁶⁴.

El conflicte ha generat uns 12 milions de desplaçats⁶⁵. D'entre ells, més de 7 milions són persones desplaçades internament, i més de 4 milions són refugiats⁶⁶. Com en el cas dels refugiats afganesos, la majoria de refugiats sirians no arriba a Europa, sinó que es queda als països veïns, sobretot Turquia, actualment el país que més refugiats acull, més d'1,8 milions⁶⁷ i el Líban, que n'acull gairebé 1,2 milions⁶⁸. No hi ha cap país europeu al "top ten" de països que acullen refugiats. El creixement del nombre de refugiats sirians és més radical que el dels refugiats afganesos, ja que fins l'any 2012, Síria no havia estat mai dins els vint principal països d'origen de refugiats. Durant els anys 2012 i 2013 no només va entrar al top-20, sinó que va esdevenir una dels cinc principals països d'origen de refugiats⁶⁹. L'any 2014 va situar-se al capdavant de la llista⁷⁰.

La situació de violència actual a Síria i reportada per Human Rights Watch inclou atacs per part de les forces armades del Govern contra civils i edificis com hospitals i escoles i atacs amb armes químiques, tot i la estricta prohibició de no usar-les⁷¹. Més de 200.000 civils es veuen afectat pels setges que el Govern duu a terme a diferents ciutats del país⁷². Les detencions arbitràries, tortures i morts en custòdia són freqüents, tant per part de les forces del Govern com dels altres grups armats participants en el

⁶² THE CLARION PROJECT. (2016). *Who's Who in the Syrian Civil War*. Recuperat de: <http://www.clarionproject.org/factsheet/whos-who-syrian-war>

⁶³ UNITED NATIONS. (2015). *Alarmed by Continuing Syria Crisis, Security Council Affirms Its Support for Special Envoy's Approach in Moving Political Solution Forward*. Recuperat de: <http://www.un.org/press/en/2015/sc12008.doc.htm>

⁶⁴ MIDDLE EAST MONITOR. (2015). *More than 21,000 killed in Syria during 2015*. Recuperat de: <https://www.middleeastmonitor.com/news/middle-east/23093-more-than-21000-killed-in-syria-during-2015>

⁶⁵ UNHCR. (2015). *2015 UNHCR country operations profile- Syrian Arab Republic*. Recuperat de: <http://www.un.org/press/en/2015/sc12008.doc.htm>

⁶⁶ UNHCR. (2015). *Mid-Year Trends 2015*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/56701b969.html>

⁶⁷ *Ibid.*

⁶⁸ *Ibid.*

⁶⁹ *Ibid.*

⁷⁰ *Ibid.*

⁷¹ HRW. (2016). *Syria: Events of 2015*. Recuperat de: <https://www.hrw.org/world-report/2016/country-chapters/syria>

⁷² *Ibid.*

conflicte⁷³. La resta de bàndols del conflicte també ataquen freqüentment civils. L'informe detalla que grups com l'ISIS o el bàndol kurd recluten infants per a la guerra. L'Estat Islàmic, a més, també mata civils deliberadament i abusa sexualment de dones i nenes que té presoneres⁷⁴.

El context violent que es viu al país aporta raons que justifiquen la concessió de l'estatus de refugiats a moltes de les persones que deixen del país fugint de la violència i els perills que comporta viure dins una guerra civil a múltiples bàndols, tal com les pròpies Nacions Unides a través de l'ACNUR, han remarcat⁷⁵.

⁷³ UNITED NATIONS. (2016). *Human Rights Council report A/HRC/31/CRP.1 Out of Sight, Out of Mind: Deaths in Detention in the Syrian Arab Republic*. Recuperat de: http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/ColSyria/A-HRC-31-CRP1_en.pdf

⁷⁴ HRW. (2016). *Syria: Events of 2015*. Recuperat de: <https://www.hrw.org/world-report/2016/country-chapters/syria>

⁷⁵ ACNUR. (2014). *Consideraciones de protección internacional con respecto a las personas que huyen de la República Árabe Siria*. Recuperat de: <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=5600f2174>

2.3 EL CAMÍ DE FUGIDA

Amb la intenció d'evitar la persecució per motius de raça, religió, nacionalitat, opinió política o pertinença a un determinat grup social; o simplement fugint de la violència massiva i indiscriminada, cada any milers de persones abandonen el seu país. D'aquests, els que fugin de la persecució per algun dels cinc motius mencionats anteriorment seran susceptibles d'obtenir l'estatus de refugiats⁷⁶. La resta, si poden justificar degudament que el motiu de la seva partida és la situació de violència al país i la seva susceptibilitat a ser-ne víctimes, molt probablement rebran protecció internacional, que en el cas de la Unió Europea es tradueix en la protecció subsidiària o la protecció temporal.

Abans, però, de poder presentar la sol·licitud pertinent per aconseguir la protecció, cal que aquestes persones surtin del seu país en direcció a un tercer estat on la seva sol·licitud pugui ésser estudiada.

Prendre la decisió de marxar del país no és normalment la primera opció considerada per les persones afectades ja que és difícil deixar enrere tota una vida, la llar, les amistats, i fins i tot la família en alguns casos.

Tot i que les condicions de cada país són úniques, és generalitzada la dificultat de deixar el país d'origen, no només des de la vessant més sentimental, també pels riscos físics que comporta i per l'aspecte econòmic, no només pel fet que en molts casos són bandes organitzades les que ajuden als refugiats a arribar als països de destí, sinó també per l'esforç econòmic que suposa començar de nou la vida en un altre país.

Els països amb frontera amb els estats en conflicte són els principals receptors de refugiats. Normalment, igual que els seus veïns, són Estats en vies de desenvolupament⁷⁷, cosa que afegeix una dificultat a l'hora de gestionar el nombrós col·lectiu de refugiats i garantir-los les condicions necessàries per a una vida digna, així com la protecció que busquen.

Els 10 països que més població refugiada acullen es troben situats o bé a l'Orient Mitjà, o bé a Àfrica i tots ells tenen frontera amb algun dels 10 països que més refugiats generen. Turquia és, amb diferència, el país que més refugiats acull, però com es veurà posteriorment, la seva situació no és definitiva al país,

⁷⁶ D'acord amb la definició de refugiat que es fa a la Convenció de Ginebra: CONVENCION SOBRE EL ESTATUTO DE LOS REFUGIADOS adoptada en Ginebra, Suïza, el 28 de juliol de 1951 per la Conferència de Plenipotenciarios sobre el Estatuto de los Refugiados y de los Apátridas (Naciones Unidas), convocada por la Asamblea General en su resolución 429 (V), del 14 de diciembre de 1950. Serie Tratados de Naciones Unidas, Nº 2545, Vol. 189, p. 137

⁷⁷ UN NEWS CENTRE. (2015). *Global forced displacement for 2015 on track to break all records, topping 60 million*. UN. Recuperat de: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=52859#.Vqa9eSrhDIV>

ja que Turquia només atorga l'estatus total de refugiats a ciutadans europeus⁷⁸. Amb més d'1,8 milions de refugiats, tal com el Govern del país estima, s'ha triplicat el nombre de refugiats al país des de 2011⁷⁹.

Seguint a Turquia es troben Pakistan, el Líban, l'Iran i Etiòpia, que n'acull més de mig milió⁸⁰.

Tenint en compte que els països fronterers no tenen una capacitat econòmica tant elevada com els països occidentals, una sèrie de preguntes sorgeixen en aquest punt: com arriben els refugiats a aquests països? Són el seu destí final, per què? Com emprenen el camí cap als països occidentals, i més concretament, cap Europa?

Les situacions de conflicte sempre comporten que els civils s'hagin de desplaçar per fugir de la violència de la que en múltiples circumstàncies, com s'ha vist anteriorment, en són víctimes directes. La decisió de deixar el país d'origen en la major part dels casos ve precedida de l'experiència d'haver estat un desplaçat intern en el propi país. Això es deu a que les persones són normalment optimistes i pensen que les atrocitats acabaran aviat, i per tant, decideixen restar a prop de les seves llars, per quan aquest dia arribi.

A mesura que passa el temps, però, el conflicte no acaba, i és llavors, per por de que el refugi on es troben sigui atacat, o un cop ja ho ha estat, que els civils decideixen que han de deixar el país. La solució més senzilla, encara que considerablement perillosa i complicada, és anar als països veïns, restant així, a prop de les seves llars, però fugint d'una violència que no s'atura.

Les condicions en les que els refugiats han de deixar els seus països d'origen, són molt semblants en tots els casos. Per poder creuar les fronteres, han de travessar grans parts del país, evitant ser objecte de la violència i confiant, en molts casos, en màfies que els cobren grans quantitats de diners per ajudar-los a arribar al seu destí.

En el cas concret dels refugiats sirians, aquests han de viatjar sempre de nit, ja sigui a peu o en cotxe (amb les llums apagades), evitant ser vistos o escoltats pels combatents. El testimoni d'un refugiats sirianà arribat a Jordània també menciona que durant tot el trajecte l'escenari més corrent és veure ciutats

⁷⁸ REUTERS. (2013). *Turkey has new law on asylum, but sets limits for non-Europeans*. Recuperat de: <http://www.reuters.com/article/us-turkey-refugees-idUSBRE93B0XO20130412>

⁷⁹ UNHCR. (2015). Mid-Year Trends 2015. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/56701b969.html>

⁸⁰ *Ibid.*

incendiant-se i sentir el soroll d'armes disparant⁸¹. Els problemes, però, no acaben a l'arribar a la frontera de Líbia, Jordània o Turquia, ja que aquests països estan cada cop més desbordats i estan actualment restringint l'entrada de refugiats als seus països. En el cas de Jordània, país que no demana visat als sirians per entrar, els controls fronterers són cada cop més restrictius i de fet, el nombre de passos fronterers ha descendit de 45 a 5⁸², provocant que molts refugiats sirians hagin d'acampar a la banda siriana de la frontera esperant tenir l'oportunitat de creuar cap a Jordània⁸³. Mentre els darrers anys el Regne permetia l'entrada de centenars de refugiats cada dia, al setembre de 2015 només unes 40 persones podien creuar la frontera⁸⁴, i aquesta és la tendència actual.

El Líban, on una quarta part de la població són refugiats, i Turquia amb el major nombre de persones refugiades, també han endurit els controls a les fronteres. A Turquia, les autoritats han restringit el pas fins i tot als malalts de càncer⁸⁵, argumentant que el país no és capaç d'absorbir més refugiats⁸⁶. La situació al voltant de la frontera és molt similar a la que es viu amb la frontera amb Jordània: milers de persones, unes 35.000 segons el govern turc⁸⁷ acampades esperant tenir la oportunitat de fugir de la violència que no cessa al seu país.

Els refugiats afganesos no troben tantes restriccions a l'hora de creuar la frontera que el seu país té tant amb Pakistan com amb Iran, ja que la seva arribada no és tan massiva com en el cas dels refugiats sirians, o com ho havia estat anys enrere, quan el conflicte al seu país tenia una dimensió major.

Arribar al país veí és per molts refugiats el punt culminant del seu viatge, el destí final. Per molts d'altres, però, representa només l'inici d'un llarg viatge que té com a punt final Europa. Per què molts

⁸¹ UNHCR. (2013.) *Syria: The journey to safety gets more dangerous by the day, but refugees keep coming*. Recuperat de:

<http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=5225b01a6&query=syria%20journey>

⁸² EL PAÍS. (2015). *Los países vecinos cierran el paso a los refugiados sirios al verse desbordados*. Recuperat de: http://internacional.elpais.com/internacional/2015/08/28/actualidad/1440784834_976841.html

⁸³ *Ibid.*

⁸⁴ THE WALL STREET JOURNAL (2015). *Syrians Find it Harder to Flee Country as Turkey Tightens Border Control*. Recuperat de: <http://www.wsj.com/articles/syrians-find-it-harder-to-flee-country-as-turkey-tightens-border-control-1442176477>

⁸⁵ THE TELEGRAPH. (2016). *Up to 70,000 Syrian refugees flee to Turkey's closed border*. Recuperat de: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/12144248/Up-to-70000-Syrian-refugees-flee-to-Turkeys-closed-border.html>

⁸⁶ HAARETZ. (2016). *With Border Closed, Turkey Creates Buffer Zone for Refugees in Syria*. Recuperat de: <http://www.haaretz.com/middle-east-news/.premium-1.701938>

⁸⁷ THE TELEGRAPH. (2016). *Up to 70,000 Syrian refugees flee to Turkey's closed border*. Recuperat de: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/12144248/Up-to-70000-Syrian-refugees-flee-to-Turkeys-closed-border.html>

dels refugiats no es conformen amb haver fugit d'allò que temien i s'arrisquen a iniciar un perillós, llarg i car viatge fins Europa?

Les condicions en les que es troben els refugiats un cop arriben al país veí, són en gran part el motiu pel qual cada cop més refugiats arriben a Europa a través de les costes gregues. S'ha mencionat prèviament l'escassetat de recursos de molts d'aquests països d'acollida a l'hora de rebre els refugiats, d'una banda perquè la seva economia no és prou sòlida, i d'altra banda pel desbordament d'aquests països pel que fa el nombre de persones refugiades que hi viuen. També és destacable que els anomenats "primer país segur" porten molts anys oferint protecció internacional als refugiats, i tal fet també afecta a la reducció de prestacions que han anat tenint lloc. Per últim, s'ha de tenir en compte, que aquests països reben l'ajuda d'entitats com l'ACNUR o diverses ONG que els ajuden a oferir unes millors condicions de vida als refugiats, però aquesta resulta en molts casos també insuficient.

9 de cada 10 refugiats al Líban i Jordània viuen per sota el llindar de pobresa⁸⁸. A molts dels refugiats que han marxat recent no els queden estalvis i la situació els porta a haver de pidolar al carrer, prostituir-se o enviar els seus fills a que treballin, en comptes d'anar a l'escola, per tal de que la família pugui subsistir. I tot i així, en molts casos aquestes mesures no són suficients.

El Pakistan és el país que més refugiats afganesos acull, aproximadament 1,5 milions⁸⁹. Tanmateix, l'Estat no és partícip del Conveni de Ginebra de 1951 ni té cap llei nacional destinada a protegir els refugiats⁹⁰. Aproximadament el 40% dels refugiats viuen a alguna de les 76 anomenades "viles de refugiats"⁹¹, 75 de les quals es troben situades al llarg de la frontera amb l'Afganistan a Khyber Pakhtunkhwa i Balochistan⁹². El 60% restant viu en comunitats d'acollida tant urbanes com rurals de tot el país⁹³. Tot i l'ampliació de les PoR, la solució preferida pels afgans que es troben al Pakistan, és la

⁸⁸ UNHCR. (2015). *Syrian refugees in Jordan, Lebanon snared in poverty – study*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/news/latest/2015/12/567185d71509/syrian-refugees-jordan-lebanon-snared-poverty-study.html>

⁸⁹ UNHCR. (2016). *UNHCR country operations profile- Pakistan*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/pages/49e487016.html>

⁹⁰ UNHCR PAKISTAN. *Asylum system in Pakistan*. Recuperat de: <http://unhcrpk.org/about/asylum-system-in-pakistan/>

⁹¹ UNHCR REF DAILY. (2014). *Pakistan world's largest refugee hosting country: UNHCR*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refdaily?pass=52fc6fbd5&id=53a7b7df8>

⁹² UNHCR & OCHA. (2014). *Pakistan: Afghan Refugees*. Recuperat de: <https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Pakistan%20Humanitarian%20Dashboard%20Afghan%20Refugees%20February%202014.pdf>

⁹³ UNHCR REF DAILY. (2014). *Pakistan world's largest refugee hosting country: UNHCR*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refdaily?pass=52fc6fbd5&id=53a7b7df8>

repatriació voluntària al seu país d'origen, coordinada per l'ACNUR⁹⁴. Durant l'any 2015, més de 58.000 refugiats afganesos van deixar el Pakistan per tornar al seu país⁹⁵. ACNUR treballa conjuntament amb el Govern del país per oferir als refugiats les millors condicions i garantir-los una vida digne. Un exemple és la provisió d'accés a l'educació primària gratuïta dirigida a uns 77.000 infants refugiats i coordinada per l'Agència⁹⁶. De totes maneres, tal com ho indica un informe de Human Rights Watch, els afganesos són discriminats al Pakistan⁹⁷, on la policia de les regions amb més refugiats s'ha convertit en una de les institucions més temudes⁹⁸.

Igual que al Pakistan, centenars de milers de refugiats afganesos i iraquians que es trobaven a l'Iran, han tornat cap als seus països d'origen, en un procés coordinat i controlat per l'ACNUR⁹⁹. A l'Iran només un 3% dels refugiats viu als assentaments; la resta resideix tant a àrees urbanes com rurals¹⁰⁰. Durant els últims anys, la República Islàmica ha patit una hiperinflació que ha comportat que aproximadament un 24% de la població refugiada al país es trobi en una situació de vulnerabilitat¹⁰¹. A més, i segons diversos mitjans, durant els darrers mesos de 2015 el govern iranià estava reclutant refugiats afganesos per tal que combatessin a la guerra civil de Síria, promentent-los a canvi un salari mensual i un permís de residència¹⁰².

Els refugiats sirians representen el 25% de la població al Líban, cosa que el converteix amb el país amb un nombre més elevat de refugiats per habitant¹⁰³. Els refugiats tenen accés a la majoria dels serveis bàsics al país, així com a les seves institucions¹⁰⁴. De totes maneres, des de finals de 2014 el govern del país imposà unes restriccions d'accés al mercat laboral pels refugiats, la qual cosa ha comportat que prop d'un 70% dels més d'1 milió de refugiats sirians- la majoria de refugiats que es troben al país-

⁹⁴ UNHCR. (2015). *Pakistan factsheet*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/5000210e9.html>

⁹⁵ *Ibid.*

⁹⁶ *Ibid.*

⁹⁷ ALJAZEERA. (2015). *Afghan refugees in Pakistan face harassment, discrimination, HRW says*. Recuperat de: <http://america.aljazeera.com/articles/2015/11/18/afghan-refugees-in-pakistan-facing-fear-and-discrimination.html>

⁹⁸ *Ibid.*

⁹⁹ UNHCR. (2016). *2015 UNHCR country operations profile: Islamic Republic of Iran*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/page?page=49e486f96&submit=GO>

¹⁰⁰ *Ibid.*

¹⁰¹ *Ibid.*

¹⁰² THE GUARDIAN. (2015). *Afghan refugees in Iran being sent to fight and die for Assad in Syria*. Recuperat de: <http://www.theguardian.com/world/2015/nov/05/iran-recruits-afghan-refugees-fight-save-syrias-bashar-al-assad>

¹⁰³ UN NEWS CENTRE. (2015). *Conditions of Syrian refugees in Lebanon worsen considerably, UN reports*. Recuperat de: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=52893>

¹⁰⁴ UNHCR (2016). *2015 UNHCR country operations profile: Lebanon*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/pages/49e486676.html>

visqui en unes condicions per sota el llindar de pobresa¹⁰⁵. La manca d'ingressos comporta com a principal problema, que la inseguretad alimentària estesa entre els refugiats s'agreugi cada cop més i molts dels refugiats es trobin desnodrits¹⁰⁶. La manca de recursos econòmics dels refugiats sirians comporta que cada cop depenguin més de les ajudes del Govern libanès, els fons del qual també són cada cop més reduïts¹⁰⁷. Sense ingressos i sense estalvis, els refugiats, que no poden tornar a Síria, es veuen "atrapats" al Líban en una situació que, segons les Nacions Unides, necessita de mesures "especials i immediates"¹⁰⁸.

Tot i no formar part de la Convenció de Ginebra de 1951, Jordània es refereix als sirians com a "refugiats" i la seva protecció queda garantida al país, encara que la situació socio-econòmica del mateix no sigui molt favorable¹⁰⁹. Molts dels refugiats no tenen el dret de treballar, i ho fan il·legalment, per poder sobreviure, ja que amb els cupons que reben de les Nacions Unides, sovint no en fan prou¹¹⁰. Per millorar la seva situació, des d'Europa es destinaran 1,6 miliards d'euros en ajuda, per incentivar que Jordània obri el seu mercat laboral als refugiats, una situació que es preveu que tardi temps a poder ésser del tot implementada¹¹¹.

A l'Iraq els refugiats sirians estan deixant el país per la manca d'assistència. Alguns d'ells decideixen tornar cap a Síria¹¹²

¹⁰⁵ UN NEWS CENTRE. (2015). *Conditions of Syrian refugees in Lebanon worsen considerably, UN reports*. Recuperat de: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=52893>

¹⁰⁶ *Íbid.*

¹⁰⁷ *Íbid.*

¹⁰⁸ *Íbid.*

¹⁰⁹ UNHCR. (2016). *2015 UNHCR country operations profile- Jordan*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/pages/49e486566.html>

¹¹⁰ THE GUARDIAN. (2016). *Syrian refugees in Jordan: 'If they cut the coupons, we will probably die'*. Recuperat de: <http://www.theguardian.com/world/2016/feb/03/syrian-refugees-jordan-london-conference>

¹¹¹ *Íbid.*

¹¹² UNHCR. (2016). *Despite war at home, more Syrian refugees return from Iraq*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=56b85b3d6&query=syria%20journey>

2.4 EL PAS PER TURQUIA

Amb més de 3 milions de refugiats registrats a Turquia, el país ha esdevingut l'Estat que n'acull un major nombre¹¹³. D'entre ells, el major nombre -aproximadament un milió¹¹⁴ - prové de la veïna Síria, i més de la meitat dels refugiats sirians són infants¹¹⁵. Molts d'aquests refugiats- el 90% dels sirians, per exemple- viuen fora els camps, motiu pel qual el seu accés als serveis més bàsics és limitat.

La situació de desbordament en la que es troba Turquia es deu principalment a la seva situació geogràfica: d'una banda, perquè és un país que té frontera amb Síria i l'Iraq, motiu pel qual és menys difícil pels refugiats arribar-hi, i de l'altra, perquè es troba molt a prop d'una porta a la Unió Europea, Grècia. Ja s'ha vist que illes com Lesbos es troben a escassos 10 quilòmetres de distància i aquest fet resulta molt atractiu pels refugiats, que veuen en Europa el lloc on poder rebre la protecció internacional que cerquen i saben que ajudats per les màfies podran arribar-hi d'una manera relativament senzilla. Turquia no representa, per tant, el destí final per la gran majoria dels refugiats, no pretenen demanar la protecció al país anatòlic. Consisteix en el punt estratègic per arribar al seu destí: Europa.

Turquia representa, doncs, un escenari diferent al de la resta de països veïns dels Estats en conflicte que acullen refugiats. En primer lloc, per la ja esmentada proximitat amb Europa, cosa que fa que molts refugiats decideixin, o bé fugir del seu país d'origen i anar directament cap a Turquia, o bé arribar-hi després d'haver passat per algun dels països que ja s'han analitzat. En segon lloc, consisteix en un escenari diferent pel que fa la legislació sobre refugiats que té el país.

2.4.1 La legislació sobre refugiats

La Convenció de Ginebra referent a l'Estatus dels Refugiats de l'any 1951, de la que Turquia forma part, tenia com a objectiu solucionar el problema dels refugiats de la Segona Guerra Mundial i explícitament, establia una limitació geogràfica, ja que s'establia que només podrien obtenir l'estatus de refugiats aquelles persones que fugien dels "esdeveniments ocorreguts a Europa"¹¹⁶. Aquesta limitació va ser eliminada amb el Protocol de Nova York de l'any 1967, però alguns països, com ara Turquia, decidiren

¹¹³ EUROPEAN COMMISSION. (2016). *Turkey: Refugee crisis*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/turkey_syrian_crisis_en.pdf

¹¹⁴ UNHCR. (2016). *2015 UNHCR country operations profile- Turkey*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/pages/49e48e0fa7f.html>

¹¹⁵ EUROPEAN COMMISSION. (2016). *Turkey: Refugee crisis*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/turkey_syrian_crisis_en.pdf

¹¹⁶ HRW. *Protecting refugees*. Recuperat de: <https://www.hrw.org/reports/2000/turkey2/Turk009-10.htm>

mantenir-la. Així, teòricament, Turquia només accepta i atorga l'estatus de refugiat a aquelles persones que vinguin d'un país europeu membre del Consell d'Europa¹¹⁷. El cas és que com s'ha vist, cap dels països europeus es troba entre els països d'origen del major nombre de refugiats, i en molt pocs casos persones europees cerquen asil, cosa que es va fer evident amb la definició de refugiat que es fa a la legislació europea, definint-lo com "un nacional d'un tercer estat", doncs a través del Protocol Espanyol signat com es veurà posteriorment, per evitar que els terroristes d'ETA poguessin obtenir l'estatus de refugiats als països europeus-, va establir-se que els Estats membres confien entre ells a l'hora de garantir la protecció dels drets humans als seus països, a part de que va demostrar-se que la majoria de sol·licituds d'asil de nacionals de la Unió Europea eren manifestament infundades, o estaven argumentades sota unes bases molt excepcionals.

A pesar d'aquesta limitació geogràfica, s'ha vist que Turquia és el país que acull un major nombre de refugiats i aquests no provenen de països europeus. Tot i no ésser estrictament considerats refugiats, perquè no provenen de països europeus, Turquia els garanteix protecció i assistència, també als sol·licitants d'asil.

La "Llei d'estrangeria i protecció internacional" va entrar en vigor l'abril de 2013, amb la intenció de regular, entre d'altres, "l'abast i implementació de la protecció que es facilitarà als estrangers que cerquen protecció internacional a Turquia"¹¹⁸. A partir d'aquesta llei, els sol·licitants d'asil que no siguin europeus, ni sirians, poden sol·licitar protecció internacional a Turquia. La legislació fa una definició, primerament de refugiat, a l'article 61, que inclou la limitació geogràfica; i a l'article 62 fa una definició dels anomenats "conditional refugees" o refugiats condicionals, i els defineix com "persones que com a conseqüència d'esdeveniments ocorreguts fora dels països europeus..."¹¹⁹. Una diferència principal entre els dos estatus és que els refugiats condicionals només poden quedar-se al país fins que siguin re-assentats a un tercer país¹²⁰. Les persones de nacionalitat no-europea i no-siriana són elegibles de sol·licitar l'estatus de refugiat a l'ACNUR, que si determina que són refugiades, els intentarà reubicar a

¹¹⁷ REFUGEE SOLIDARITY NETWORK. (2015). *Refugees & asylum in Turkey*. Recuperat de: <http://www.refugeesolidaritynetwork.org/learn-more/turkey-asylum-basics/>

¹¹⁸ REPÚBLICA DE TURQUIA. *Law on foreigners and international protection (april 2014)*. Recuperat de: http://www.goc.gov.tr/files/files/eng_minikanun_5_son.pdf

¹¹⁹ *Íbid.*

¹²⁰ *Íbid.*

un tercer país¹²¹. Aquest és un procés llarg, durant el qual els sol·licitants tenen un accés a drets i serveis limitats, per exemple el dret a treballar és un d'ells¹²².

Per la seva banda, l'estatus de nacionals sirians, persones apàtrides i refugiats sirians està regulat per la "Regulació de Protecció Temporal" de 22 d'octubre de 2014, per tant no són objecte de la llei anteriorment esmentada, que serveix de base legal per la Regulació, doncs al seu article 91 s'esmenta la possibilitat de crear un règim de protecció temporal en el cas d'afluència massiva de refugiats¹²³. Tenint en compte que la majoria de refugiats que es troben a Turquia són sirians, el govern ha considerat que es dona una situació de població de refugiats sirians en massa, cosa que ha habilitat la creació de la Regulació de 2014. Mitjançant aquesta protecció, les persones sirianes i apàtrides poder estar legalment al país i accedir a un cert nivell de drets i serveis bàsics¹²⁴.

Tot i gaudir de certa protecció a Turquia, molts dels refugiats decideixen deixar el país i intentar arribar a Europa, on no només creuen que estaran més segurs, sinó que rebran millor tracte i tindran més oportunitats. Per arribar a Europa, ja s'ha comentat la necessària implicació que tenen les màfies, que es dediquen a posar persones dins embarcacions de baixa qualitat i fer-les creuar els pocs quilòmetres de mar que separen Turquia de Grècia.

2.4.2 La situació al país

Un de cada deu refugiats sirians a Turquia viu als camps proveïts pel Govern turc, que es troben a la seva màxima capacitat¹²⁵. La resta té series dificultats per arribar a final de mes, ja que l'accés al mercat laboral ordinari està restringit i el govern els dona molt poques ajudes¹²⁶. És per això que depenen gairebé íntegrament de l'ajuda dels voluntaris i les organitzacions caritatives¹²⁷. Com molts dels sirians que viuen a Jordània i el Líban, els refugiats que no viuen en camps a Turquia lluiten per aconseguir uns

¹²¹ REFUGEE SOLIDARITY NETWORK. (2015). *Refugees & asylum in Turkey*. Recuperat de: <http://www.refugeesolidaritynetwork.org/learn-more/turkey-asylum-basics/>

¹²² *Ibid.*

¹²³ AIDA. *The temporary protection regulation of 22 october 2014*. Recuperat de: <http://www.asylumineurope.org/reports/country/turkey/temporary-protection-regulation-22-october-2014>

¹²⁴ AIDA. (2015). *Country Report: Turkey*. Recuperat de: http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/report-download/aida_tr_update.i.pdf

¹²⁵ REFUGEES.DK. (2016). *Why don't they just stay in turkey?* Recuperat de: <http://refugees.dk/en/focus/2016/januar/why-dont-they-just-stay-in-turkey/>

¹²⁶ *Ibid.*

¹²⁷ *Ibid.*

mínims drets socials i econòmics, com ara el dret a l'educació¹²⁸, que tot i que són drets garantits pel Govern turc, és difícil accedir-hi si no es viu a les grans ciutats, on la majoria dels refugiats no es poden permetre viure¹²⁹.

Els infants es veuen sovint obligats a treballar per ajudar les seves famílies. Es calcula que aproximadament 200.000 nens treballen de manera il·legal a Turquia, sovint cobrant salaris per sota dels mínims¹³⁰. A més, com que parlar turc és un requisit indispensable, el nombre d'infants que són escolaritzats, és molt baix¹³¹. El problema de la llengua també afecta als adults, que en la major part dels casos no poden accedir a les feines per les que estan qualificats o coneixen, i han d'acabar fent feines molt mal pagades, sobretot a les indústries i el sector agrícola¹³²¹³³.

Segons un informe d'Amnistia Internacional, Turquia empresona refugiats, que sovint són posats en llibertat al cap de poc temps, però que en algunes ocasions són deportats, cosa que viola un dels principis més bàsics de la legislació internacional dels refugiats¹³⁴. D'acord amb l'informe, les autoritats turques detenen refugiats que intenten accedir il·legalment a Europa i els retorna als seus països d'origen, on no es pot garantir que les seves vides no estiguin en perill¹³⁵.

Els refugiats, veient que les condicions de vida a Turquia són difícils i que des del país no poden reclamar asil a la Unió Europea, i amb el temor que Turquia tanqués les seves fronteres, començaren a apressar-se els darrers mesos de l'any 2015 i els primers del 2016, per arribar a Europa a través d'unes vies que, tenint en compte les condicions climàtiques, eren llargues i perilloses. Durant les dues primeres setmanes de desembre de 2015, més de 55.000 persones arribaren a Grècia des de Turquia, cosa que

¹²⁸ *Íbid.*

¹²⁹ PBS. (2016). *Inside the harsh living conditions for Syrian refugees in Turkey*. Recuperat de: <http://www.pbs.org/newshour/bb/inside-the-harsh-living-conditions-for-syrian-refugees-in-turkey/>

¹³⁰ REFUGEES.DK. (2016). *Why don't they just stay in turkey?* Recuperat de: <http://refugees.dk/en/focus/2016/januar/why-dont-they-just-stay-in-turkey/>

¹³¹ PBS. (2016). *Inside the harsh living conditions for Syrian refugees in Turkey*. Recuperat de: <http://www.pbs.org/newshour/bb/inside-the-harsh-living-conditions-for-syrian-refugees-in-turkey/>

¹³² *Íbid.*

¹³³ REFUGEES.DK. (2016). *Why don't they just stay in turkey?* Recuperat de: <http://refugees.dk/en/focus/2016/januar/why-dont-they-just-stay-in-turkey/>

¹³⁴ *Íbid.*

¹³⁵ AMNESTY INTERNATIONAL. (2015). *Turkey: EU risks complicity in violations as refugees and asylum-seekers locked up and deported*. Recuperat de: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/12/turkey-eu-refugees-detention-deportation/>

representava un increment de 25 vegades respecte el mateix període de 2014. D'aquests, al menys 35 moriren afoegades al mar Egeu, 15 d'ells eren nens¹³⁶.

2.4.3 El desig d'arribar a Europa: abans i després de l'acord EU-Turquia

Abans de l'acord de la Unió Europea amb Turquia, era relativament senzill pels refugiats trobar uns contrabandistes que els ajudessin a creuar el mar Egeu per arribar fins a Grècia. Pagant una suma important de diners, els contrabandistes els proporcionaven una embarcació, que emplenaven al límit, i creuaven l'Egeu fins les illes gregues. La demanda era tan alta que diàriament nombroses embarcacions podien sortir dels ports turcs amb destinació Grècia.

Després de l'acord amb la Unió Europea, que s'analitzarà més detalladament durant el proper apartat d'estudi, Turquia es comprometia a controlar la frontera amb Grècia, impeding que els refugiats i emigrants arribessin al país hel·lènic. El fet és que durant els primers dies d'efectivitat de l'acord, els refugiats van seguir arribant a Grècia a través de Turquia¹³⁷, però poc a poc, un cop implementat totalment, el gruix de persones arribades ha disminuït de manera considerable, passant de les 4.000 arribades diàries a 50, tal com el Primer Ministre grec, Alexis Tsipras mencionà al Parlament del seu país¹³⁸. Les autoritats turques, per tant, estan duent a terme de manera satisfactòria segons l'Acord, la tasca d'impedir que les embarcacions amb emigrants i refugiats surtin del país euroasiàtic amb les illes gregues com a destí.

Pel que fa les

Foto: Carles Palacio

¹³⁶ REFUGEES.DK. (2016). *Why don't they just stay in turkey?* Recuperat de: <http://refugees.dk/en/focus/2016/januar/why-dont-they-just-stay-in-turkey/>

¹³⁷ DW. (2016). *Refugees continue arriving in Greece despite EU-Turkey deal.* Recuperat de: <http://www.dw.com/en/refugees-continue-arriving-in-greece-despite-eu-turkey-deal/a-19131101>

¹³⁸ REUTERS. (2016). *Greek PM says migrant flows decreased after EU-Turkey deal.* Recuperat de: <http://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-flows-idUSKCN0XH14N>

deportacions, d'aquelles persones que han aconseguit burlar els controls de les autoritats frontereres i han pogut arribar a Grècia un cop l'Acord UE-Turquia ha entrat en vigor, han començat a fer-se efectives. La primera d'elles va realitzar-se a principis d'abril, portant a 202 persones fins al port turc de Dikili des de Lesbos i Samos a través de tres ferris¹³⁹.

¹³⁹ FOX NEWS. (2016). *Greece begins deporting refugees to Turkey under EU plan*. Recuperat de: <http://www.foxnews.com/world/2016/04/04/greece-begins-deporting-refugees-to-turkey-under-eu-plan.html>

3 LA LEGISLACIÓ EUROPEA

Fet l'anàlisi de la situació dels refugiats a Grècia, s'ha pogut comprovar que les condicions en les que viuen els refugiats al país són en la major part dels casos molt deplorables, podent arribar-se a assimilar a la situació que viuen als primers països d'asil, que com s'ha vist, estan encara més col·lapsats que el país mediterrani, a més de comptar amb unes condicions econòmiques i polítiques més inestables.

Entra dins la legalitat europea i internacional la situació viscuda a Grècia? Per tal de poder respondre a la pregunta cal una anàlisi dels textos legals europeus referents al dret d'asil i la protecció internacional. L'anàlisi permetrà determinar d'una banda, la base legal en la que es fonamenta l'acció de la Unió Europea en matèria d'asil, i de l'altra si les accions preses per la Unió (si és que existeixen) s'adeqüen a tal normativa o no.

De tota la normativa existent, en el present s'han considerat com a documents rellevants per estudiar, la Directiva 2011/95/EU, que consisteix en la pedra angular del sistema d'asil a Europa i que aplica i complementa les disposicions del text per excel·lència de dret internacional dels refugiats: la Convenció de Ginebra de 1951; la Regulació de Dublín III, ja que és bàsica per establir quin Estat membre és el responsable per d'estudiar les sol·licituds d'asil que es dipositen al conjunt de la Unió Europea; el sistema de reubicació europeu, que és bàsic per mantenir l'equilibri en tots els Estats membres pel que fa a càrrega de refugiats i fa efectiu el principi de solidaritat establert al Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE); i l'acord UE-Turquia mitjançant el qual es fa efectiva la obligació de retornar tots aquells emigrants i sol·licitants d'asil, la sol·licitud dels quals sigui considerada invàlida, arribats il·legalment a Europa a través de Grècia, a Turquia, i des d'allà, establir els mecanismes de re-assentament previstos per la Unió Europea per traslladar refugiats des de Turquia als Estats membres.

El sistema de protecció internacional europeu s'estructura, a la pràctica, al voltant de la Regulació de Dublín, de la que depèn el sistema de reubicació europeu, i que té com a base legal la Directiva 2011/95/EU. És de fet l'aplicació d'aquesta Regulació la principal raó legal per la qual la crisi de refugiats a Grècia ha estat tan prolongada i tan difícil de solucionar. Com es veurà, la base del sistema de Dublín no és la solidaritat entre els Estats membres, sinó més aviat el contrari: determinar quin és l'Estat responsable d'estudiar la sol·licitud de protecció internacional d'acord amb les disposicions, independentment (en la major part dels casos), de les circumstàncies no només de l'Estat en qüestió sinó dels sol·licitants de protecció internacional.

3.1 LA DIRECTIVA 2011/95/EU

El sistema comú europeu d'asil s'estructura a partir de la Directiva 2011/95/EU, publicada al Diari Oficial de la Unió Europea el 20 de desembre de 2011. La "Directiva en estàndards per la qualificació i estatus dels nacionals de tercers estats o apàtrides com a beneficiaris de protecció internacional, per un estatus uniforme pels refugiats[...]" té com a base legal l'article 78 del Tractat de Lisboa, en el que s'estableix el deure de la Unió Europea de "desenvolupar una política comuna en matèria d'asil, protecció subsidiària i protecció temporal destinada a oferir un estatus apropiat a tot nacional d'un tercer país que necessiti protecció temporal [...]"¹⁴⁰. En el mateix article s'especifica que la política que desenvolupi la Unió s'ha d'ajustar tant a la Convenció de Ginebra de 1951 com al Protocol de Nova York de 1967, "així com a la resta de tractats pertinents".

La Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea C-31/09 Nawras Bolbol v. Hongria, tot i fer referència a la directiva predecessora de la que constitueix objecte d'estudi, la Directiva 2004/83/EC sobre "els mínim estàndards la qualificació de l'estatus dels nacionals de tercers estats o apàtrides com a refugiats o persones que necessiten protecció internacional d'una altra manera, i el contingut de la protecció garantida", estableix de manera molt clara la posició de la legislació europea sobre asil com a eina que tenen els Estats membres per aplicar la Convenció de Ginebra, que constitueix "la base legal del règim de protecció internacional dels refugiats". La Directiva europea consisteix, doncs, en unes provisions "adoptades amb la finalitat de recolzar els Estats membres" a l'hora d'aplicar la Convenció. Aquesta estreta relació entre la legislació europea i la legislació internacional es fa també efectiva al paràgraf 24 del preàmbul de la Directiva 2011/95/EU, en el que s'explicita la importància de l'article 1 de la Convenció de Ginebra com a base per reconèixer els sol·licitants d'asil com a refugiats¹⁴¹.

Per tant, analitzant la Directiva en si, s'entén que s'està estudiant el que la Convenció de Ginebra de 1951 i el Protocol de Nova York de 1967 estableixen, a més dels afegits que el legislador europeu ha decidit introduir. Per aquest motiu no es dedica un apartat especial a la mencionada legislació internacional, que en tot cas es mencionarà si cal fer una apreciació conforme al que la normativa europea estableix.

¹⁴⁰ Versión consolidada del Tratado de Funcionamiento de la Unión Europea <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=ES>

¹⁴¹ Directiva 2011/95/UE del Parlamento Europeo y del Consejo de 13 de diciembre de 2011 por la que se establecen normas relativas a los requisitos para el reconocimiento de nacionales de terceros países o apátridas como beneficiarios de protección internacional, a un estatuto uniforme para los refugiados o para las personas con derecho a protección subsidiaria y al contenido de la protección concedida (refundición). Diario Oficial de la Unión Europea. 20.12.2011. L 337/9. D'ara en endavant: Directiva 2011/95/EU

Al tractar-se de la base en la que s'estructura el sistema d'asil europeu, en aquest apartat es farà una anàlisi general de la normativa amb la finalitat d'establir un marc normatiu bàsic per entendre en què consisteix la llei internacional dels refugiats en la seva versió europea.

El dret a obtenir asil a la Unió Europea es troba regulat a l'article 18 de la Carta Europea de Drets Fonamentals, que estableix la obligació legal de garantir asil, cosa que determina l'existència del "dret d'asil" a la Unió Europea. Tal fet no només implica que els nacionals d'un tercer Estat tenen dret a cercar asil, sinó que també tenen dret a que se'ls garanteixi i el puguin gaudir. Així doncs, els països de la Unió tenen la obligació de garantir l'asil a aquells nacionals de tercers estats que s'avenen a la definició de refugiat, tal com queda establert a l'article 13 de la Directiva.

En aquest aspecte, la legislació europea va fer un pas endavant respecte el que la legislació internacional estableix, ja que a la Declaració Universal dels Drets Humans, a l'article 14, s'estableix el dret de cercar i gaudir de l'asil, però no es menciona el "dret a obtenir-lo".

El punt més important de la legislació, i que difereix del que la Convenció estableix, és la definició de refugiat. Com s'ha mencionat al l'apartat anterior, un refugiat, d'acord amb la Convenció de Ginebra de 1951 i el Protocol de 1967, és "una persona que a causa de fundats temors de ser perseguida per motius de raça, religió, nacionalitat, pertinença a determinat grup social o opinions polítiques, es troba fora del país de la seva nacionalitat i no pot o, a causa d'aquests temors, no vol per acollir-se a la protecció d'aquest país; o que, no tenint nacionalitat i trobant-se fora del país on abans tenia la seva residència habitual com a conseqüència de tals esdeveniments, no pot o, a causa d'aquests temors, no vol tornar-hi". La definició de refugiat que la Unió Europea fa, és gairebé igual, però inclou l'especificació de "un nacional d'un tercer país", en comptes de mencionar "una persona". Tal diferenciació es deu al ja mencionat "Protocol Espanyol", que tenia com a objectiu impedir que els membres d'ETA poguessin aconseguir l'estatus de refugiat a un país de la Unió Europea i que es fonamenta, a més, en la confiança mútua dels Estats membres a l'hora d'aplicar i respectar els Drets Humans, encara que com la jurisprudència ha ressaltat, en algunes ocasions, els Estats membres no respecten la Convenció Europea dels Drets Humans, com en el cas *M.S.S. v. Bèlgica i Grècia* de l'any 2012, del qual va dictar sentència la Cort Europea de Drets Humans¹⁴². Així doncs, al conjunt de la Unió Europea només podran obtenir l'estatus de refugiat o qualsevol altre tipus de protecció internacional els nacionals d'un país que no formi part de la Unió (un tercer Estat).

¹⁴² ASYLUM DATABASE. (2011). *ECtHR - M.S.S. v Belgium and Greece [GC], Application No. 30696/09*. Recuperat de: <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/ecthr-mss-v-belgium-and-greece-gc-application-no-3069609>

3.1.1 Els principis del Dret dels refugiats

Hi ha tres principis bàsics en el dret internacional dels refugiats, que han de ser respectats en tots els casos i sota totes les circumstàncies, ja que representen la garantia més bàsica de protecció als refugiats. Aquests principis són: el principi de no devolució, el principi de no-aplicació de la responsabilitat per entrada il·legal al territori i el principi de confidencialitat. Tots ells es troben regulats tant a la legislació internacional com a l'europea.

3.1.1.1 El principi de no devolució

El principi de no devolució (*non refoulement*) es troba materialitzat no només en la legislació sobre refugiats (article 33 de la Convenció de Ginebra de 1951, article 21 de la Directiva 2011/95/EU), sinó també en múltiples tractats que fan referència als Drets Humans, com ara la Convenció Europea de Drets Humans, al seu article 3; la Convenció Internacional de Drets Civils i Polítics, a l'article 7; i la Convenció Anti-Tortura, a l'article 3; a més de la legislació europea, on apareix regulat a l'article 78 del Tractat de Lisboa, els articles 4, 18 i 19 de la Carta de Drets Fonamentals i nombroses directives i regulacions, com ara el Codi de Fronteres Schengen.

El principi de no devolució determina la prohibició de retornar un refugiat “en cap forma a les fronteres dels territoris on la seva vida o llibertat estaria amenaçada a causa de la seva raça, religió, nacionalitat, pertinença a un determinat grup social o opinió política”¹⁴³.

Aquest impediment de retornar els refugiats a un territori on estarien en perill té dues excepcions d'acord amb el segon paràgraf de l'article 21 de la Directiva 2011/95/EU, que estableix que els Estats membres podran retornar un refugiat si hi ha “raons serioses per considerar-lo un perill per la seguretat de l'Estat membre on es troba present” o bé si “havent estat objecte d'una condemna definitiva per un delictes particularment greu, [la persona] constitueix un perill per la comunitat de l'Estat membre”. Ambdues excepcions han de ser interpretades de manera restrictiva i s'ha de remarcar que en cap moment un Estat pot refusar d'estudiar la sol·licitud al·legant motius de seguretat nacional, sinó que només un cop el refugiat, estigui formalment reconegut o no, es troba dins l'Estat, se'l pot expulsar al·legant algun dels motius mencionats; és possible expulsar un refugiat un cop aquest es troba dins el

¹⁴³ CONVENCION SOBRE EL ESTATUTO DE LOS REFUGIADOS adoptada en Ginebra, Suiza, el 28 de julio de 1951 por la Conferencia de Plenipotenciarios sobre el Estatuto de los Refugiados y de los Apátridas (Naciones Unidas), convocada por la Asamblea General en su resolución 429 (V), del 14 de diciembre de 1950. Article 33 (1)

país, però no és possible refusar d'estudiar una sol·licitud de refugiats d'una persona que es troba en perill, independentment de si la persona en si constitueix una amenaça per l'Estat o no.

Pel que fa l'aplicació territorial del principi, els refugiats no poden ésser retornats des de cap part del territori de l'Estat, per tant, es prohibeix el rebuig a les fronteres i la devolució "en calent" i també queda prohibida la devolució des de les zones de transit dels aeroports, ports o el mar obert, com les sentències *Amuur v. França* (1996), *M.S.S. v Bèlgica i Grècia* (2012) i *Hirsi Jamaa v. Itàlia* (2012) del Tribunal Europeu de Drets Humans van determinar. L'aplicació territorial també s'estén a les accions dels oficials de l'Estat o persones actuant en nom de l'estat, independentment del territori on aquestes duguin a terme les accions. Així doncs, queda totalment prohibida la deportació forçosa al país d'origen i l'expulsió al país d'origen i l'Estat en cap moment pot impedir el desembarcament de la persona si aquesta arriba per mar, si aquest impediment comporta que el refugiats hagi de tornar al país on és perseguit, i tampoc es permet que un Estat refusi l'entrada d'un sol·licitant d'asil al seu territori.

3.1.1.2 El principi de no aplicabilitat de la responsabilitat per entrada il·legal

L'article 31(1) de la Convenció de Ginebra de 1951 estableix que els Estats no han d'imposar penes a aquells refugiats que han entrat o es troben de manera il·legal al país, si aquests venen directament d'un territori al qual la seva vida i/o la seva llibertat estan amenaçades, sempre i quant aquestes persones es presentin "sense retard" davant les autoritats i demostrin "una bona causa" per la seva presència o entrada il·legal. Així doncs, per tal de no ser castigats per entrada o presència il·legal al país, els sol·licitants d'asil han de complir tres condicions: en primer lloc han d'arribar d'un territori on la seva vida i/o llibertat es trobin en perill, això genera certs dubtes a l'hora de ser determinat, doncs com hem vist, la majoria dels sol·licitants d'asil passen per països de trànsit abans d'arribar a l'Estat on fan la sol·licitud, cosa que estrictament comportaria que no arriben d'un territori on la seva vida i/o llibertat es troben en perill, segons algunes opinions. En segon lloc, s'estableix que els sol·licitants d'asil s'han de presentar davant les autoritats "sense retard", sense especificar-se un límit temporal, cosa que es deu a que a cada país es tarda a trobar les autoritats pertinents un temps diferent, així doncs, s'ha d'interpretar l'expressió "sense retard" en el sentit que la persona no es pot retardar a presentar-se davant les autoritats de manera innecessària. Per últim, els sol·licitants d'asil han de demostrar "bona causa" per la seva entrada o presència il·legal al país, aquesta condició, al ésser la majoria d'ells refugiats, no comporta molts problemes.

3.1.1.3 *El principi de confidencialitat*

La confidencialitat és un principi bàsic del dret dels refugiats, ja que revelar circumstàncies específiques d'aquestes persones en molts casos pot posar-les en perill. Aquest principi es fonamenta en els requeriments dels Drets Humans relacionats amb la protecció de la vida privada i en l'estatus legal del refugiat establert a la Convenció de Ginebra de 1951.

L'objectiu d'aquest principi és el de protegir el sol·licitant d'asil no només de les accions del seu perseguidor, sinó també de les accions dels seus propis familiars, a més d'assegurar el dret del sol·licitant d'asil a la vida privada.

3.1.2 **Les clàusules d'inclusió, cessament i revocació de l'estatus**

Les clàusules d'inclusió, cessament i revocació de l'estatus de refugiat determinen els criteris per considerar una persona com a refugiada, per no considerar-la i per acabar amb l'estatus de refugiat respectivament.

Les clàusules d'inclusió són els elements de la definició de refugiat, que s'han de complir al complet. Així, trobem cinc clàusules. La primera d'elles regulada a l'article 4 de la Directiva 2011/33/EU és l'existència d'un temor fundat, que ha de ser analitzat tant objectivament (a partir de les característiques del sol·licitant, la seva experiència personal, la situació de les persones en un estatus similar al del sol·licitant i la informació sobre la situació al país d'origen), com de manera subjectiva (d'acord amb el que el sol·licitant explica). En segon lloc, ha d'existir una persecució, que tot i que no està definida a la Convenció de Ginebra, la Directiva de 2011/95/EU, a l'article 9, estableix que ha de tractar-se d'una "severa violació dels drets humans bàsics, o "l'acumulació de diverses mesures l'efecte de les quals és el mateix que una severa violació"; el mateix article fa una llista exemplificativa d'actes de persecució, que pot estar perpetrada tant per l'Estat, com per partits o organitzacions que controlen l'Estat o una part substancial del seu territori, o actors no-estatsals si l'Estat no pot o no vol oferir protecció, tal com queda determinat a l'article 6. En tercer lloc, cal tenir en compte les raons per les quals té lloc la persecució, que es troben regulades a l'article 9 i són la raça, la religió, la nacionalitat, la opinió política i la pertinença a un determinat grup social, entès com un grup que comparteix unes característiques innates o que no canviaran, o un grup percebut com a diferent per la societat¹⁴⁴. En quart lloc, ha d'existir una manca de protecció efectiva per part de l'Estat, com queda establert tant a la

¹⁴⁴ Directiva 2011/95/UE, article 10 paràgraf 1 (d)

Convenció de Ginebra com a la Directiva, que a més inclou una nova aproximació incloent també els actors no-estatals com els “partits o organitzacions incloent organitzacions internacionals, que controlen l’Estat o una part substancial del seu territori”; aquesta aproximació va més enllà del que la Convenció estableix. Per últim, la darrera clàusula d’inclusió és el requeriment que el sol·licitant d’asil es trobi fora del seu país d’origen.

Existeixen tres raons per les quals un sol·licitant d’asil pot ésser exclòs a l’hora de rebre l’estatus de refugiat; la primera d’elles és perquè la persona ja ha rebut protecció d’algun dels cossos de les Nacions Unides excloent l’ACNUR, com podria ser l’Agència de les Nacions Unides pels refugiats de Palestina a l’Orient Pròxim (UNRWA); la segona, perquè la persona no necessita la protecció internacional, doncs gaudeix de més drets i llibertats al país on resideix sense tenir l’estatus de refugiat, i per tant, si obtingués la protecció internacional, el ventall de drets i llibertats del que gaudeix es veuria reduït; per últim i més important, una persona pot ésser exclosa de rebre protecció internacional perquè no se la mereix, a l’haver comès crims de guerra, de lesa humanitat, contra la pau, seriosos crims no polítics o actes contraris als principis i propòsits de les Nacions Unides, tal com queda establert a l’article 1 paràgrafs d) i e) de la Convenció de Ginebra. D’aquest punt cal destacar la sentència B.&D. v. Alemanya (09/11/2010) de la Cort de Justícia de la Unió Europea, que estableix que la mera pertinença a un grup terrorista no és una raó suficient per excloure una persona de rebre l’estatus de refugiat, motiu pel qual, en cada sol·licitud s’ha d’estudiar la responsabilitat individual de la persona dins la organització.

No existeix cap límit temporal per ésser un refugiat, per aquest motiu, hi ha persones que poden ser-ho tota la vida, i d’altres que no necessiten aquest estatus al cap d’un determinat temps. En aquests casos, s’utilitza el mecanisme de cessació, que té com a objectiu acabar amb l’estatus de refugiat un cop aquest ha estat garantit. La Convenció de Ginebra, a l’article 1C estableix sis situacions en les que la cessació pot tenir lloc, situacions que la Directiva 2011/35/EU copia literalment al seu article 11.1. Cal destacar que la Directiva incorpora una novetat respecte la Convenció pel que fa la revocació, entesa com la decisió d’invalidar el reconeixement d’estatus de refugiat, regulat a l’article 14 de la mateixa, que té com a objectiu no només acabar amb l’estatus de refugiat, com faria el cessament, sinó també, invalidar la decisió de que la persona és un refugiat, ja que aquesta decisió va ser presa per error, perquè la persona hauria d’haver estat exclosa de rebre l’estatus o perquè la persona va obtenir l’estatus a través de frau¹⁴⁵.

¹⁴⁵ Directiva 2011/95/UE, article 14.3.a i b

3.1.3 La opció de la protecció subsidiària i la protecció temporal

La legislació europea no només estableix una protecció per aquelles persones que són susceptibles de ser refugiades, sinó que dins la Directiva, també es preveu un mecanisme de protecció internacional, anomenat protecció subsidiària, per aquelles persones que no són refugiats d'acord amb la definició de la Convenció de Ginebra, però que s'enfronten a un dany seriós al seu país d'origen; així com un mecanisme de protecció temporal en els casos d'afluència massiva de persones de tercers països desplaçades que no poden tornar al seu país d'origen.

Deguda la poca rellevància del mecanisme de protecció temporal -no ha estat mai utilitzat- la protecció subsidiària consisteix actualment en l'alternativa de protecció internacional a la Unió Europea amb més garanties.

La protecció subsidiària representa una obligació legal només a la Unió Europea, mentre que a la resta d'Estats és entesa com una obligació moral o humanitària basada en la llei nacional. De fet, abans de la Directiva 2011/35/EU, als Estats europeus també era entesa d'aquesta manera.

Quan ha d'atorgar-se la protecció subsidiària? Doncs en el moment en que una persona que no és refugiada d'acord amb el que la normativa internacional estipula, es troba en una situació de "dany seriós" al seu país d'origen. La Directiva entén com a dany seriós la pena de mort o execució; la tortura i els tractaments inhumans i l'amenaça seriosa i individual a la vida d'un civil a causa de "violència indiscriminada en un conflicte armat"¹⁴⁶. El primer criteri, doncs, per ser beneficiari de la protecció subsidiària és no ésser qualificat com un refugiat. Així, en totes les sol·licituds el primer que s'ha d'estudiar és si la persona és susceptible, o no de ser refugiada. S'ha de tenir en compte, a més, que la protecció subsidiària complementa, però no va per sobre el règim de protecció dels refugiats¹⁴⁷ i que l'estatus de refugiat té prioritat sobre la protecció subsidiària¹⁴⁸ i que la protecció subsidiària es tracta d'una obligació legal, no d'una decisió estatal¹⁴⁹.

¹⁴⁶ Directiva 2011/95/UE, article 15

¹⁴⁷ Directiva 2011/95/EU, recital 33 de la

¹⁴⁸ Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (Sala Cuarta) de 30 de enero de 2014, Aboubacar Diakité v Comisario general para los refugiados y los apátridas.

¹⁴⁹ Directiva 2011/95/UE, article 18

3.2 LA REGULACIÓ DE DUBLÍN

La Regulació de Dublín III és un text clau del sistema d'asil europeu, ja que és el que estableix els criteris de determinació de l'Estat responsable d'estudiar la sol·licitud de protecció internacional presentada per un nacional d'un tercer Estat o un apàtrida a qualsevol Estat membre. Com es veurà, la sol·licitud de protecció internacional no té perquè ésser estudiada per l'Estat membre al que aquesta ha estat dipositada, sinó que hi ha una sèrie de criteris que estipulen la responsabilitat.

La Regulació de Dublín es tracta d'un document bàsic per entendre la situació de col·lapse de la Unió Europea, ja que com es veurà, els països fronterers d'Europa, principalment Grècia, han de suportar gairebé tot el pes de les sol·licituds de protecció internacional que es presenten al territori de la Unió.

Els seus orígens es troben en la Convenció de Dublín, signada a la capital irlandesa el 15 de juny de 1990, que va entrar en vigor l'1 de setembre de 1997¹⁵⁰ amb la intenció de determinar dins el marc europeu el país que havia d'ésser l'encarregat d'estudiar les sol·licituds d'asil disposades dins els Estats membres, a més de garantir que en cada sol·licitud només un Estat fos responsable del seu examen¹⁵¹. La Convenció es basava principalment en el principi d'autorització¹⁵², entès com que l'Estat que autoritzava un sol·licitant d'asil a entrar al seu territori era l'encarregat d'estudiar la seva sol·licitud¹⁵³. El text també establí criteris de reunificació familiar, encara que eren molt estrictes. La problemàtica de la Convenció es trobava principalment en el fet que era molt difícil determinar per quins Estats membres havia passat anteriorment el sol·licitant, el primer dels quals, d'acord amb la Convenció, havia de ser el responsable d'examinar la seva sol·licitud. A més, la Convenció seguia permetent que els Estats membres apliquessin les seves lleis nacionals d'asil, cosa que els podia ser útil per justificar la devolució de sol·licitants a tercers Estats¹⁵⁴.

Veient els aquests problemes de la Convenció de 1990, les autoritats europees decidiren fer-ne una revisió. Així el 2003 va adoptar-se la coneguda com a Regulació de Dublín II, que tot i que pretenia seguir en la línia de la Convenció que la precedia, tal com queda establert al paràgraf desè del preàmbul de la mateixa; tenia com a objectiu corregir les disfuncions detectades a la Convenció de 1990, principalment

¹⁵⁰ HURWITZ. A. (1999). The 1990 Dublin Convention: A Comprehensive Assessment. *International Journal of Refugee Law* 11 (4):646677.doi: 10.1093/ijrl/11.4.646

¹⁵¹ REFUGEE COUNCIL. (2002). *The Dublin Convention on asylum applications: What it means and how it's supposed to work*. Recuperat de: https://www.refugeecouncil.org.uk/assets/0001/5851/dublin_aug2002.pdf

¹⁵² HURWITZ. A. (1999). The 1990 Dublin Convention: A Comprehensive Assessment. *International Journal of Refugee Law* 11 (4):646677.doi: 10.1093/ijrl/11.4.646

¹⁵³ *Ibid.*

¹⁵⁴ REFUGEE COUNCIL. (2002). *The Dublin Convention on asylum applications: What it means and how it's supposed to work*. Recuperat de: https://www.refugeecouncil.org.uk/assets/0001/5851/dublin_aug2002.pdf

l'existència del que LENART anomena “refugiats en òrbita”¹⁵⁵, entesos com refugiats que es trobaven en una situació en la que no se'ls permetia estar legalment a un Estat membre, però tampoc se'ls deixava marxar; i “les compres d'asil”¹⁵⁶, que entén com a la presentació de sol·licituds de protecció internacional a diversos Estats membres o l'elecció del que tenia unes polítiques més favorables per presentar-la. Dublín II aconseguí aportar rapidesa i efectivitat¹⁵⁷ al sistema d'asil europeu, però altres disfuncions van fer-se evidents: segons SMYTHIES i RAMAZZOTTI, la Convenció no establia un mecanisme equitatiu i just de distribució de les sol·licituds, tampoc garantia que el principi de no-devolució fos respectat per tots els Estats membres, fossin els encarregats d'examinar la sol·licitud o no, i per últim, el fet que les polítiques internes dels Estats membres seguien essent diferents¹⁵⁸, tot i que l'objectiu de la Convenció era el d'establir “una política comuna en matèria d'asil”¹⁵⁹.

Els problemes que Dublín II comportava al sistema d'asil europeu van evidenciar-se de manera més clara després de les sentències de la Cort de Justícia de la Unió Europea *M.S.S. v Bèlgica i Grècia i N.S. & M.E.*, que castigaven el fet que els Estats membres, basant-se en la regulació de Dublín, enviessin els refugiats a països on no se'ls protegia contra la devolució¹⁶⁰ i on podien ésser víctimes de tractaments inhumans o degradants¹⁶¹.

Amb la intenció de resoldre les controvèrsies que causava l'aplicació de Dublín II, i corregir-les, l'any 2008 començaren les reunions al marc europeu per la reforma de la Regulació. Finalment, va entrar en vigor el 19 de juliol de 2013¹⁶², el “Reglament (UE) N° 604/2013 del Parlament Europeu i del Consell de 26 de juny de 2013 pel que s'estableixen els criteris i mecanismes de determinació de l'Estat membre

¹⁵⁵ LENART, Joanna. (2012). ‘Fortress Europe’: Compliance of the Dublin II Regulation with the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. *Merkourios: Utrecht Journal of International and European Law*. Volume 28/Issue 75, Article, pp. 04-19.

¹⁵⁶ *Ibid.*

¹⁵⁷ INTERNATIONAL REFUGEE LAW. (2013). *The Dublin Regulation: A Critical Examination of a Troubled System*. Recuperat de: <https://internationalrefugeelaw.wordpress.com/2013/08/26/the-dublin-regulation-a-critical-examination-of-a-troubled-system/>

¹⁵⁸ *Ibid.*

¹⁵⁹ UNIÓ EUROPEA. (2003). *Reglamento (CE) nº 343/2003 del Consejo, de 18 de febrero de 2003, por el que se establecen los criterios y mecanismos de determinación del Estado miembro responsable del examen de una solicitud de asilo presentada en uno de los Estados miembros por un nacional de un tercer país*. Paràgraf 1 del preàmbul

¹⁶⁰ The Dublin Transnational Network Legal Seminar on Strategic Litigation and the Dublin II Regulation

¹⁶¹ ECRE. *Dublin Regulation*. Recuperat de: <http://www.ecre.org/topics/areas-of-work/protection-in-europe/10-dublin-regulation.html>

¹⁶² INTERNATIONAL REFUGEE LAW. (2013). *The Dublin Regulation: A Critical Examination of a Troubled System*. Recuperat de: <https://internationalrefugeelaw.wordpress.com/2013/08/26/the-dublin-regulation-a-critical-examination-of-a-troubled-system/>

responsable de l'examen d'una sol·licitud de protecció internacional presentada en un dels Estats membres per un nacional d'un tercer país o un apàtrida (text refós)", més conegut com la Regulació de Dublín III, o simplement, Dublín III.

3.2.1 Anàlisi del text

Dublín III deixa clar al preàmbul que és una regulació aprovada amb la intenció de modificar – o “refundar”, com estableix literalment- el seu predecessor, Dublín II, per oferir “major claredat” al sistema de determinació de l'estat responsable d'estudiar la sol·licitud d'asil. Tot i que com es veurà, el text segueix- de manera molt general- amb la línia de Dublín II pel que fa la determinació de l'Estat membre responsable d'analitzar la sol·licitud de protecció internacional, és precisament el fet que es canvia la paraula “asil”, per “protecció internacional” una de les novetats que introdueix Dublín III, que ja s'ha vist que és establerta per la Directiva 2011/95/EU.

Ja el preàmbul deixa veure la voluntat de Dublín III d'esclarir tots aquells aspectes de Dublín que podien resultar problemàtics a l'hora de ser interpretats. Es passa de 19 paràgrafs a 42, la majoria d'ells, són una novetat, no una reformulació del que Dublín II establiria, encara que dels 19 paràgrafs de Dublín II, la majoria d'ells es troben presents a Dublín III, ja sigui de manera exacta, o parcialment reformulats. És interessant destacar la inclusió al Prèambul del principi de l'interès superior del nen (13), el respecte a la vida familiar¹⁶³ (14), la necessitat de que s'organitzi una entrevista personal amb el sol·licitant (18), la necessitat que s'estableixin garanties jurídiques “per garantir la protecció efectiva dels drets de les persones”, criteris referents a l'internament dels sol·licitants (20), i la necessitat que s'adoptin mesures per garantir la protecció de les dades personals del sol·licitant (27).

Dublín III comença establint que només un Estat serà el responsable d'estudiar la sol·licitud de protecció internacional i que aquest examen serà fet per l'Estat al que s'ha presentat la sol·licitud només si no pot determinar-se l'Estat responsable d'acord amb els criteris que el text estableix. A més, es fa efectiva la possibilitat que els Estats membres puguin enviar els sol·licitants a un tercer país segur.

Un cop el sol·licitant ha presentat la sol·licitud, l'Estat membre ha de facilitar informació sobre tots els aspectes que estableix l'article 4 de la Regulació en un idioma que la persona pugui entendre. A mode

¹⁶³ Es tracta d'un dels paràgrafs que ha estat reformulat: mentre que a Dublín II s'establiria que s'havia de garantir la unitat familiar “en la mesura que fos possible”, Dublín III estableix que el respecte a la vida familiar ha de constituir “una consideració primordial”

d'exemple, a l'Estat espanyol les autoritats proveeixen d'una guia editada pel Ministeri d'Interior i que aporta tota la informació que els sol·licitants han de saber un cop han presentat la sol·licitud d'asil¹⁶⁴.

És el capítol III el que estableix els criteris per determinar l'Estat membre responsable de l'estudi de la sol·licitud de protecció internacional. De manera general, el país a través del qual el sol·licitant d'asil ha entrat a la Unió Europea, és l'encarregat d'estudiar la sol·licitud¹⁶⁵. No obstant, a aquest criteri hi ha nombroses excepcions, que d'acord amb l'ordre jeràrquic establert per la Regulació són les següents: en el cas que el sol·licitant sigui un menor no acompanyat, i sempre atenent al principi de l'interès superior del menor, l'Estat membre responsable serà aquell en el que s'hi trobi un familiar, parent o adult responsable del menor¹⁶⁶. Pel que fa les famílies, en el cas que tinguin un membre que es beneficiï de protecció internacional a un Estat membre, aquell estat serà el responsable d'estudiar-ne la sol·licitud. Així mateix, en el cas que el sol·licitant tingui un membre de la família esperant la resolució de la seva sol·licitud de protecció internacional a un Estat membre, serà aquest Estat l'encarregat d'examinar la seva resolució. En ambdós casos, els sol·licitants han d'expressar per escrit la seva voluntat que l'Estat membre en qüestió estudiï la seva sol·licitud. En el cas que diversos membres d'una mateixa família, en dates "suficientment properes" presentin una sol·licitud de protecció internacional a un mateix Estat, i a l'hora d'aplicar els criteris de la Regulació, els membres haguessin de separar-se, l'Estat encarregat d'estudiar totes les sol·licituds en conjunt serà aquell que hauria d'estudiar la majoria de les sol·licituds, o en el seu defecte, ho serà aquell que seria responsable d'examinar la sol·licitud del major d'edat. Pel que fa aquells sol·licitants que posseeixen documents de residència o visats, el responsable de l'examen de la sol·licitud serà l'Estat que hagi emès tals documents. En el cas que el sol·licitant posseís més d'un visat o document de residència, l'Estat responsable serà el que hagi emès el document que concedeixi un benefici més prolongat, i en el cas que sigui idèntic, el que caduqui més tard. Si el sol·licitant posseeix un visat o permís de residència caducats, des de fa més de sis mesos o més de dos anys respectivament, l'Estat responsable serà el que emeté els documents, sempre i quant el sol·licitant no hagi abandonat el territori dels Estats membres.

¹⁶⁴ MINISTERIO DEL INTERIOR. *Información sobre el reglamento de Dublín para los solicitantes de protección internacional de conformidad con el artículo 4 del Reglamento (UE)nº 604/2013*. Recuperat de: http://www.interior.gob.es/documents/642317/1201485/Informacion_Reglamento_Dublin_A_ESPA%C3%91OL_1_26140144.pdf/dde37d35-c3e4-41b2-ac3f-20da55da0245

¹⁶⁵ REGLAMENTO (UE) No 604/2013 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 26 de junio de 2013 por el que se establecen los criterios y mecanismos de determinación del Estado miembro responsable del examen de una solicitud de protección internacional presentada en uno de los Estados miembros por un nacional de un tercer país o un apátrida (Texto refundido), article 13.

¹⁶⁶ *Íbid.* Article 8

Tornant al que queda establert a l'article 13 de la Regulació, l'Estat responsable d'estudiar la sol·licitud de protecció internacional, si cap dels criteris explicats fins ara poden aplicar-se, serà aquell Estat membre a través del qual el sol·licitant ha entrat a la Unió Europea. De totes maneres, si pot demostrar-se que el sol·licitat ha estat vivint durant un període continu no inferior a cinc mesos a un Estat membre, sigui o no l'Estat a través del qual va entrar a la Unió, serà aquell Estat el responsable d'estudiar-ne la sol·licitud. Si el sol·licitant hagués viscut a més d'un Estat membre durant més de cinc mesos, és l'Estat on el període mes recent ha transcorregut el responsable d'examinar la sol·licitud. En el cas que un nacional d'un tercer Estat o un apàtrida entri a un Estat membre i se li dispensa de la obligació d'un visat, aquest Estat membre serà el responsable d'estudiar-ne la sol·licitud, sempre i quant aquest nacional d'un tercer Estat o apàtrida no presenti la sol·licitud a un altre Estat membre on també se li dispensi de la obligació de visat. En el cas que la sol·licitud es presenti a la zona de trànsit internacional d'un aeroport d'un Estat membre, serà aquest Estat membre l'encarregat d'estudiar-la. De totes maneres, les clàusules discrecionals estableixen que si l'Estat al qual s'ha presentat la sol·licitud decideix examinar-la, independentment dels criteris mencionats, l'article 17 el faculta per a fer-ho. Així mateix, per motius d'agrupació familiar o humanitaris, un Estat membre pot demanar-li a un altre que es faci càrrec de l'examen d'una sol·licitud de protecció internacional, sempre i quan els sol·licitants mostrin la seva conformitat per escrit. L'Estat membre al que se li sol·liciti té dos mesos per a comprovar si els motius citats i decidir si accepta o rebutja la petició; en aquest últim cas, haurà de mencionar els motius.

Un cop es determina l'Estat membre responsable, la seva obligació és fer-se càrrec del sol·licitant i readmetre aquells sol·licitants, encara que hagin presentat una altra sol·licitud a un altre Estat membre i/o la seva sol·licitud estigui essent estudiada i a tots aquells que hagin retirat la seva sol·licitud o la mateixa hagi estat refusada i n'hagin presentat una altra a un altre Estat membre.

Les responsabilitats de l'Estat membre acaben si aquest pot provar que el sol·licitant ha abandonat el territori dels Estats membres per un període superior als tres mesos, excepte en aquells casos en els que la persona interessada sigui titular d'un document de residència vàlid expedit per l'Estat responsable en qüestió. Així mateix, en aquells casos en els que l'Estat membre responsable pot provar que el sol·licitant ha abandonat el territori dels Estats membres en compliment d'una decisió de retorn o una ordre d'expulsió dictada com a conseqüència de la retirada o denegació de la seva sol·licitud, les seves responsabilitats també cessaran.

L'inici del procediment de determinació de l'Estat membre responsable comença en el moment en que es presenta la sol·licitud de protecció internacional a un dels Estats membres. La sol·licitud es considera

presentada en el moment en que arriba a les “autoritats competents de l’Estat membre”. En el cas que la persona sol·licitant es trobi a un Estat membre diferent al que ha presentat la sol·licitud, l’Estat membre on es troba és l’encarregat de determinar l’Estat responsable de l’examen de la sol·licitud. Seguidament, l’Estat membre al que s’ha presentat la sol·licitud, si estima que un altre Estat membre és el responsable, pot demanar que a el mateix que es faci càrrec de la sol·licitud, en un termini màxim de tres mesos des de que la persona interessada ha presentat la sol·licitud. Un cop rebuda la petició de presa a càrrec, l’Estat requerit té dos mesos per fer les verificacions que consideri necessàries i emetre una resposta al respecte. Dins aquestes verificacions s’inclouen tant proves com indicis, i l’exigència de les proves no ha de ser superior a la necessària perquè es pugui resoldre sobre la responsabilitat de l’Estat. Així mateix, en el cas que no existissin proves, l’Estat requerit pot resoldre centrant-se només en els indicis. Si en el termini de dos mesos l’Estat requerit no emet resposta, s’entendrà que accepta la petició i per tant s’haurà de fer càrrec del sol·licitant.

El text, als articles 23, 24 i 25 estableix la possibilitat de readmissió tant en els casos en els que s’hagi presentat una nova sol·licitud a l’Estat membre requerent, com en els que no. La petició de readmissió, que en la primera situació l’ha de fer l’Estat membre en el que la persona hagi presentat la nova sol·licitud de protecció internacional en el cas que consideri que un altre Estat membre és el responsable, d’acord amb Dublín III, s’ha de cursar en un termini màxim de dos mesos “següents a la recepció de la resposta positiva d’Eurodac”¹⁶⁷. En el cas que no es formuli dins el termini establert, l’Estat responsable de l’examen de la sol·licitud serà aquell al que s’ha presentat la nova sol·licitud. En el cas en que no s’hagi presentat una nova sol·licitud a l’Estat membre requerent, però aquest consideri que un altre Estat membre és responsable, té el mateix termini de dos mesos per cursar la sol·licitud de readmissió, excepte si les proves es basen en una informació diferent a la d’Eurodac, cas en el que l’Estat requerent disposa de tres mesos per enviar-les a l’Estat membre que considera responsable. Un cop rebuda la sol·licitud, en els dos casos, l’Estat membre sol·licitat té el termini d’un mes per fer les comprovacions necessàries per resoldre la sol·licitud de readmissió i si passat el termini no ofereix resposta, s’entén que accepta la petició de readmissió, d’acord amb l’article 25.3¹⁶⁸.

En el moment en que l’Estat membre decideix fer-se càrrec del sol·licitant, l’Estat membre al que el sol·licitant ha presentat la sol·licitud d’asil haurà de notificar-li la decisió, incloent a més informació sobre les vies de recursos disponibles, ja que el sol·licitant, té dret a la tutela judicial efectiva en forma

¹⁶⁷ *Íbid.* Article 23.2.

¹⁶⁸ *Íbid.* Article 25.3

de recurs o revisió dins el termini que els Estats membres estableixin i d'acord amb la seva legislació nacional, a la que hi ha de constar que el fet de presentar recurs comporta el dret del sol·licitant a restar al territori de l'Estat membre fins que tingui lloc la resolució del mateix, la suspensió del trasllat i l'ofertament a la persona interessada de demanar a un òrgan jurisdiccional que suspengui la execució de la decisió de trasllat. Tots els Estats membres han de garantir que els sol·licitants tenen dret a assistència jurídica, que serà gratuïta si el sol·licitant no disposa de recursos per a sufragar-ne les despeses.

Si existeix el risc de fuga del sol·licitant, aquest pot ésser internat per garantir que el procediment de trasllat sigui conforme a la legislació. L'internament, que en cap cas pot aplicar-se a un sol·licitant per el mer fet de ser-ho, ha de tenir la major brevetat possible i "no podrà superar el període de temps raonablement necessari".

D'acord amb la legislació nacional i sempre amb un termini màxim de sis mesos a partir de l'acceptació per part de l'Estat membre responsable, haurà de tenir lloc el trasllat del sol·licitant, que es pot efectuar en forma de sortida controlada, amb escolta o en el cas que fos necessari, a través d'un salconduit. Un cop l'arribada del sol·licitant es produeixi, l'Estat responsable ha d'informar a l'Estat requerint. En el cas que en un termini de sis mesos no es produeixi el trasllat, l'Estat membre responsable queda exempt de la obligació d'admetre a la persona interessada, la responsabilitat de la qual passa a l'Estat membre requerint. Els costos dels trasllats seran afrontats per l'Estat membre que procedeixi al trasllat. L'Estat membre requerint ha de proporcionar a l'Estat membre responsable les dades sobre el sol·licitant que siguin "útils, pertinents i no excessives" per tal que la persona pugui ésser rebuda en condicions. Així, si s'escau, també pot aportar dades sanitàries del sol·licitant.

Existeix un mecanisme d'alerta ràpida, capacitat de resposta i gestió de crisi per aquelles situacions en les que l'aplicació de Dublín III corri perill degut a "un risc confirmat de pressió especial sobre el sistema d'asil d'un Estat membre i/o a causa de problemes en el funcionament del sistema d'asil a un Estat membre", regulat a l'article 33, on s'estableix que quan la Comissió confirmi l'existència d'aquesta situació, farà recomanacions a l'Estat membre en qüestió per tal que elabori un pla d'acció preventiu, si és que no el tenia elaborat prèviament. Un cop elaborat el pla, l'Estat l'haurà de presentar tant a la Comissió com al Consell i adoptar-ne les mesures per tal de corregir la situació i evitar una degradació de la mateixa. En el cas en que sigui massa tard per elaborar un pla preventiu segons la Comissió, que consideri que les mesures previstes no serien suficients per resoldre la situació, la Comissió juntament amb l'Oficina Europea de Suport en matèria d'Asil (EASO) podrà demanar a l'Estat membre "que elabori

un pla d'acció de gestió de crisi", que haurà de ser elaborat i presentat en menys de tres mesos després de que la proposta hagi estat realitzada. Durant tot el procediment, tant el Consell com el Parlament Europeu podran debatre sobre la situació i proporcionar orientació política, per part del Consell, o sobre les mesures de solidaritat, per part d'ambdós òrgans.

Per tal que la legislació sigui aplicada correctament, es necessita de la cooperació administrativa dels Estats membres, que poden firmar acords administratius per tal de perfeccionar el funcionament de Dublín III. Així mateix, existeixen mecanismes de conciliació per aquells casos en els que existeixi un desacord sobre assumptes relatius als temes dels que la Regulació legisla.

3.2.2 Dublín III a l'actualitat

Tal com s'ha vist a l'apartat anterior, els països més afectats per l'arribada massiva de refugiats són Itàlia i en major mesura, Grècia. Com la pròpia Comissió Europea remarca, el criteri Dublín III al que més es basen els Estats membres per determinar qui és el responsable d'estudiar la sol·licitud de protecció internacional és la entrada il·legal al país¹⁶⁹. Així doncs, al ser el criteri més aplicat, sembla evident que aquests dos països són l'Estat membre responsable d'estudiar el major nombre de sol·licituds de protecció internacional presentades als Estats membres.

Centrant-nos en el país hel·lènic, el fet que tants sol·licitants hagin entrat al país i presentat la sol·licitud de protecció internacional, ja sigui a Grècia mateix o a qualsevol altre Estat membre, ha comportat, com s'ha analitzat, una situació de col·lapse no només humanitari sinó també administratiu al país, al no tenir els mitjans suficients per fer front de manera eficaç al gran nombre de sol·licituds d'asil que ha d'estudiar. Aquesta situació pot definir-se com una situació d'especial pressió al sistema d'asil europeu, que a la vegada pot comportar un risc pel que fa la correcta aplicabilitat de Dublín III, i ajustar-se per tant, a la definida a l'article 33 de la Regulació.

Seguint l'estipulat pel mencionat article, la Comissió Europea va fer una sèrie de recomanacions tant a Grècia en particular com als Estats membres en general (les més recents es presentaren el 15 de desembre de 2015, quan feia ja alguns mesos que la crisi al país estava tenint lloc) i que queden recollides juntament amb l'estudi de la seva implementació a l'Annex 2 del document "Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on the State of Play of

¹⁶⁹ EUROPEAN COMMISSION. *The reform of the Dublin System*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/whatwedo/policies/europeanagendamigration/backgroundinformation/docs/20160504/the_reform_of_the_dublin_system_en.pdf

Implementation of the Priority Actions under the European Agenda on Migration “¹⁷⁰. Els punts centrals de les recomanacions es centraven en els anomenats “hotspots”, la reubicació, el retorn dels nacionals de tercers països que no són susceptibles de rebre protecció internacional, el control de les fronteres i les condicions de recepció. En uns informes de febrer de 2016, la Comissió feia una anàlisi de les recomanacions que havia presentat i si aquestes havien estat aplicades o no. El cas és que de totes les recomanacions, només una minoria d’elles està duta a la pràctica en la seva totalitat, la qual cosa vol dir que la majoria de les recomanacions han començat a ésser aplicades, però que encara queda molta feina per fer¹⁷¹.

A mode d’exemple, dins l’apartat de recomanacions sobre les condicions de recepció, una de les recomanacions establia que Grècia havia de millorar les condicions de recepció “dels grups vulnerables, particularment dels menors no-acompanyats”. Aquesta recomanació no és efectiva en la seva totalitat perquè tot i que UNICEF, ACNUR i Save the Children han començat un projecte pilot per proporcionar una atenció dedicada als menors i que a tots els “hotspots” es duen a terme revisions mèdiques, “Grècia encara ha d’establir instal·lacions per l’allotjament dels menors i la resta de grups vulnerables, un cop han estat transferits des de les illes”.

Així doncs, el Govern grec i la resta d’Estats membres, a data de febrer de 2015, no han complert de manera completa totes les recomanacions que des de les autoritats europees van fer-se. Cal qüestionar-se si tal fet es deu a que les recomanacions de la Comissió són massa estrictes i difícils d’implementar o si els Estats membres, i concretament Grècia, tenen la capacitat i la voluntat d’implementar-les correctament.

A més, tal com destaca el Consell d’Europa, l’aplicabilitat de Dublín III en el cas dels trasllats a Grècia, no garanteix la protecció dels Drets Humans ni pot ésser duta a terme fins que finalitzi la supervisió del propi Consell d’Europa de l’execució per part del país hel·lènic de la sentència final del cas M.S.S v.

¹⁷⁰ EUROPEAN COMMISSION. (2016). *Annex 2 to the Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on the State of Play of Implementation of the Priority Actions under the European Agenda on Migration. Greece-State of play*. Disponible a: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-wedo/policies/europeanagendamigration/proposalimplementationpackage/docs/managing_the_refugee_crisis_state_of_play_20160210_annex_02_en.pdf

¹⁷¹ *Íbid*. Al document es veu de manera molt gràfica: dins de cada recomanació hi ha una sèrie de “sub-recomanacions”, algunes de les quals ja estan essent implementades (marcat amb el símbol del tic), i d’altres que no (marcades amb una creu). De totes les recomanacions globals, només en una minoria dels casos totes les subrecomanacions ja estan aplicades.

3.3 EL SISTEMA DE REUBICACIÓ

La reubicació (relocation) a la Unió Europea consisteix en la transferència d'un sol·licitant de protecció internacional des de l'Estat membre que d'acord amb Dublín III té la competència per estudiar la sol·licitud a un altre Estat membre, anomenat l'Estat de reubicació¹⁷³.

La base legal de la pràctica de reubicació es troba als articles 78 (3) i 80 del TFUE, que estableixen respectivament que en el cas en el que un o més Estats membres es trobin immersos en una situació d'emergència provocada per l'arribada massiva de nacionals de tercers estats, el Consell haurà d'adoptar, a proposta de la Comissió, mesures provisionals que beneficiïn els Estats membres afectats; i que les polítiques implementades per la Unió han de ser governades pel principi de solidaritat i de repartiment just de la responsabilitat entre els Estats membres.

Així, s'entén el mecanisme de reubicació com una solució solidària i responsable per part de tots els Estats membres a una situació d'emergència viscuda per un o més Estats membres. A través de la reubicació, doncs, els Estats membres accepten estudiar sol·licituds de protecció internacional que d'acord amb Dublín III ha d'estudiar l'Estat que viu la situació d'emergència precisament per ajudar a que la situació es solucioni.

El procés de reubicació no deroga la Regulació de Dublín, cosa que comporta que els Estats de reubicació han de seguir aplicant els criteris de reunificació familiar, protecció de menors no acompanyats i les clàusules addicionals en motius humans, tot i que el criteri de primer país d'entrada no sigui aplicat.

A l'hora de determinar les persones que seran reubicades, primerament s'apliquen els criteris de vulnerabilitat, pel que els sol·licitants més vulnerables, com els infants, els ancians o les persones malaltes, sempre seran els primers beneficiaris de reubicació¹⁷⁴. Així mateix, la reubicació no es duu a terme en tots aquells sol·licitants la sol·licitud dels quals es considera que molt probablement serà negativa i per tal que un sol·licitant pugui ser reubicat caldrà que li hagin pres les empremtes dactilars prèviament, a l'Estat membre d'arribada¹⁷⁵.

¹⁷³ COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION. (2015). *COUNCIL DECISION establishing provisional measures in the area of international protection for the benefit of Italy and Greece*. Recuperat de: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12098-2015-INIT/en/pdf>

¹⁷⁴ *ibid.* Paràgraf 33 del preàmbul

¹⁷⁵ *Íbid.* Article 5.5

Per seleccionar l'Estat al que els sol·licitants seran reubicats s'apliquen determinats criteris que inclouen les habilitats de llenguatge del sol·licitant, el fet que demostrï que té vincles familiars, culturals o socials que li facilitessin la integració a un determinat Estat membre, la capacitat de l'Estat membre de garantir un suport adequat als grups vulnerables que requereixin assistència especialitzada i el respecte al principi de no-discriminació.

Tot i que els vincles i coneixements lingüístics dels sol·licitants poden ser determinants a l'hora d'escollir l'Estat membre de reubicació, el sol·licitant no pot escollir l'Estat membre on serà reubicat. De totes maneres, té dret a impugnar la decisió i a ser informat i notificat en una llengua que entengui sobre la decisió de reubicar-lo a un determinat Estat membre. Els sol·licitants també tenen el dret a ser rebuts amb les condicions adequades i a que se'ls garanteixin els drets aplicables a l'Estat membre de reubicació. També tenen dret a ser informats sobre les conseqüències de moviments secundaris.

Tots els drets i obligacions, així com el procediment de reubicació, es troben establerts a la Decisió del Consell (UE) 2015/1601 de 22 de setembre de 2015, que estableix mesures provisionals a l'àrea de la protecció internacional pel benefici d'Itàlia i Grècia, doncs la situació, sobretot al país hel·lènic, començava a ser alarmant en aquells moments. Al text, que va ser aprovat una setmana després de la primera decisió sobre reubicació en la que es pretenia reubicar a 40.000 persones "amb necessitat manifesta de protecció"¹⁷⁶, es destaca la necessitat de que els Estats membres "augmentin els seus esforços"¹⁷⁷ per fer front a l'arribada massiva d'emigrants a la Unió, patida en gran mesura per Itàlia i Grècia¹⁷⁸. Així, estableix que un total de 120.000 sol·licitants "amb necessitat clara" de protecció internacional, que han d'haver entrat a la Unió Europea a través d'Itàlia o Grècia i haver sol·licitat l'asil a un d'aquests dos països, hauran de ser reubicats¹⁷⁹. D'aquesta manera, el Consell calculava que el 43% del total de sol·licitants de protecció internacional "amb una necessitat clara" arribats a Grècia o Itàlia durant els mesos de juliol i agost de 2015, serien reubicats¹⁸⁰. D'aquest 120.000, el 42% (50.400)¹⁸¹ havia de ser reubicat des de Grècia¹⁸². La distribució d'aquesta xifra es troba a l'Annex II, en el que queda

¹⁷⁶ COMISIÓN EUROPEA. (2015). *Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, el Consejo europeo y el Consejo: gestión de la crisis de los refugiados: estado de ejecución de las acciones prioritarias con arreglo a la agenda europea de migración*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/europeanagendamigration/proposalimplementationpackage/docs/communication_on_eam_state_of_play_20151014_es.pdf

¹⁷⁷ *Íbid.* Paràgraf 6 del preàmbul

¹⁷⁸ *Íbid.* Paràgraf 10 del preàmbul

¹⁷⁹ *Íbid.* Paràgraf. 26 del preàmbul

¹⁸⁰ *Íbid.*

¹⁸¹ *Íbid.* Article 4

¹⁸² *Íbid.*

establert que Espanya haurà de rebre 6.127 sol·licitants de protecció internacional que es troben a Grècia¹⁸³. Per tal de calcular el nombre de sol·licitants que tocaven a cada Estat membre, la Comissió ha tingut en compte la població de l'Estat (40%), el PIB (40%), un "factor de correcció basat en el número mitjà de sol·licituds d'asil per milió d'habitants en els cinc anys anteriors" (10%) i un "factor de correcció basat en la taxa d'atur" (10%)¹⁸⁴.

A data d'11 d'abril de 2016, el nombre de sol·licitants de protecció internacional reubicats des de Grècia a Espanya era de 0¹⁸⁵. La dada global de reubicats des del país hel·lènic a la mateixa data era de 615, essent França el país on més sol·licitants d'asil s'havien reubicat (242), seguida de Finlàndia (111) i Portugal (89)¹⁸⁶.

Tenint en compte que els terminis per tal que la reubicació sigui efectiva són molt clars¹⁸⁷, i s'estableix que la durada total del procés des que es presenta la sol·licitud i els emigrants reben informació fins que el sol·licitant arriba al país de reubicació des de Grècia ha de durar una setmana en total; el fet que des que es va aprovar la Decisió gairebé no s'hagin dut a terme reubicacions fa pensar que hi ha alguna peça del mecanisme que el fa fracassar. De fet, el propi cap d'Immigració de la Unió Europea, Dimitris Avramopoulos ha admès que "la reubicació no funciona"¹⁸⁸, advertint, a més que tal fet pot causar un col·lapse de tot el sistema¹⁸⁹.

Els Estats membres argumenten que existeixen dificultats logístiques, burocràtiques i polítiques a l'hora d'aplicar el mecanisme de solidaritat¹⁹⁰. A més, segons Demetrios Papademetriou, cap de l'Institut de

¹⁸³ *Íbid.* Annex II

¹⁸⁴ EUROPEAN COMMISSION. (2015). *Refugee Crisis – Q&A on Emergency Relocation*. Recuperat de: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5698_en.htm

¹⁸⁵ EUROPEAN COMMISSION. (2016). *Relocation and resettlement - State of Play*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/20160412/factsheet_relocation_resettlement_en.pdf

¹⁸⁶ *Íbid.*

¹⁸⁷ EUROPEAN COMMISSION. (2016). *Annex 5 to the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council: first report on relocation and resettlement*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agendamigration/proposalimplementation-package/docs/20160316/first_report_on_relocation_and_resettlement_-_annex_5_en.pdf

¹⁸⁸ EXPRESS. (2016). *Brussels migration chief admits EU has 'failed' after only 272 refugees relocated*. Recuperat de: <http://www.express.co.uk/news/politics/634671/Europe-refugee-crisis-EU-migration-chief-Dimitris-Avramopoulos-quota-scheme-failed-Syria>

¹⁸⁹ ALJAZEERA. (2016). *EU urges member states to take '6,000 refugees a month'*. Recuperat de: <http://www.aljazeera.com/news/2016/03/eu-urges-member-states-6000-refugees-month160310181509562.html>

¹⁹⁰ THE GUARDIAN. (2016). *EU refugee relocation scheme is inadequate and will continue to fail*. Recuperat de: <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/04/eu-refugee-relocation-scheme-inadequate-will-continue-to-fail>

Polítiques Migratòries¹⁹¹, el fet que els Estats s'estiguin resistint a aplicar les quotes pot deure's al fet que no vegin la fi de la crisi i, per tant, de les sol·licituds que hauran d'afrontar¹⁹².

Una altra de les raons argumentades pels Estats membres és la possibilitat que es produeixi l'anomenat "efecte crida" i que molts més sol·licitants d'asil es vegin motivats a arribar a la Unió Europea pel fet de tenir clar que podran ésser ràpida i eficaçment reubicats a un dels seus Estats membres.

¹⁹¹ Un "think tank", dedicat a "l'anàlisi dels moviments de persones a tot el món", tal com consta a la seva pàgina web: MIGRATION POLICY INSTITUTE. *Mission*. Recuperat de: <http://www.migrationpolicy.org/about/mission>

¹⁹² THE GUARDIAN. (2016). *EU refugee relocation scheme is inadequate and will continue to fail*. Recuperat de: <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/04/eu-refugee-relocation-scheme-inadequate-will-continue-to-fail>

3.4 L'ACORD UE-TURQUIA

3.4.1 La Declaració i les conclusions del Consell Europeu

Amb la voluntat, segons el document de l'Acord, de posar fi a la migració irregular que arribava (i arriba) a Europa des de Turquia, i aprofitant per profunditzar la relació amb el país euroasiàtic, la Unió Europea va presentar la no exempta de polèmica Declaració UE-Turquia el 18 de març de 2016¹⁹³. En ella, es valora positivament la tasca duta a terme per Turquia amb la intenció d'oferir millors condicions als refugiats que cercant protecció internacional, han arribat al país. D'entre les mesures que el país ha pres, es destaca l'obertura del mercat laboral a nacionals sirians que tenen protecció temporal, la introducció de nous requisits de visats per sirians i persones d'altres nacionalitats, l'increment de la seguretat per part de les autoritats policials i costeres turques i un augment en la intensitat d'intercanvi de la informació. Tenint en compte aquesta tasca, la Unió Europea estableix que 3.000 milions d'euros seran pagats al país turc perquè els destini "a projectes concrets", i a més, avançarà en la liberalització de visats pels ciutadans turcs i continuarà amb les negociacions d'adhesió del país a la Unió, que tenen lloc des de fa anys. Tot i que Turquia, pocs dies abans de la firma de la Declaració, ja va convenir en acceptar que els emigrants arribats a Grècia i/o els que fossin interceptats en aigües turques fossin retornats, doncs s'entenia que no precisaven protecció internacional. De totes maneres, tant la Unió com Turquia accepten que "es precisen més esforços, ràpids i decidits"; i és per això que l'acord té lloc. L'acord en sí estableix 9 punts, que hauran de ser dutes a terme en paral·lel i que han de ser supervisades cada mes per les dues parts signants de la Declaració.

La primera de les mesures estableix que tots els emigrants arribats a Grècia des de Turquia seran tornats a aquest darrer a partir del 20 de març de 2016. Aquestes devolucions no suposen una violació de la legislació internacional ja que segons el document, Turquia és un país segur, cosa que garanteix que no s'està aplicant el principi de no devolució ni tampoc l'expulsió col·lectiva al traslladar els sol·licitants de protecció internacional al país euroasiàtic. De fet, només s'expulsarà aquelles persones que un cop arribades al país hel·lènic i havent estat registrades, no presentin una sol·licitud de protecció internacional, o en el cas que ho facin, aquesta es consideri infundada o inadmissible. La sol·licitud es considera infundada o inadmissible si es determina que Turquia, com a país segur, és el primer país d'asil responsable d'estudiar les sol·licituds de protecció internacional.

¹⁹³ Declaración UE-Turquía 18 de marzo de 2016, COMUNICADO DE PRENSA 144/16. 16.3.2016

Així, en cap moment es retornaran a Turquia persones susceptibles de rebre protecció internacional segons la legislació europea. L'objectiu d'aquesta mesura, definida com a "temporal i extraordinària" és posar fi a la situació de "patiment humà" que es viu a Grècia i restablir l'ordre públic.

La segona mesura determina que per cada persona d'origen siriana que sigui retornada a Turquia, un siriana procedent de Turquia serà reassentat a la Unió Europea tenint en compte els criteris de vulnerabilitat de les Nacions Unides i prioritant aquells emigrants que no hagin entrat o intentat entrar a la Unió de manera irregular prèviament. Aquest reassentament s'estructurarà a partir de la normativa de la Unió al respecte, que estableix la disponibilitat de 18.000 places, que podran ésser ampliadades fins a un màxim de 54.000 previ acord voluntari. Considerant la possibilitat que la mesura no serveixi per aturar les arribades massives d'emigrants a la Unió Europea, es determina que en el cas que tal fet ocorri, la mesura haurà de ser revisada si el nombre de retorns s'aproxima al màxim establert prèviament; si el sobrepassa, el mecanisme immediatament serà interromput.

A la tercera mesura es plasma el compromís de Turquia d'evitar que noves rutes, tant marítimes com terrestres, s'obrin; permetent així, que el flux d'emigrants no cessi.

La quarta mesura estableix que en el moment en que el pas irregular entre Turquia i la Unió Europea hagi cessat o s'hagi reduït "de manera substancial", un règim voluntari d'admissió humanitària al que els Estats contribuïran, començarà a funcionar.

La cinquena mesura fa referència al compromís de la Unió Europea d'accelerar el procés de supressió de visats pels ciutadans turcs, i estableix com a termini màxim juny de 2016 perquè tots els Estats membres duguin a terme tal procés, sempre i quant tots els "criteris de referència", hagin estat satisfets.

En sisè lloc, també fent referència al que l'inici de la Declaració establí, s'estableix l'acceleració del desemborsament dels 3.000 milions d'euros que la Unió Europea assignà a Turquia a través del "Mecanisme pels Refugiats a Turquia", així com la garantia de finançament a projectes destinats a les persones sota protecció temporal al país, que normalment com s'ha vist, són sirianes.

Els punts setè i vuitè no constitueixen en si una mesura, sinó que estableixen que la Unió i Turquia han acollit de manera favorable els treballs relatius al perfeccionament de la Unió Aduanera, i han tornat a confirmar el compromís de "revigoritzar" el procés d'adhesió del país turc a la Unió Europea.

Per últim, el punt novè estableix la necessitat de col·laboració de tots els Estats membres i la Unió Europea en si amb Turquia per tal de millorar les condicions humanitàries a Síria i més concretament en

aquelles zones que són pròximes a la frontera que Turquia té amb el país en guerra, amb l'objectiu de millorar la seguretat a les zones.

Acompanyant el text de la Declaració es troben les Conclusions del Consell Europeu, publicades, també, el 18 de març de 2016. En els nou punts que conformen el document, el Consell estableix, en primer lloc, la confirmació de "l'estratègia global" per lluitar contra l'anomenada "crisis migratòria", que consisteix, de fet, en el motiu que va portar a la firma de la mencionada Declaració. En segon lloc, el Consell fa una sèrie de peticions: demana que segueixi la feina en l'àmbit de la lluita contra la onada migratòria que pateix la Unió, d'una banda, per tal que els avenços es facin operatius i de l'altra, perquè s'incrementi la capacitat de recepció de la Unió; que es doni suport a Grècia, proporcionant-li els mitjans necessaris, per a fer efectiu el retorn a Turquia i que sigui la Comissió la que coordini i organitzi el suport conjuntament amb els Estats; que es segueixi fent arribar ajuda a Grècia per tal de fer front a la crisi humanitària que es viu al país hel·lènic i que s'accelerïn les reubicacions des de Grècia, establint, a més que els Estats membres "haurien" d'oferir més places per tal de fer front a la demanda existent. En tercer lloc, el Consell Europeu estableix la seva consideració de Turquia com a un primer país d'asil i/o un tercer país segur d'acord amb les normes de dret internacional. En quart lloc, remarca que la Declaració no suposa cap nou compromís pels Estats membres pel que fa la reubicació i el re-assentament. En cinquè lloc, estableix la voluntat de que Turquia respecti la democràcia, l'Estat de dret i les llibertats fonamentals, concretant sobretot en la llibertat d'expressió. Seguidament reitera el suport a Jordània i el Líban urgint que es paguin als països les quantitats acordades per ajudar-los a fer front a les onades de refugiats que reben. El Consell també crida a la cooperació amb els països dels Balcans, els més afectats per les arribades de refugiats, i demana al Banc Europeu d'inversions que promulgui iniciatives per finançar projectes destinats al "suport del creixement sostenible, les infraestructures virals i la cohesió social", tant als països "meridionals" com als dels Balcans. Per últim, estableix la consciència de que noves rutes cap Europa s'obrin, i remarca la disposició de la Unió Europea de reconèixer el govern de concertació nacional com l'únic legítim de Líbia; a mode de conclusió, el punt 10 reafirma les conclusions mencionades i estableix la satisfacció del Consell per les mesures preses, a més del compromís de seguir treballant en la legislació d'asil europea, inclòs el Reglament de Dublín.

3.4.2 El pronunciament de l'ACNUR

El mateix dia en que va publicar-se la Declaració, l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Refugiats publicà un comunicat de premsa valorant la mateixa i oferint el punt de vista de l'organització pel que fa

les garanties d'aplicabilitat i l'aplicabilitat en si del text. L'ACNUR recorda que en diverses ocasions havia ofert recomanacions a la Unió Europea amb l'objectiu d'acabar amb una situació que necessitava de mesures adients per tal de ser solucionada. L'Alt Comissionat entén que qualsevol "modalitat d'aplicació" del text complirà tant amb la legislació internacional com amb l'europea i, per tant, que totes aquelles persones que necessitin protecció internacional tindran la oportunitat de tenir una entrevista individual per determinar si la seva sol·licitud pot ser estudiada a Grècia a més del dret d'apel·lar abans de ser readmesos a Turquia. Així mateix, entén que totes aquelles persones amb necessitat de protecció internacional que siguin retornades a Turquia tindran la oportunitat de buscar i rebre-la de manera efectiva al país euroasiàtic. De totes maneres, recorda que primer s'ha de veure com s'aplicarà la Declaració i per això fa tres recomanacions al respecte: primerament estableix la necessitat de que s'enforteixin les condicions de recepció i el sistema d'avaluació de les sol·licituds internacionals a Grècia; en segon lloc, explicita que totes les persones amb necessitat de protecció internacional que siguin retornades a Turquia hauran de tenir una determinació adient i justa de la seva sol·licitud, que a més haurà de fer-se dins un període "raonable" de temps. S'haurà de garantir, a més, el non-refoulement i la no existència de retorns forçats. Totes aquelles persones que es determini que necessiten protecció internacional hauran de gaudir de l'asil sense discriminacions i d'acord amb el que estableixen els estàndards internacionals. Per últim, ACNUR es mostra la seva satisfacció pel que fa el re-assentament de refugiats sirians que es troben a Turquia però avisa de que aquesta acció no pot dur-se a terme a costa d'altres poblacions de refugiats que també tenen necessitat de protecció internacional.

3.4.3 Turquia com a Estat segur: la legalitat de la Declaració d'acord amb la legislació europea i internacional

El punt clau per analitzar la Declaració és el fet que la Unió Europea considera Turquia com un Estat segur pel que fa la protecció d'aquelles persones que necessiten protecció internacional. Per aquest motiu, es reserva el dret de declarar infundades les sol·licituds d'asil en el cas que el sol·licitant hagi estat prèviament a Turquia, al·legant que aquest país és un primer país d'asil, o bé pel fet que al considerar Turquia un tercer país segur¹⁹⁴, determini que és aquest Estat l'encarregat d'estudiar la sol·licitud. Així doncs, la Declaració estableix bàsicament que els emigrants irregulars sense necessitat de protecció internacional seran directament retornats a Turquia, i aquelles que necessitin protecció

¹⁹⁴ Tal com s'ha establert prèviament, Dublín III permet als Estats membres enviar els sol·licitants d'asil a un tercer Estat segur, per tant la controversia es troba en quin és l'Estat que es considera segur i no en el fet de que es dugui a terme l'acció en si mateixa

internacional podran presentar la sol·licitud a Grècia i atenent als criteris prèviament mencionats, aquest se'ls concedirà o no. En el cas que la sol·licitud sigui considerada infundada o inadmissible, seran tornats a Turquia on podran presentar una sol·licitud de protecció internacional i en el cas que en siguin beneficiaris segons la llei, rebre-la al país turc amb totes les garanties.

La Declaració, el que *de facto* fa, és una extensió de Dublín III a Turquia, considerant-lo un país segur i per tant entenent que és el primer país d'asil per totes aquelles persones que han arribat a Europa partint del seu territori. Sense mai haver format part de la Unió Europea ni de l'espai Schengen, la Declaració l'inclou de fet dins el mecanisme de Dublín III, passant a ser un primer país d'entrada il·legal a la Unió, tal com ho són la resta d'Estats membres.

Els conceptes de primer país d'asil i tercer país segur es troben regulats a la Directiva 2013/32/UE de 26 de juny de 2013 sobre procediments comuns per la concessió o la retirada de la protecció internacional (APD). A l'article 33 de la mateixa, s'estableixen els motius pels quals una sol·licitud de protecció internacional pot ésser qualificada com a inadmissible, i d'entre ells cal destacar que el fet que es consideri un país que no és un Estat membre com el primer país d'asil¹⁹⁵ i el fet que un país que no sigui un Estat membre sigui considerat com un tercer país segur¹⁹⁶ són motius per declarar la sol·licitud com inadmissible. Per interpretar el precepte, la normativa estableix una definició detallada d'ambdós conceptes als articles següents.

Un primer país d'asil és, segons l'article 35 de l'APD, un país que no forma part de la Unió Europea en el que el sol·licitant ha estat reconegut com a refugiat i pot seguir gaudint de la protecció o bé pot gaudir de la protecció suficient al país, incloent la protecció contra la devolució, sempre i quant el sol·licitant sigui readmès al país. El mateix article també estableix que els sol·licitants han de poder impugnar l'aplicació del primer país d'asil al seu cas particular.

Un tercer país segur és un país que no forma part de la Unió Europea en el qual les autoritats poden garantir que les persones que cerquen protecció internacional no tindran la seva vida i llibertat amenaçades per raons de raça, religió, nacionalitat, pertinença a un determinat grup social o opinió política; no tindran cap risc de ser víctimes de danys severos; se'ls garantirà la protecció contra la devolució; es respecta la prohibició d'expulsió "en caso de violació del dret de no ser sotmès a tortures

¹⁹⁵ DIRECTIVA 2013/32/UE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 26 de junio de 2013 sobre procedimientos comunes para la concesión o la retirada de la protección internacional (refundición). Article 33.2 b)

¹⁹⁶ *Íbid.* Article 33.2 c)

ni a tractes cruels, inhumans o degradants”¹⁹⁷ i hi existeix la possibilitat de sol·licitar l’estatus de refugiat i en el cas de que aquest sigui concedit, de que la protecció sigui acord amb la Convenció de Ginebra de 1951. L’APD estableix que els Estats membres a la seva legislació nacional han d’establir les normes necessàries per determinar els casos en els que la connexió entre el sol·licitant i el tercer país en qüestió existeix en les bases en les que “seria raonable per la persona d’anar al país”¹⁹⁸. Un tercer país segur és aquell a través del qual el refugiat ha passat per arribar a la Unió Europea sense haver presentat la sol·licitud de protecció internacional¹⁹⁹. El terme de tercer país segur es basa en una interpretació del ja mencionat article 31 de la Convenció de Ginebra, que consisteix un dels tres principis bàsics del Dret dels refugiats i que estableix la prohibició d’emprendre mesures legals contra aquells sol·licitants d’asil que hagin entrat o estiguin il·legalment al territori d’un país en el cas, entre d’altres condicions, que vinguin “directament” dels territoris on la seva vida i llibertat es troben en perill²⁰⁰. D’acord amb la interpretació de la Unió Europea, s’entén que els sol·licitants haurien d’haver presentat la sol·licitud d’asil al primer país segur al que pogueren arribar, ja que els sol·licitants no tenen el dret d’escollir el país que volen que estudi la seva sol·licitud²⁰¹.

L’anàlisi sobre si Turquia consisteix, o no, un país segur podria *per se* consistir un bast tema d’estudi, ja que poden fer-se nombroses interpretacions tant de la legislació com de la situació del país. Per aquest motiu a continuació s’intentarà exposar de manera breu però completa per què considero que d’acord amb el que la legislació internacional i europea determina, Turquia no és un tercer país segur i/o un primer país d’asil.

Primerament i com s’ha mencionat amb anterioritat, Turquia segueix aplicant la limitació geogràfica pel que fa als refugiats, motiu pel qual no pot suposar un primer país d’asil d’acord amb l’article 35 a), doncs els sol·licitants d’asil als que la Declaració UE-Turquia va dirigida no són ciutadans de la Unió Europea i per tant no poden haver rebut l’estatus de refugiats a Turquia. Com que no garanteix la concessió de l’estatus de refugiat a aquests sol·licitants de protecció internacional, per a poder ésser considerat, doncs, un primer país d’asil cal que, d’acord amb l’article 35 b) de l’APD, cal que Turquia garanteixi “protecció suficient” als sol·licitants, un terme que segons l’ACNUR no consisteix en una salvaguarda

¹⁹⁷ *Íbid.* Article 38.1 d)

¹⁹⁸ STATE WATCH. (2016). *Why Turkey is not a “Safe Country”*. Recuperat de: <http://www.statewatch.org/analyses/no-283-why-turkey-is-not-a-safe-country.pdf>

¹⁹⁹ *Íbid.*

²⁰⁰ EU IMMIGRATION AND ASYLUM LAW AND POLICY. (2015). *EU-Turkey agreement: solving the EU asylum crisis or creating a new Calais in Bodrum?* Recuperat de: <http://eumigrationlawblog.eu/eu-turkey-agreement-solving-the-eu-asylum-crisis-or-creating-a-new-calais-in-bodrum/>

²⁰¹ *Íbid.*

adequada a l'hora de determinar si un sol·licitant d'asil ha de ser retornat al primer país d'asil²⁰². De fet, d'acord amb el Consell d'Europa, el fet que Turquia mantingui la limitació geogràfica de la Convenció de Ginebra de 1951 comporta que el retorn dels sol·licitants d'asil al país sigui contrari a la legislació europea i internacional, ja que tant refugiats sirians com no sirians “no tenen un accés efectiu al procediment d'asil”²⁰³.

Així mateix, el fet que no existeixi la possibilitat de que els sol·licitants puguin, de fet, presentar una sol·licitud d'asil i ésser reconeguts com a refugiats comporta que tampoc pugui considerar-se un tercer país segur? La Unió Europea entén que la Llei d'Estrangeria i Protecció Internacional turca, tot i que segueix sense garantir l'estatus de refugiat a totes aquelles persones no europees i de fet només els permet residir temporalment al país mentre esperen el reassestament²⁰⁴, protegeix els refugiats i sol·licitants d'asil i per tant, fa de Turquia un tercer país segur, complint amb el criteri establert a l'article 38.1 e) de l'APD²⁰⁵. De totes maneres, hi ha denúncies de que la mencionada legislació turca no està essent aplicada segons els criteris establerts, i molts dels sol·licitants d'asil veuen drets com el de la informació o la detenció, vulnerats²⁰⁶, com han subratllat diverses onegés i advocats, tal com remarca Orçun Ulusoy, advocat de Drets Humans de nacionalitat turca²⁰⁷.

Un requisit indispensable per a que un país pugui ésser considerat un tercer país segur és que al mateix no es produeixi persecució per cap dels cinc motius que la Convenció de Ginebra de 1951 estableix. Segons l'European Stability Initiative²⁰⁸, a Turquia els sol·licitants d'asil no estan en perill per aquests ni

²⁰² HRW. (2016). *Is Turkey Safe for Refugees?* Recuperat de: <https://www.hrw.org/news/2016/03/22/turkey-safe-refugees>

²⁰³ COUNCIL OF EUROPE. (2016). *The situation of refugees and migrants under the EU-Turkey Agreement of 18 March 2016*. Recuperat de: <http://semanticpace.net/tools/pdf.aspx?doc=aHR0cDovL2Fzc2VtYm5LmNvZS5pbmQvbnceG1sL1hSZWYvWDJILURXLWV4dHluYXNwP2ZpbGVpZD0yMjYxMiZsYW5nPUVO&xsl=aHR0cDovL3NlbWFudGljcGFjZS5uZXQvWHNsdC9QZGZvWFJiZi1XRC1BVC1YTUwyUERGLnhzbA==&xsltparams=ZmlsZWlkPTlyNjE5>

²⁰⁴ ECRE. (2016). *ECRE strongly opposes legitimizing push-backs by declaring Turkey a “safe third country”*. Recuperat de: <http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1364-ecre-strongly-opposes-legitimising-push-backs-by-declaring-turkey-a-safe-third-country.html>

²⁰⁵ UNIVERSITY OF OXFORD- FACULTY OF LAW. (2016). *Turkey as a Safe Third Country?* Recuperat de: <https://www.law.ox.ac.uk/research-subject-groups/centre-criminology/centreborder-criminologies/blog/2016/03/turkey-safe-third>

²⁰⁶ STATE WATCH. (2016). *Why Turkey is not a “Safe Country”*. Recuperat de: <http://www.statewatch.org/analyses/no-283-why-turkey-is-not-a-safe-country.pdf>

²⁰⁷ UNIVERSITY OF OXFORD- FACULTY OF LAW. (2016). *Turkey as a Safe Third Country?* Recuperat de: <https://www.law.ox.ac.uk/research-subject-groups/centre-criminology/centreborder-criminologies/blog/2016/03/turkey-safe-third>

²⁰⁸ Un “Institut de reflexió pel sud-est d'Europa i l'ampliació”, tal com indica la seva pàgina web: EUROPEAN STABILITY INITIATIVE. *About us*. Recuperat de: <http://www.esiweb.org/index.php?lang=en&id=11>

d'altres motius²⁰⁹. El cas és que, d'acord amb les denúncies de onegés i les pròpies Nacions Unides, a Turquia els propis ciutadans turcs són víctimes d'aquesta persecució, com és el cas del col·lectiu LGBT²¹⁰, víctima de violència i discriminació²¹¹, determinades minories religioses²¹² o persones amb una opinió política contrària a la del govern del president Erdogan²¹³. Així, existint motius per pensar que hi ha persecució per determinades raons establertes a la Convenció de Ginebra de 1951 pels ciutadans turcs, pot assegurar-se que els sol·licitants d'asil no seran víctimes de cap tipus de persecució?

Un tercer país segur ha de garantir que els sol·licitants d'asil que hi siguin enviats no seran víctimes de danys severos, entesos tal com la Directiva 2011/95/EU els defineix. A Turquia, igual que a la Unió Europea, la possibilitat de ser víctima de danys severos consisteix en una raó per la qual es garanteixi protecció internacional, per aquest motiu, des de l'ESI s'entén que el requisit és complert per Turquia²¹⁴. De totes maneres, des de Statewatch es considera que el fet que els sol·licitants d'asil no tinguin un accés complet als serveis del país, és una raó que tot i no suposar "dany sever" pot implicar un augment de les desigualtats i la vulnerabilitat dels sol·licitants, augmentant així la situació del tensió al país²¹⁵. A més, es fan ressò de les dures condicions de detenció de les que són víctimes els sol·licitants d'asil²¹⁶ i de la situació de conflicte que es viu al país pel que fa els rebels kurds, que podria ésser definida com a la situació de "violència indiscriminada" que la Directiva 2011/95/EU defineix²¹⁷.

²⁰⁹ EUROPEAN STABILITY INITIATIVE. (2015). *Turkey as a "safe third country" for Greece*. Recuperat de: <http://www.esiweb.org/pdf/ESI%20-%20Turkey%20as%20a%20safe%20third%20country%20-%2017%20October%202015.pdf>

²¹⁰ Que pot ser considerat com a "pertanyença a un determinat grup social" d'acord amb la Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (Sala Cuarta) de 7 de novembre de 2013 en los asuntos acumulados c-199/12 a c-201/12

²¹¹ REFWORLD. (2015). *Turkish authorities urged to tackle anti-LGBT violence and discrimination – UN rights office*. Recuperat de: <http://www.refworld.org/docid/55acd7fa4.html>

²¹² STATE WATCH. (2016). *Why Turkey is not a "Safe Country"*. Recuperat de: <http://www.statewatch.org/analyses/no-283-why-turkey-is-not-a-safe-country.pdf>

²¹³ FOREIGN POLICY. (2014). *Turkey's Tyrant in the Making*. Recuperat de: <http://foreignpolicy.com/2014/05/12/turkeys-tyrant-in-the-making/>

²¹⁴ EUROPEAN STABILITY INITIATIVE. (2015). *Turkey as a "safe third country" for Greece*. Recuperat de: <http://www.esiweb.org/pdf/ESI%20-%20Turkey%20as%20a%20safe%20third%20country%20-%2017%20October%202015.pdf>

²¹⁵ STATE WATCH. (2016). *Why Turkey is not a "Safe Country"*. Recuperat de: <http://www.statewatch.org/analyses/no-283-why-turkey-is-not-a-safe-country.pdf>

²¹⁶ GLOBAL DETENTION PROJECT. (2014). *Turkey Immigration Detention*. Recuperat de: <http://www.globaldetentionproject.org/countries/europe/turkey>

²¹⁷ *Íbid.*

Turquia regula el principi de no-devolució a la seva Llei d'Estrangeria i Protecció Internacional, tant a l'article 4 de la mateixa com al 55²¹⁸. Turquia forma part, a més de la Convenció Europea pels Drets Humans i la Convenció Anti-Tortura de la Unió Europea, que explícitament prohibeixen la no-devolució²¹⁹. Com s'ha vist, el principi no només prohibeix la devolució, sinó també la prohibició d'entrar al país a sol·licitants d'asil que es troben a la frontera, sempre que aquesta prohibició comporti que hagin de tornar al territori on la seva vida i llibertat es troben en perill. I segons Human Rights Watch, Turquia ha estat cometent aquesta pràctica, prohibint la entrada a la seva frontera del sud a milers de refugiats sirians que fugien dels bombardejos a la ciutat d'Alep²²⁰. A més, d'acord amb el Consell d'Europa Turquia retorna refugiats sirians i no sirians que ja han entrat al país²²¹.

La majoria de sol·licitants arribats a Grècia han passat un temps considerablement rellevant a Turquia, i d'entre ells, i el grup més nombrós d'ells- els sirians- gaudeixen del mecanisme prèviament explicat de protecció temporal al país²²².

Amb tot, encara que sembla que la legislació turca, i els Convenis internacionals dels que forma part, fan pensar que Turquia podria considerar-se un tercer país segur, l'aplicació de la mencionada legislació per part de les autoritats posa en dubte tal afirmació. Turquia pot ser, *de iure*, un tercer país segur, però com s'ha especificat, *de facto*, a l'actualitat, no ho és. No pot obviar-se que Turquia està acollint actualment a més de dos milions de refugiats, però això no serveix com a precedent per a ser considerat un tercer país segur, igual que no ho és el fet que tingui un seguit de legislació que de ser aplicada correctament, no posaria en dubte la seva consideració com a país segur. Així doncs, si Turquia seguint l'estipulat a la Declaració i les conclusions del Consell Europeu enforteix les seves accions per tal d'actuar d'acord amb la seva pròpia normativa i amb la normativa internacional, podria arribar a ser

²¹⁸ REPÚBLICA DE TURQUIA. Law on foreigners and international protection (april 2014). Recuperat de: http://www.goc.gov.tr/files/files/eng_minikanun_5_son.pdf

²¹⁹ EUROPEAN STABILITY INITIATIVE. (2015). *Turkey as a "safe third country" for Greece*. Recuperat de: <http://www.esiweb.org/pdf/ESI%20-%20Turkey%20as%20a%20safe%20third%20country%20-%2017%20October%202015.pdf>

²²⁰ HRW. (2016). *Is Turkey Safe for Refugees?* Recuperat de: <https://www.hrw.org/news/2016/03/22/turkey-safe-refugees>

²²¹ COUNCIL OF EUROPE. (2016). *The situation of refugees and migrants under the EU-Turkey Agreement of 18 March 2016*. Recuperat de: <http://semanticpace.net/tools/pdf.aspx?doc=aHR0cDovL2Fzc2VtYmx5LmNvZS5pbmQvbnNveG1sL1hSZWYvWDJlLURXLUWV4dHluYXNwP2ZpbGVpZD0yMjYxMiZsYW5nPUVO&xsl=aHR0cDovL3NlbnVudGljcGFjZS5uZXQvWHNsdC9QZGYvWFJlZi1XRClBVC1YTUwYUERGlnhzbA==&xsltparams=ZmlsZWlkPTIyNjE5>

²²² EUROPEAN STABILITY INITIATIVE. (2015). *Turkey as a "safe third country" for Greece*. Recuperat de: <http://www.esiweb.org/pdf/ESI%20-%20Turkey%20as%20a%20safe%20third%20country%20-%2017%20October%202015.pdf>

considerat un tercer país segur, però reitero que per que tal fet faci cal que apliqui la legislació al peu de la lletra i respecti els drets i les llibertats no només dels sol·licitants d'asil, sinó també dels seus propis ciutadans. També cal que cerqui solucions al conflicte amb els rebels kurds per tal que no prosperi. Turquia no pot ser considerat, per tant, en el moment d'escriure aquestes línies, un tercer país segur ja que no garanteix a la pràctica, una protecció suficient pels refugiats sirians i no sirians, no respecta el principi de no-devolució i duu a terme persecucions que podrien ser objecte de justificació d'una sol·licitud d'asil. Nogensmenys, si el esforços del país es centren en aplicar de manera correcta la seva legislació i a eliminar per complet la limitació geogràfica de la Convenció de Ginebra de 1951, Turquia pot arribar a ser un país segur en un termini relativament curt de temps.

4 REFLEXIONS FINALS I PROPOSTES DE SOLUCIÓ

Després d'una anàlisi detallada no només de què és la crisi dels refugiats que es vivia- i es segueix vivint- a la Unió Europea, sinó també dels motius que han dut a que aquesta tingués lloc, a més de la legislació sobre refugiats que regula les actuacions de la Unió Europea, permet detectar deficiències al sistema i, consegüentment poder proposar canvis i alternatives per tal de pal·liar la situació. Aquest és l'objectiu del darrer apartat d'estudi del treball: trobar solucions raonables i factibles que permetin descarregar Grècia de la situació de col·lapse en la que després de la implementació de l'acord amb Turquia es segueix trobant, i millorar a la vegada, el sistema de protecció internacional europeu, dotant-lo de més eficàcia i eficiència i prioritzant el principi de solidaritat entre els Estats membres en les situacions d'emergència.

La conclusió general a la que he arribat després de la prèvia anàlisi és molt clara: la legislació sobre protecció internacional a Europa és molt extensa, detallada i completa (cosa que no vol dir que no sigui millorable), però la seva aplicació per part dels Estats membres és feble i insolidària, cosa que s'ha traduït, en part, en l'ampli abast que ha tingut la crisi dels refugiats a Grècia. No hi ha dubte que les circumstàncies per les quals tants refugiats estan arribant a Europa no tenen a veure- al menys de manera directa- amb la legislació europea sobre protecció internacional per ella mateixa, sinó per un cúmul de situacions que es viuen tan als països d'origen com als primers països d'asil, on en molts casos els refugiats es troben vivint en situacions molt deplorables, sense gaudir de la protecció que necessiten i sense poder accedir als drets i serveis més bàsics.

Però sí que té a veure amb la legislació europea i la seva aplicació- o en aquest cas, no-aplicació per part dels Estats membres-, l'abast que ha tingut aquesta crisi, doncs tot i que potser no s'hagués pogut evitat, segur que una implementació correcta tant de Dublín III com dels mecanismes de reubicació hagués reduït considerablement l'abast de la mateixa. La correcta aplicació dels terminis establerts per la legislació i l'acceptació de les quotes de refugiats acordades al setembre de 2015 haguessin suposat un important alleujament a la situació de crisi a Grècia i evitat que el col·lapse arribés als nivells que ha arribat.

En definitiva, l'arribada massiva d'emigrants i sol·licitants de protecció internacional a Europa a través de Grècia, en si, és un fet inevitable des del punt de vista de la legislació de protecció internacional europea, per tant el fet que arribessin a Grècia no depèn de la Unió Europea ni la seva legislació. L'acumulació dels sol·licitants de protecció internacional a Grècia, vivint en condicions pèssimes, sense

poder creuar les fronteres del país hel·lènic, esperant llargs períodes per tenir una resolució de les seves sol·licituds de protecció internacional, en el cas que hagin pogut efectuar-les, i deixant en evidència els suposats valors dels quals presumia Europa sí que és una situació evitable a través de la legislació europea i majoritàriament, a través de la legislació europea sobre protecció internacional.

Els Estats membres han estat “passant-se la pilota” durant els darrers mesos, intentant “alliberar-se” de rebre la quota de refugiats que els pertocava i en moltes ocasions, ignorant la situació a Grècia, deixant el país mediterrani literalment sol a l’hora de lidiar amb la crisi. I Grècia no hauria d’haver hagut de lidiar sola amb el problema, doncs les seves fronteres són la porta a la Unió Europea els beneficis de la qual tots els Estats aprecien. Tot i que concretament fos només Grècia l’Estat perjudicat per les arribades massives, i l’encarregat d’oferir les condicions de rebuda i estada adequades a tots els sol·licitants de protecció internacional arribats, això no vol dir que la resta d’Estats haguessin d’ignorar per complet la situació i no brindar suport tècnic, econòmic o humà a Grècia. De fet, la Unió Europea es basa en el principi de solidaritat i aquest ha mancat durant la crisi dels refugiats a Grècia. Durant l’entrevista amb Boris Cheshirkov, vaig preguntar-li, què creia que calia fer per tal de millorar les condicions dels milers de refugiats aglutinats a Grècia i millorar la situació general al país, i ell simplement em va respondre que calia Europa, que calia que els Estats membres ajudessin a Grècia, que el país hel·lènic, per si sol no podia carregar amb tot el pes. I va repetir-m’ho moltes vegades: Grècia necessitava la resta de la Unió Europea, que en molts moments semblava que se’n havia oblidat.

I què calia que fessin els Estats membres per ajudar a Grècia? Com a mínim, complir amb la legislació. Seguir les directrius del sistema de reubicació dins els terminis establerts i complint amb les xifres proposades hagués suposat *per se*, una millora molt positiva de la situació que es vivia a Grècia en general, i de les condicions dels sol·licitants de protecció internacional en particular, que haurien passat menys temps als camps de refugiats i molt més ràpidament haurien pogut beneficiar-se de la tant anhelada protecció internacional europea. A més, si haguessin proveït Grècia de qualsevol tipus d’ajuda- des de tendes de campanya fins a aportacions econòmiques o personal sanitari – la situació hagués estat, de ben segur, molt menys dramàtica i penosa. Tampoc cal oblidar que Dublín III permet que els Estats membres decideixin estudiar sol·licituds de protecció internacional de manera lliure encara que d’acord amb la Regulació no els pertocqués fer-ho. Així, podria haver-se ajudat a desfogar de la càrrega a Grècia, que s’ha de recordar que és un país que segueix passant per una greu crisi econòmica, cosa que comporta a la vegada certa inestabilitat tant econòmica, evidentment, com política.

Quin ha estat el paper de les institucions europees durant la crisi? Durant un cert període de la crisi en molts moments va parlar-se metafòricament de l'absència d'Europa i els seus valors. Les institucions europees no han estat a l'alçada de les circumstàncies i no han pogut evitar que es visquessin a Europa situacions contraries als valors i principis de la Unió Europea, suposadament un dels territoris on més es respecten els drets i les llibertats humanes. Les institucions europees haurien d'haver estat les encarregades de coordinar que el mecanisme de l'article 33 de Dublín III fos aplicat de manera correcta i ràpida- cosa que no van fer-, i que els Estats membres complissin amb les seves responsabilitats pel que fa la reubicació dels sol·licitants d'asil. La solució en forma d'acord amb Turquia, tot i arribar relativament tard, ha servit per reduir molt considerablement el nombre d'arribades a Grècia i evitar així que la situació no només es prolongués sinó que la dimensió de la mateixa seguís creixent. En el sentit pràctic i efectiu la solució ha estat clarament satisfactòria, ara bé, a nivell legal i de respecte als Drets Humans, no sembla fàcil comentar el mateix, doncs tot i que legalment Turquia sembla un Estat segur amb una legislació que protegeix els refugiats (tot i no considerar-los com a tal) i els seus drets, el fet és que l'aplicació d'aquesta legislació i el respecte als drets i llibertats fonamentals a Turquia deixa en evidència que és un error considerar-lo un Estat segur al que poden enviar-se sol·licitants d'asil. Cal posar èmfasi, a més, en la especificada temporalitat de l'Acord, que el converteix en una solució temporal per alliberar bàsicament el país hel·lènic de l'enorme càrrega que suporta fins que es trobi una solució definitiva per lluitar contra la crisi. A més, s'ha de destacar que aquesta solució en cap moment ha passat pel Parlament Europeu per ser aprovada o denegada, sinó que el Consell Europeu de manera independent, a través dels caps d'Estats i de Govern dels Estats membres va ésser l'encarregat de signar-lo. Això posa en dubte la legalitat del text i el fet que representi la voluntat del conjunt de la Unió Europea, doncs al haver estat promulgat directament pels líders dels Estats membres, poden sorgir sospites de que s'ha signat per afavorir individualment els propis Estats membres a l'hora de fer front la crisi dels refugiats, o millor dit, evitar que aquesta crisi els afecti directament amb l'arribada de més sol·licitants.

No pot obviar-se, tampoc, que l'Acord no afecta a tots els sol·licitants de protecció internacional que es troben a Grècia, sinó només a aquells arribats un cop aquest ha entrat en vigor. Tal fet ha deixat a desenes de milers de persones literalment closes al país grec sense poder sortir-ne, vivint en els camps de refugiats i esperant una obertura de fronteres que no tindrà lloc, com les autoritats gregues advertien als refugiats d'Idomeni²²³. El futur d'aquests refugiats segueix essent totalment incert, ja que

²²³ Annex 1

la reubicació segueix encallada i el sistema per demanar asil a Grècia es troba col·lapsat. Així doncs, sembla que el final de la crisi encara no veu la llum, i per tant calen solucions que ajudin a que aquesta fi s'aproximi el més ràpidament possible.

Recentment el debat sobre la modificació de la legislació europea sobre protecció internacional i principalment de Dublín III ha anat guanyant pes fins al punt que la pròpia Comissió Europea ha fet certes propostes de reforma de la Regulació²²⁴. Indubtablement, si poden visualitzar-se les debilitats de la legislació, aquestes poden corregir-se. En aquest cas, la meua proposta per a corregir-les es basa en la situació que es segueix vivint en referència als sol·licitants de protecció internacional a Europa, l'objectiu de les meves propostes és per tant el de revertir la situació que encara es viu a Grècia i establir mecanismes que evitin que torni a repetir-se. És una proposta doncs que es centra en reformes de la legislació ja existent de la Unió Europea, buscant canviar el menor nombre de legislació per aconseguir els resultats desitjats en el període més curt de temps, doncs el temps juga un paper molt important en aquesta crisi. Les propostes, doncs, tenen la voluntat de millorar el funcionament del sistema en general i trobar una solució més ràpida i eficaç en el cas que una nova crisi tingués lloc. Així mateix, també busquen evitar que en un futur aquesta crisi pugui repetir-se, assegurant-se que si passa, la Unió Europea tindrà les eines adequades per fer-li front amb la major eficàcia, eficiència i rapidesa. Amb aquesta voluntat clara, les solucions permetrien que el sistema de protecció internacional europeu millorés considerablement, i es dotés de suficients garanties per afrontar futures crisis, tenint en compte que les solucions són les mínimes possibles i que caldria una revisió molt a fons tant de Dublín III com del sistema de reubicació per assegurar amb les màximes garanties un funcionament òptim del sistema en el que tant Estats com sol·licitants d'asil es sentissin còmodes i amb voluntat de seguir aplicant i millorant.

A continuació es presentaran tres mesures: una pràctica i dues legislatives. La primera, com es veurà, ha estat proposada tant per l'Ajuntament de Barcelona, com per la Generalitat de Catalunya- entre d'altres institucions- i s'haurà d'analitzar legalment per veure si és possible dur-la a terme. Les dues restants seran una proposta de reforma de la legislació sobre reubicació i de Dublín III, intentant introduir els mínims canvis possibles, sense voler trencar l'essència dels documents, però garantint que els canvis introduïts marquin una diferència considerable a l'hora de parlar sobre l'eficàcia, eficiència, rapidesa i fortlesa del sistema de protecció internacional europeu i, per defecte, de tota la Unió Europea.

²²⁴ EUROPEAN COMMISSION. (2016). *The Dublin System*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/20160406/factsheet_-_the_dublin_system_en.pdf

4.1 POT CATALUNYA ACOLLIR REFUGIATS SENSE COORDINAR-SE AMB L'ESTAT ESPANYOL?

Al l'apartat anterior, referent a la legislació europea de protecció internacional, s'ha fet evident la poca eficàcia que té el sistema de reubicació europeu actual, que es topa amb entrebancs polítics, econòmics i administratius diversos que fan que el nombre de sol·licitants de protecció internacional reubicats fins al moment sigui tan reduït que posi en evidència l'efectivitat del sistema en conjunt.

En el cas espanyol s'ha vist que a data de mitjans d'abril cap sol·licitant de protecció internacional ha estat reubicat des de Grècia, quan la xifra de places de reubicació total del país és superior a 6.000 i tenint en compte, a més, que aquesta xifra va ser establerta al mes de desembre de 2016, pel que el Govern ha tingut més de quatre mesos per preparar-se.

Servint aquesta situació com a precedent, el 15 de març de 2016, el president de la Generalitat Carles Puigdemont va adreçar-se per escrit a Dimitris Avramopoulos fent-li saber que Catalunya estava disposada a acollir un total de 4.500 refugiats, i que de manera immediata en podia rebre 1.800. D'aquest, 600 podien ésser acollits directament per la Generalitat²²⁵.

Des del Govern espanyol la Carta va ser fermament criticada. La vicepresidenta, Soraya Saenz de Santamaría, considerà que la carta només afegia dificultats a la situació i va desacreditar la Generalitat per a poder emprendre la mesura de manera independent, sense ni tan sols consultar-ho amb Madrid.

La resposta del Comissari arribà un mes més tard, el 15 d'abril de 2016 i en la carta adreçada al President, Avramopoulos li agraià la preocupació per la situació de crisi i l'oferiment i seguint amb la línia expressada per la Vicepresidenta, el convidava a posar-se d'acord amb el Govern espanyol "que és el responsable de la implementació de totes les decisions rellevants de la UE"²²⁶.

La resposta arribada des de les institucions europees, doncs, no deixa lloc a dubte: el Govern de la Generalitat no pot reubicar de manera independent un determinat nombre de refugiats ni tampoc establir per si mateix les quotes, sense acordar-ho ni consultar-ho primerament amb les pròpies institucions europees ni amb el Govern espanyol.

És evident que les decisions de la Unió Europea han de ser implementades pel govern central de cada Estat membre i, per tant, la decisió sobre la reubicació i les seves quotes només pot ésser coordinada

²²⁵ EL PERIÓDICO. (2016). *Carta del President de la Generalitat Carles Puigdemont a Dimitris Avramopoulos*, Recuperat de: <http://estaticos.elperiodico.com/resources/pdf/0/4/1458303103240.pdf>

²²⁶ VILAWEB. (2016). *Brussel·les felicita la Generalitat per haver ofert d'acollir refugiats i insta el govern espanyol a fer-ho possible*. Recuperat de: <http://www.vilaweb.cat/noticies/brussel%C2%B7les-felicita-la-generalitat-per-loferta-dacollida-de-refugiats-i-insta-el-govern-espanyol-a-fer-la-possible/>

pel Govern espanyol, que en el cas que així ho volgués, podria deixar que la implementació de la mateixa es fes des dels governs autonòmics, sempre dirigint-ne l'acció.

Encara que tingui les infraestructures per rebre un determinat nombre de refugiats, la Generalitat de Catalunya no pot coordinar-ne l'arribada de manera independent perquè, en primer lloc, com ja s'ha indicat, pel fet que les decisions europees han de ser implementades pels Estats membres i no pels governs de les regions de tals Estats. En segon lloc, perquè Catalunya no té totes les competències necessàries per garantir la necessària integració dels refugiats reubicats. Un exemple és la seva incorporació al mercat laboral, competència de l'Estat espanyol.

A més, Catalunya tampoc podria garantir que els refugiats reubicats a la comunitat es quedessin al seu territori català i no es desplaressin lliurement per l'Estat. Així, els esforços per integrar-los a la comunitat serien del tot inútils i el sistema podria veure's col·lapsat en el cas que molts dels refugiats decidissin desplaçar-se a una zona amb una capacitat per adaptar-los molt més baixa.

Amb tot, cal recordar que tenir capacitat d'acollida de refugiats, és a dir, poder proveir-los d'un sostre i cobrir les seves necessitats més bàsiques, no és sinònim de garantir-los la integració al país que necessiten i l'accés a un gran ventall de drets i llibertats, com el mencionat dret a accedir al mercat laboral.

Per tot això, una Comunitat Autònoma en cap moment pot acollir refugiats per ella sola, sense coordinar-se amb l'Estat espanyol, màxim responsable en aquesta tasca. Catalunya hauria doncs d'esperar a que l'Estat espanyol determinés com acollirà el nombre de refugiats que d'acord amb les quotes acordades amb la Unió Europea li toca rebre.

4.2 REFORMA DE DUBLÍN III

El sistema de Dublín té l'objectiu de determinar l'Estat responsable de l'estudi d'una sol·licitud de protecció internacional feta al territori de la Unió Europea. Com mencionat, en la majoria dels casos, aquest Estat membre responsable és aquell a través del qual els sol·licitants han entrat a la Unió, la qual cosa situa els Estats que són la frontera de la Unió Europea en una posició molt més favorable a l'hora de ser determinats com a responsables de l'estudi de les sol·licituds. Quan com en el cas que s'estudia, l'Estat responsable d'estudiar l'enorme majoria de sol·licituds de protecció internacional es col·lapsa, s'ha d'aplicar el mecanisme establert a l'article 33 de la Regulació. L'aplicació d'aquest mecanisme s'ha fet de manera molt lenta i a dia d'avui encara no s'ha completat, pel que no s'ha pogut pal·liar el col·lapse de Grècia i per extensió de la correcta aplicabilitat de Dublín III. Si el mencionat article fos més precís i estricte, i si els Estats tinguessin la obligació de tenir elaborat un Pla d'Acció Preventiu i un Pla d'Acció de Gestió de Crisi generals i adaptables a les circumstàncies de la crisi concreta, es podria posar fi molt més ràpidament a la pressió sobre el sistema d'asil i les conseqüències que se'n deriven.

Per aquest motiu considero que la reforma més important per tal que els Estats membres siguin capaços d'evitar futures crisis de refugiats i a la mateixa vegada, de fer-les front en el cas que tinguin lloc de manera ràpida, amb l'objectiu d'impedir-ne el creixement, cal reformar l'article 33 de la Regulació de Dublín III.

El primer que exigiria és que els Estats membres tinguessin una plantilla de Pla d'Acció Preventiu elaborada, acceptada tant pel Consell com per la Comissió, independentment de la possibilitat de que existeixi una futura crisi. Aquests Plans haurien d'ésser redactats de manera objectiva per tal de ser una base de Plans Preventius i d'Acció de totes les crisis que poguessin existir. Això vol dir que tot i que en cada cas caldria una "personalització" del Pla, atenent a les circumstàncies específiques de la crisi, el Pla hauria de ser prou complet com per poder ésser aplicat en totes les crisis i reeixir de manera considerable. D'aquesta manera, encara que caldria una especificació en cada cas, en el cas que la crisi necessités d'una resposta immediata, l'aplicació del Pla pogués ajudar a pal·liar-la mentre es concerten els detalls per aplicar les especificacions necessàries per acabar amb la situació de crisi. El Pla consistiria doncs, en els mínims generals necessaris per fer front a qualsevol tipus de crisi, uns mínims que completats amb unes mesures adaptades a cada cas, serien suficients per fer front amb èxit a les possibles crisis.

Llavors, en el cas que la Comissió considerés que l'aplicació de Dublín III pot córrer perill per l'existència d'una pressió especial sobre el sistema d'asil europeu, en lloc d'instar l'Estat o Estats membres afectats

a redactar el Pla d'Acció Preventiu, els hauria d'instar a redactar les especificacions necessàries al Pla ja aprovat. Si durant el termini de temps establert per la Comissió per tal que l'Estat presenti les especificacions, aquestes no són presentades, s'aplicaria el Pla general mentre es dóna una pròrroga a l'Estat perquè redacti les especificacions. Com que en un principi el Pla hauria de ser molt complert, la redacció d'especificacions no hauria de comportar per l'Estat membre una tasca molt difícil.

A més, amb els dos plans ja elaborats, seria difícil que existís una situació en que la Comissió considerés que no n'hi ha prou amb l'aplicació del Pla Preventiu i que s'ha d'actuar amb el Pla d'Acció. Tal fet es deu a que la capacitat de detectar la possible crisi i de fer-li front de manera preventiva hauria de ser suficient per evitar-ne un creixement. De totes maneres, sempre pot donar-se el cas en que la crisi és d'un abast tal, que cal actuar amb el Pla d'Acció. És per això que tenir-ne les bases ja redactades faria que la rapidesa d'actuació creixés considerablement.

En les situacions de crisi és molt important actuar amb rapidesa, no només per posar-li fi, sinó per evitar que agafi unes dimensions superiors que la poguessin convertir en una situació de descontrol com la que s'ha viscut a Grècia.

Pel que fa la redacció de les especificitats adequades a cada cas, caldria que tant el Consell com la Comissió hi donessin el vistiplau i que la presentació de les mateixes en els terminis acordats fos primordial. Així, un sistema de multes econòmiques hauria d'ésser introduït per castigar els incompliments de terminis, doncs com ja s'ha reiterat, la rapidesa en l'actuació marca el futur de les crisis.

D'aquesta manera, els canvis que introduiria a la legislació es veurien plasmats així:

Artículo 33

Mecanismo de alerta rápida, capacidad de respuesta y gestión de crisis

1. Cuando, en particular, sobre la base de la información recopilada por la OEAA en virtud del Reglamento (UE) n o 439/2010, la Comisión compruebe que la aplicación del presente Reglamento pueda correr peligro debido a un riesgo confirmado de presión especial sobre el sistema de asilo de un Estado miembro y/o debido a problemas en el funcionamiento del sistema de asilo de un Estado miembro, la Comisión, en cooperación con la OEAA, hará recomendaciones a dicho Estado miembro ~~pidiéndole que elabore un plan de acción preventivo~~

pidiéndole que desarrolle las especificaciones del Plan Preventivo teniendo en cuenta la situación concreta que tiene lugar en su territorio.

~~El Estado miembro de que se trate informará al Consejo y a la Comisión de si tiene intención de presentar un plan de acción preventivo para superar la presión y/o los problemas de funcionamiento de su sistema de asilo y garantizar, al mismo tiempo, la protección de los derechos fundamentales de los solicitantes de protección internacional.~~

~~Un Estado miembro podrá, de manera discrecional y por iniciativa propia, concebir un plan de acción preventivo y sus posteriores revisiones. Cada Estado miembro deberá tener redactado un plan de acción preventivo general, que deberá ser aceptado por la Comisión y el Consejo y que deberá contener el procedimiento de prevención básico adaptable a cualquier crisis. Dicho plan deberá ser posteriormente desarrollado atendiéndose a los detalles concretos de la situación de crisis y deberá ser lo suficientemente completo como para superar la presión y/o los problemas de funcionamiento de su sistema de asilo y garantizar, al mismo tiempo, la protección de los derechos fundamentales de los solicitantes de protección internacional. Al elaborar dicho plan, el Estado miembro podrá pedir asistencia a la Comisión, a los demás Estados miembros, a la OEAA y a otros organismos pertinentes de la Unión.~~

Cada Estado deberá realizar un mínimo de una revisión anual al plan de acción preventivo general y dichas revisiones deberán a su vez ser aceptadas tanto por la Comisión como por el Consejo.

2. Cuando un Estado miembro ~~elabore un plan de acción preventivo~~, *redacte las especificaciones sobre el plan de acción preventivo general, lo presentará* las presentará, así como los informes periódicos sobre ~~su ejecución~~ *la ejecución del plan*, al Consejo y a la Comisión. La Comisión informará a continuación al Parlamento Europeo de los elementos clave del plan de acción preventivo *detallado*. La Comisión presentará al Consejo informes sobre su ejecución y los transmitirá al Parlamento Europeo.

El Estado miembro de que se trate adoptará todas las medidas adecuadas para hacer frente a la situación de especial presión sobre el sistema de asilo o para garantizar que las deficiencias observadas se subsanan antes de que la situación se deteriore. Cuando un plan de acción preventivo necesite de medidas específicas destinadas a afrontar una presión especial sobre el sistema de asilo de un Estado miembro que puede poner en peligro la aplicación del presente

Reglamento, la Comisión se dejará asesorar por la OEAA antes de informar al Parlamento Europeo y al Consejo.

3. Cuando la Comisión considere, sobre la base de un análisis de la OEAA, que la ejecución del plan de acción preventivo *detallado* no va a resolver las deficiencias observadas o cuando haya un peligro grave de que la situación de asilo en el correspondiente Estado miembro termine en una crisis que probablemente no pueda resolverse mediante un plan de acción preventivo, la Comisión, en su caso en cooperación con la OEAA, podrá pedir al Estado miembro de que se trate ~~que elabore un plan de acción de gestión de crisis y, si fuera necesario, las revisiones del mismo~~ *que desarrolle las especificaciones de su plan de acción de gestión de crisis general.*

Cada Estado miembro deberá tener redactado un plan de acción de gestión de crisis, que deberá ser aceptado por la Comisión y el Consejo y que deberá contener el procedimiento de prevención básico adaptable a cualquier crisis. Dicho plan deberá ser posteriormente desarrollado atendiéndose a los detalles concretos de la situación de crisis y deberá ser lo suficientemente completo como para superar la presión y/o los problemas de funcionamiento de su sistema de asilo y garantizar, al mismo tiempo, la protección de los derechos fundamentales de los solicitantes de protección internacional. El plan de acción de gestión de crisis garantizará, durante todo el proceso, el respeto del acervo de la Unión en materia de asilo y, en particular, el respeto de los derechos fundamentales de los solicitantes de protección internacional.

Cada Estado deberá realizar un mínimo de una revisión anual al plan de acción de gestión de crisis general y dichas revisiones deberán a su vez ser aceptadas tanto por la Comisión como por el Consejo.

Tras la petición de que elabore ~~un~~ *las especificaciones del* plan de acción de gestión de crisis *general*, el Estado miembro de que se trate elaborará, en cooperación con la Comisión y la OEAA, ~~dicho plan~~ *dichas especificaciones* inmediatamente y, a más tardar, dentro de los ~~tres~~ *dos* meses siguientes a la fecha de la petición.

El Estado miembro de que se trate presentará dicho plan de acción de gestión de crisis *completo* e informes sobre su ejecución, al menos cada tres meses, a la Comisión y, cuando proceda, a las demás partes interesadas, como la OEAA.

La Comisión informará al Parlamento Europeo y al Consejo del plan de acción de gestión de crisis, de las posibles revisiones y de su ejecución. En dichos informes, el Estado miembro de que

se trate presentará datos que permitan supervisar su cumplimiento, como la duración del procedimiento, las condiciones de internamiento y la capacidad de acogida en relación con el flujo de solicitantes de asilo.

4. Durante todo el mecanismo de alerta rápida, capacidad de respuesta y gestión de crisis establecido en el presente artículo, el Consejo seguirá atentamente la situación, y podrá pedir información adicional y proporcionar orientación política, en particular por lo que respecta a la urgencia y gravedad de la situación y, por tanto, a la necesidad de que el Estado miembro elabore ~~un~~ *las especificaciones de su plan de acción preventivo general* o, cuando sea necesario, ~~un~~ *de su plan de acción de gestión de crisis general*. El Parlamento Europeo y el Consejo podrán a lo largo de todo el proceso debatir y proporcionar orientación sobre las medidas de solidaridad que consideren adecuadas.

Amb les modificacions introduïdes, s'exigeix als Estats membres que tinguin elaborat els Plans d'Acció generals i que en el cas que es consideri que pot existir una crisi, hagin de desenvolupar-ne els detalls específics. A més també es posa èmfasi a la importància d'una actuació ràpida, establint un sistema de multes pels Estats membres que no compleixin amb els terminis establerts, i reduint tal termini de tres a dos mesos en el cas de la presentació de les especificacions del Pla d'Acció de Gestió de crisi.

Per concloure, com que considero que per pal·liar la crisi actual a Grècia no hi ha temps per dur a terme una revisió general de tot el sistema de Dublín III, i com que cal actuar amb certa rapidesa, reformant únicament l'article 33 de la Regulació d'acord amb la meva proposta, no només s'actuarà de manera més ràpida, sinó que realment es podria fer front a la situació que es viu i acabar posant-li fi. Al mateix temps, les modificacions no només serien útils per la situació concreta que s'estudia, sinó que han estat pensades mirant el futur, amb la intenció d'evitar una altra situació com la viscuda, i/o pal·liar-la el més ràpidament possible en el cas que existís, garantint la plena cooperació dels Estats i la presència del principi de solidaritat en totes les seves actuacions.

4.3 MILLORA DEL SISTEMA DE REUBICACIÓ

La decisió sobre reubicació aprovada el 22 de setembre de 2015 no està essent implementada pels Estats membres de manera satisfactòria i tampoc sembla que durant els propers mesos la situació canviï molt. És per aquest motiu que en lloc de proposar una reforma sobre la decisió, he decidit fer una proposta de nova decisió que substitueixi l'actual i que tingui garanties suficients per tal que sigui aplicada pels Estats de manera automàtica.

A continuació s'exposaran els continguts que considero que la decisió hauria d'incorporar per tal de fer de la reubicació de sol·licitants d'asil internacional una realitat efectiva (i no només legal), però no es proposarà la redacció del contingut global de la decisió, que en si mateix podria consistir un tema molt extens a desenvolupar.

En primer lloc, pel que fa la distribució de les quotes, la nova decisió hauria de seguir amb la línia establerta amb la decisió de 22 de setembre, considerant en primer lloc com a més important el PIB de cada Estat membre en un 40%, ja que la capacitat econòmica de l'Estat és bàsica per a oferir unes condicions d'acollida dignes als refugiats, principalment durant els primers mesos, quan depenen de l'Estat en major mesura. En segon lloc, és important tenir en compte la població de l'Estat en un 30%, doncs el nombre de sol·licitants de protecció internacional ha de ser adaptat a la població de cada Estat membre per mantenir un equilibri. En tercer lloc, al "factor de correcció basat en la taxa d'atur" li atorgaria una importància del 20%, ja que els refugiats hauran d'incorporar-se al mercat laboral per tal de fer plenament efectiva la seva vida al país; així, considerant la taxa d'atur de cada Estat membre es pot reubicar un nombre adequat de sol·licitants a cada Estat membre sense que això comporti un impacte destacable al mercat laboral i a la taxa d'atur del país. Per últim, atorgaria al factor de correcció basat en el número mitjà de sol·licituds d'asil per milió d'habitants en els cinc anys anteriors una importància del 10% perquè és important conèixer no només el nombre de sol·licituds d'asil que cada Estat membre rep, sinó també, quin percentatge de les mateixes és finalment acceptat. És important que un cop les quotes hagin estat determinades, en els casos individuals es tinguin en compte aspectes rellevants que puguin fer cada sol·licitant d'asil susceptible d'adaptar-se més fàcilment a un Estat membre concret (ja sigui pel coneixement de l'idioma, la presència d'una comunitat amb el seu mateix origen, la seva professió...), encara que la seva existència no sigui fonamental per acabar decidint l'Estat membre on seran reubicats. De fet, és important remarcar que ni els sol·licitants d'asil no poden escollir el seu país de destinació, ni els Estats poden escollir els sol·licitants que reben.

Tenint en compte aquests percentatges, a la decisió no només s'establiria el nombre de sol·licitants d'asil que cada Estat ha de reubicar des de Grècia i Itàlia, sinó que també elaboraria una quota mínima de refugiats que cada Estat membre hauria d'estar capacitat per rebre de manera immediata en el cas que les autoritats europees així ho consideressin. D'aquesta manera, en el cas que es donessin futures crisis com la viscuda a Grècia, la situació podria alleujar-se considerablement de manera ràpida, doncs en el moment en que la Comissió i el Consell consideressin que pot tenir lloc una crisi del sistema de protecció internacional europeu en un Estat membre, podria instar els Estats membres a acceptar la reubicació de la quota mínima de sol·licitants mentre elabora les mesures específiques per lluitar contra la crisi, entre les que hi constaria probablement, una nova decisió de reubicar sol·licitants de protecció internacional. Aquesta quota mínima es calcularia utilitzant els mateixos percentatges que els establerts, i hauria de ser prou important, aplicada en la seva totalitat per tots els Estats membres com per poder començar a desbloquejar una crisi de refugiats, i alhora, prou adaptada a les circumstàncies de cada Estat membre com per poder ésser acceptada sense que això suposi un col·lapse de l'Estat membre, que hauria d'estar totalment preparat per acollir aquest nombre de sol·licitants de protecció internacional en qualsevol moment. Aquest punt sobre quotes mínimes doncs, no estaria pensat per a ser aplicat en el cas de la crisi dels refugiats a Grècia actual sinó per poder oferir una resposta ràpida en properes crisis, garantint que la reubicació es durà a terme, al menys en els seus mínims, i que per tant, situacions de col·lapse com les que s'han viscut no es tornaran a viure, o al menys, tindran un abast molt menor. Amb aquesta obligació d'estar preparats en tot moment per reubicar un cert nombre de sol·licitants d'asil, els Estats membres no podrien utilitzar els motius justificats durant la crisi de Grècia per tal d'allargar la data d'acolliment de les quotes de sol·licitants i intentar, de fet, evitar que la reubicació es faci efectiva.

Tornant a les mesures de la decisió aplicables en la situació de crisi actual a Grècia, per tal de garantir que els Estats compleixen amb les quotes establertes, igual que el que he proposat amb la reforma de l'article 33 de Dublín III, establiria un sistema efectiu de multes per castigar els incompliments tan de xifres com de terminis.

Els terminis que haurien de ser establerts per la decisió, considerant que reubicar sol·licitants de protecció internacional és com ja he dit, més que simplement acollir-los i donar-los un sostre, és obvi que necessita de planificació i que aquesta requereix un temps. Així mateix, com que la decisió es tractaria de la substitució de l'actual, caldria tenir en compte els més de cinc mesos que els Estats han tingut per planificar l'arribada de les quotes de sol·licitants d'asil aprovades el 22 de setembre de 2015. Per aquest motiu, el termini per tal de que cada Estat apliqui el mínim del 50% de les quotes establertes

seria de dos mesos a contar des de l'entrada en vigor de la decisió. Pel 50% restant, es deixaria un termini més ampli, fins el 31 de desembre de 2016. Així mateix, la directiva hauria d'indicar que durant el mes de desembre de 2016 s'hauria de dur a terme una revisió de la decisió, analitzant si s'ha aplicat de manera correcta i valorant la necessitat d'ampliar les quotes de cada Estat en el cas que la situació de crisi a Grècia encara no hagués estat del tot eradicada.

Pel que fa el transport dels sol·licitants de protecció internacional a cada Estat membre, el propi Estat membre hauria de ser l'encarregat de coordinar-la.

La decisió hauria de permetre, a més, que els Estats membres es coordinessin entre ells i poguessin treballar conjuntament no només per al transport dels sol·licitants de protecció internacional, sinó per tots aquells aspectes en els quals consideressin que poden donar-se suport mutu.

Per últim, i tenint en compte l'existència d'un sistema punitiu en el cas d'incompliment de la decisió, també incorporaria un sistema de premi en forma d'incentiu econòmic per aquells Estats membres que compleixin amb les seves obligacions. D'aquesta manera atorgaria a cada Estat membre un incentiu econòmic (a acordar) per cada sol·licitant d'asil exitosament reubicat, i en el cas que l'Estat compleixi amb els terminis per acollir el 50% de la quota i posteriorment la seva totalitat, també seria "premiat" amb una aportació econòmica. La condició per atorgar tal incentiu econòmic, a més del compliment de les obligacions, seria que fos destinada a la política d'asil de l'Estat membre. D'aquesta manera, els Estats tindrien un incentiu important per complir amb les seves obligacions i amb els terminis, i a la vegada, veurien incrementats els seus fons destinats al sistema d'asil, la qual cosa d'una banda garantiria el benestar dels refugiats al país, i de l'altra ajudaria a l'Estat membre a seguir garantint tal benestar sense haver de fer únicament despesa dels seus fons públics. A més, la Unió Europea ajudaria de manera directa als Estats membres a implementar les polítiques d'asil, la qual cosa també milloraria la seva imatge, que ha estat molt qüestionada durant la crisi a Grècia.

En definitiva, si s'aprovés una nova decisió sobre reubicació amb el contingut exposat prèviament, els Estats membres no només es veurien incentivats a acceptar definitivament les quotes de sol·licitants de protecció internacional establertes per no haver de pagar la penalització econòmica, sinó també per tal de beneficiar-se de l'incentiu econòmic que la Unió Europea els atorgaria. La correcta aplicabilitat de la proposta garantiria un desbloqueig de la situació a Grècia, doncs el nombre de sol·licitants de protecció internacional aglutinats al país es reduiria molt considerablement, i a més, podria permetre posar fi a la situació de crisi, ja que Grècia tindria més capacitat d'oferir les condicions necessàries als sol·licitants

d'asil que restessin al país, que serien molts menys dels que hi ha actualment. Pensant també en futures crisis, la necessitat de que cada Estat tingui la capacitat per acollir un nombre concret de sol·licitants de protecció internacional en tot moment garantiria que la situació pogués controlar-se més fàcilment i que l'Estat membre que patís la crisi no hagués de fer-li front de manera solitària en tot moment, com ha passat en el cas de Grècia.

5 FONTS CONSULTADES

5.1 FONTS NORMATIVES

5.1.1 Tractats Internacionals

- NACIONES UNIDAS. Carta de las Naciones Unidas, 24 de octubre de 1945, 1 UNTS XVI
- CONVENCIÓN SOBRE EL ESTATUTO DE LOS REFUGIADOS adoptada en Ginebra, Suiza, el 28 de julio de 1951 por la Conferencia de Plenipotenciarios sobre el Estatuto de los Refugiados y de los Apátridas (Naciones Unidas), convocada por la Asamblea General en su resolución 429 (V), del 14 de diciembre de 1950. Serie Tratados de Naciones Unidas, Nº 2545, Vol. 189, p. 137
- PROTOCOLO SOBRE EL ESTATUTO DE LOS REFUGIADOS firmado en Nueva York el 31 de enero de 1967. Serie Tratados de Naciones Unidas Nº 8791, Vol. 606, p. 267
- CONVENCIÓN de 19 de junio de 1990 de aplicación del Acuerdo de 14 de junio 1985 entre los Gobiernos de los Estados de la Unión Económica Benelux, de la República Federal de Alemania y la República Francesa relativo a la supresión gradual de los controles en sus fronteras comunas
- VERSIÓN CONSOLIDADA DEL TRATADO DE FUNCIONAMIENTO DE LA UNIÓN EUROPEA 2010 O.J. C 83/01.

5.1.2 Normativa de les Nacions Unides

- UNITED NATIONS. (2016). Human Rights Council report A/HRC/31/CRP.1 Out of Sight, Out of Mind: Deaths in Detention in the Syrian Arab Republic. Recuperat de: http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/CoSyria/A-HRC-31-CRP1_en.pdf

5.1.3 Legislació europea

- REGLAMENTO (CE) No 1560/2003 DE LA COMISIÓN de 2 de septiembre de 2003 por el que se establecen las disposiciones de aplicación del Reglamento (CE) no 343/2003 del Consejo por el que se establecen los criterios y mecanismos de determinación del Estado miembro responsable del examen de una solicitud de asilo presentada en uno de los Estados miembros por un nacional de un tercer país
- Directiva 2011/95/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de diciembre de 2011, por la que se establecen normas relativas a los requisitos para el reconocimiento de nacionales de terceros países o apátridas como beneficiarios de protección internacional, a un estatuto uniforme para los refugiados o para las personas con derecho a protección subsidiaria y al contenido de la protección concedida. «DOUE» núm. 337, de 20 de diciembre de 2011, páginas 9 a 26 (18 págs.)
- Reglamento (UE) nº 604/2013 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de junio de 2013, por el que se establecen los criterios y mecanismos de determinación del Estado miembro responsable del examen de una solicitud de protección internacional presentada en uno de los

Estados miembros por un nacional de un tercer país o un apátrida. «DOUE» núm. 180, de 29 de junio de 2013, páginas 31 a 59 (29 págs.)

- Directiva 2013/32/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 26 de junio de 2013, sobre procedimientos comunes para la concesión o la retirada de la protección internacional. «DOUE» núm. 180, de 29 de junio de 2013, páginas 60 a 95 (36 págs.)
- Decisión (UE) 2015/1601 del Consejo, de 22 de septiembre de 2015, por la que se establecen medidas provisionales en el ámbito de la protección internacional en beneficio de Italia y Grecia. «DOUE» núm. 248, de 24 de septiembre de 2015, páginas 80 a 94 (15 págs.)
- Declaración UE-Turquía 18 de marzo de 2016, COMUNICADO DE PRENSA 144/16. 16.3.2016

5.1.4 Legislació estatal

- REPÚBLICA DE TURQUÍA. *Law on foreigners and international protection (april 2014)*. Recuperat de: http://www.goc.gov.tr/files/files/eng_minikanun_5_son.pdf

5.1.5 Jurisprudència:

- Sentencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos de 25 de junio de 1996, ECtHR - Amuur v. France, 19776/92
- Sentencia del Tribunal de Justicia de la Unión Europea (Gran Sala) de 17 de junio de 2010 en el asunto C-31/09, Nawras Bolbol v. Hungría
- Sentencia del Tribunal de Justicia de la Unión Europea (Gran Sala) de 9 de noviembre de 2010 en los asuntos acumulados C-57/09 and C-101/09, B&D v. Alemania
- Sentencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos (Gran Sala) de 21 de enero de 2011, M.S.S. c. Bélgica y Grecia, 30696/09
- Sentencia del Tribunal Europeo de Derechos Humanos (Gran Sala) de 23 de febrero de 2012, Hirsi Jamaa e.a. c. Italia, 27765/09
- Sentencia del Tribunal de Justicia de la Unión Europea (Sala Cuarta) de 7 de noviembre de 2013 en los asuntos acumulados c-199/12 a c-201/12 X, Y, Z / Minister voor Immigratie en Asiel
- Sentencia del Tribunal de Justicia de la Unión Europea (Sala Cuarta) de 30 de enero de 2014, Aboubacar Diakité v Comisario general para los refugiados y los apátridas.

5.2 BIBLIOGRAFIA

5.2.1 Revistes:

- HURWITZ, A. (1999). The 1990 Dublin Convention: A Comprehensive Assessment. *International Journal of Refugee Law* 11 (4):646-677. doi: 10.1093/ijrl/11.4.646
- LENART, Joanna. (2012). 'Fortress Europe': Compliance of the Dublin II Regulation with the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. *Merkourios: Utrech Journal of International and European Law*. Volume 28/Issue 75, Article, pp. 04-19.

5.3 WEBGRAFIA

- ACNUR. (2014). *Consideraciones de protección internacional con respecto a las personas que huyen de la República Árabe Siria*. Recuperat de: <http://www.refworld.org/cgi-bin/tehis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=5600f2174>
- AIDA. (2015). *Country Report: Turkey*. Recuperat de: http://www.asylumineurope.org/sites/default/files/report-download/aida_tr_update.i.pdf
- AIDA. *The temporary protection regulation of 22 october 2014*. Recuperat de: <http://www.asylumineurope.org/reports/country/turkey/temporary-protection-regulation-22-october-2014>
- ALJAZEERA. (2015). *Afghan refugees in Pakistan face harassment, discrimination, HRW says*. Recuperat de: <http://america.aljazeera.com/articles/2015/11/18/afghan-refugees-in-pakistan-facing-fear-and-discrimination.html>
- ALJAZEERA. (2016). *EU urges member states to take '6,000 refugees a month'*. Recuperat de: <http://www.aljazeera.com/news/2016/03/eu-urges-member-states-6000-refugees-month160310181509562.html>
- AMNESTY INTERNATIONAL. (2015). *Turkey: EU risks complicity in violations as refugees and asylum-seekers locked up and deported*. Recuperat de: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/12/turkey-eu-refugees-detention-deportation/>
- ASYLUM DATABASE. (2011). *ECtHR - M.S.S. v Belgium and Greece [GC], Application No. 30696/09*. Recuperat de: <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/ecthr-mss-v-belgium-and-greece-gc-application-no-3069609>
- AUSTRIAN RED CROSS. (2013). *Researching country of origin information: training manual*. Recuperat de: <http://www.coi-training.net/handbook/researching-country-of-origin-information-2013-edition-accord-coi-training-manual.pdf>
- BBC. (2015). *Afghanistan profile- timeline*. Recuperat de: <http://www.bbc.com/news/world-south-asia-12024253>
- COMISIÓN EUROPEA. (2015). *Comunicación de la Comisión al Parlamento Europeo, el Consejo Europeo y el Consejo: Gestión de la crisis de los refugiados: estado de ejecución de las acciones prioritarias con arreglo a la Agenda Europea de Migración*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/homeaffairs/whatwedo/policies/europeanagendamigration/proposalimplementationpackage/docs/communication_on_eam_state_of_play_20151014_es.pdf
- COUNCIL OF EUROPE. (2016). *The situation of refugees and migrants under the EU-Turkey Agreement of 18 March 2016*. Recuperat de: <http://semanticpace.net/tools/pdf.aspx?doc=aHR0cDovL2Fzc2VtYmx5LmNvZS5pbmQvbnNveG1sL1hSZWYvWDJlURXLWV4dHluYXNwP2ZpbGVpZD0yMjYxMiZsYW5nPUVO&xsl=aHR0cDovL3NlbWFudGljcGFjZS5uZXQvWHNsdC9QZGYvWFJlZi1XRC1BVC1YTUwyUERGLnhzbA==&xsltparams=ZmlsZWlkPTlyNjEy>
- DW. (2015). *Lesbos opens first Greek 'hotspot' refugee reception center*. Recuperat de: <http://www.dw.com/en/lesbos-opens-first-greek-hotspot-refugee-reception-center/a-18787533>

- DW. (2016). *Refugees continue arriving in Greece despite EU-Turkey deal*. Recuperat de: <http://www.dw.com/en/refugees-continue-arriving-in-greece-despite-eu-turkey-deal/a-19131101>
- ECRE. (2016). *ECRE strongly opposes legitimizing push-backs by declaring Turkey a “safe third country”*. Recuperat de: <http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1364-ecre-strongly-opposes-legitimising-push-backs-by-declaring-turkey-a-safe-third-country.html>
- ECRE. *Dublin Regulation*. Recuperat de: <http://www.ecre.org/topics/areas-of-work/protection-in-europe/10-dublin-regulation.html>
- EL DIARIO.ES. (2016). *Idomeni, la estación de trenes que se convirtió en un insulto a los valores europeos*. Recuperat de: http://www.eldiario.es/theguardian/campamento-refugiados-Idomeni-Union-Europea_0_495551425.html
- EL DIARIO.ES. (2016). *Macedonia devuelve a Grecia al millar de refugiados que cruzó ayer la frontera tras horas de marcha*. Recuperat de: http://www.eldiario.es/desalambre/Macedonia-devuelve-Grecia-refugiados-frontera_0_494850668.html
- EL DIARIO.ES. (2016). *Más de 33.000 refugiados en Grecia y Macedonia criba a sirios e iraquíes*. Recuperat de: http://www.eldiario.es/sociedad/refugiados-Grecia-Macedonia-sirios-iraquies_0_492050980.html
- EL MUNDO. (2016). *Enjaulados hacia Europa*. Recuperat de: <http://www.elmundo.es/internacional/2015/08/24/55da24ab22601d265b8b4587.html>
- EL PAÍS. (2015). *Los países vecinos cierran el paso a los refugiados sirios al verse desbordados*. Recuperat de: http://internacional.elpais.com/internacional/2015/08/28/actualidad/1440784834_976841.html
- EL PAÍS. (2016). *Macedonia cierra su frontera con Grecia y bloquea la ruta de los Balcanes*. Recuperat de: http://internacional.elpais.com/internacional/2016/03/09/actualidad/1457518440_829234.html
- EL PERIÓDICO. (2016). Carta del President de la Generalitat Carles Puigdemont a Dimitris Avramopoulos, Recuperat de: <http://estaticos.elperiodico.com/resources/pdf/0/4/1458303103240.pdf>
- EU IMMIGRATION AND ASYLUM LAW AND POLICY. (2015). *EU-Turkey agreement: solving the EU asylum crisis or creating a new Calais in Bodrum?* Recuperat de: <http://eumigrationlawblog.eu/eu-turkey-agreement-solving-the-eu-asylum-crisis-or-creating-a-new-calais-in-bodrum/>
- EURONEWS. (2016). *Grecia prevé la llegada de hasta 70.000 refugiados este mes*. Recuperat de: <http://es.euronews.com/2016/03/02/grecia-preve-la-llegada-de-hasta-70000-refugiados-este-mes/>
- EUROPEAN COMMISSION. (2015). *Refugee Crisis – Q&A on Emergency Relocation*. Recuperat de: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5698_en.htm

- EUROPEAN COMMISSION. (2016). *Annex 2 to the Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on the State of Play of Implementation of the Priority Actions under the European Agenda on Migration. Greece-State of play*. Disponible a: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/europeanagendamigration/proposalimplementationpackage/docs/managing_the_refugee_crisis_state_of_play_20160210_annex_02_en.pdf
- EUROPEAN COMMISSION. (2016). *Annex 5 to the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council: first report on relocation and resettlement*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agendamigration/proposalimplementation-package/docs/20160316/first_report_on_relocation_and_resettlement_-_annex_5_en.pdf
- EUROPEAN COMMISSION. (2016). *Relocation and resettlement - State of Play*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agendamigration/background-information/docs/20160412/factsheet_relocation_resettlement_en.pdf
- EUROPEAN COMMISSION. (2016). *The Dublin System*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agendamigration/background-information/docs/20160406/factsheet_-_the_dublin_system_en.pdf
- EUROPEAN COMMISSION. (2016). *Turkey: Refugee crisis*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/turkey_syrian_crisis_en.pdf
- EUROPEAN COMMISSION. *The reform of the Dublin System*. Recuperat de: http://ec.europa.eu/dgs/homeaffairs/whatwedo/policies/europeanagendamigration/backgroundinformation/docs/20160504/the_reform_of_the_dublin_system_en.pdf
- EUROPEAN STABILITY INITIATIVE. (2015). *Turkey as a "safe third country" for Greece*. Recuperat de: <http://www.esiweb.org/pdf/ESI%20%20Turkey%20as%20a%20safe%20third%20country%20-%2017%20October%202015.pdf>
- EXPRESS. (2016). *Brussels migration chief admits EU has 'failed' after only 272 refugees relocated*. Recuperat de: <http://www.express.co.uk/news/politics/634671/Europe-refugee-crisis-EU-migration-chief-Dimitris-Avramopoulos-quota-scheme-failed-Syria>
- FOREIGN POLICY. (2014). *Turkey's Tyrant in the Making*. Recuperat de: <http://foreignpolicy.com/2014/05/12/turkeys-tyrant-in-the-making/>
- FOREIGN POLICY. (2016). *The Long War in Afghanistan Grows Longer*. Recuperat de: <http://foreignpolicy.com/2016/01/28/the-long-war-in-afghanistan-grows-longer/>
- FOX NEWS. (2016). *Greece begins deporting refugees to Turkey under EU plan*. Recuperat de: <http://www.foxnews.com/world/2016/04/04/greece-begins-deporting-refugees-to-turkey-under-eu-plan.html>
- GLOBAL DETENTION PROJECT. (2014). *Turkey Immigration Detention*. Recuperat de: <http://www.globaldetentionproject.org/countries/europe/turkey>
- GREEK REPORTER. (2015). *Refugee crisis: ferries carried 11.000 refugees to Piraeus and Kavala*. Recuperat de: <http://greece.greekreporter.com/2015/11/08/refugee-crisis-ferries-carried-11000-refugees-to-piraeus-and-kavala/>

- HAARETZ. (2016). *With Border Closed, Turkey Creates Buffer Zone for Refugees in Syria*. Recuperat de: <http://www.haaretz.com/middle-east-news/.premium-1.701938>
- HRW. (2015). *World report 2015: Iraq*. Recuperat de: <https://www.hrw.org/world-report/2015/country-chapters/iraq>
- HRW. (2016). *Afghanistan: Events of 2015*. Recuperat de: <https://www.hrw.org/world-report/2016/country-chapters/afghanistan>
- HRW. (2016). *Is Turkey Safe for Refugees?* Recuperat de: <https://www.hrw.org/news/2016/03/22/turkey-safe-refugees>
- HRW. (2016). *Syria: Events of 2015*. Recuperat de: <https://www.hrw.org/world-report/2016/country-chapters/syria>
- HRW. *Protecting refugees*. Recuperat de: <https://www.hrw.org/reports/2000/turkey2/Turk009-10.htm>
- INTERNATIONAL REFUGEE LAW. (2013). *The Dublin Regulation: A Critical Examination of a Troubled System*. Recuperat de: <https://internationalrefugeelaw.wordpress.com/2013/08/26/the-dublin-regulation-a-critical-examination-of-a-troubled-system/>
- LA SEXTA. (2016). *Los refugiados atrapados en Grecia llegan a 35.000 mientras Macedonia se niega a reabrir su frontera*. Recuperat de: http://www.lasexta.com/noticias/mundo/refugiados-atrapados-grecia-llegan-35000-mientras-macedonia-niega-reabrir-frontera_2016030300273.html
- LA VANGUARDIA. (2016). *Se agrava la situación de los refugiados que se agolpan en la frontera entre Grecia y Macedonia*. Recuperat de: <http://www.lavanguardia.com/internacional/20160229/4096334028/agrava-situacion-refugiados-agolpan-frontera-grecia-macedonia.html>
- MIDDLE EAST MONITOR. (2015). *More than 21,000 killed in Syria during 2015*. Recuperat de: <https://www.middleeastmonitor.com/news/middle-east/23093-more-than-21000-killed-in-syria-during-2015>
- MIGRATION POLICY INSTITUTE. *Mission*. Recuperat de: <http://www.migrationpolicy.org/about/mission>
- NEWGREEK. (2016). *Doctors Without Borders leave Greek island hotspots, Idomeni*. Recuperat de: <http://www.newgreekv.com/news-in-english-for-greeks/greece/item/19043-doctors-without-borders-leave-greek-island-hotspots-idomeni>
- NPR. (2007). *Millions leave home in Iraqi refugee crisis*. Recuperat de: <http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=7466089>
- OFFICE OF THE SPECIAL REPRESENTATIVE OF THE SECRETARY GENERAL FOR CHILDREN AND ARMED CONFLICT. (2015). *Afghanistan*. Recuperat de: <https://childrenandarmedconflict.un.org/countries/afghanistan/>
- PBS. (2016). *Inside the harsh living conditions for Syrian refugees in Turkey*. Recuperat de: <http://www.pbs.org/newshour/bb/inside-the-harsh-living-conditions-for-syrian-refugees-in-turkey/>

- RASHID, A. *Taliban: Militant Islam, Oil and Fundamentalism in Central Asia*. Recuperat de: https://books.google.es/books?hl=ca&lr=&id=dld2wJ2Z_4C&oi=fnd&pg=PP2&dq=taliban&ots=j0sqKuw_XK&sig=j26yd3_3lY06M9cl77VOquHD280#v=onepage&q=taliban&f=false
- REFUGEE COUNCIL. (2002). *The Dublin Convention on asylum applications: What it means and how it's supposed to work*. Recuperat de: https://www.refugeecouncil.org.uk/assets/0001/5851/dublin_aug2002.pdf
- REFUGEE SOLIDARITY NETWORK. (2015). *Refugees & asylum in Turkey*. Recuperat de: <http://www.refugeesolidaritynetwork.org/learn-more/turkey-asylum-basics/>
- REFUGEES.DK. (2016). *Why don't they just stay in turkey?* Recuperat de: <http://refugees.dk/en/focus/2016/januar/why-dont-they-just-stay-in-turkey/>
- REFWORLD. (2015). *Turkish authorities urged to tackle anti-LGBT violence and discrimination – UN rights office*. Recuperat de: <http://www.refworld.org/docid/55acd7fa4.html>
- REFWORLD. (2016). *Amnesty International Report 2015/16 – Afghanistan*. Recuperat de: <http://www.refworld.org/country,COI,,,AFG,,56d05b7cc,0.html>
- REUTERS. (2013). *Turkey has new law on asylum, but sets limits for non-Europeans*. Recuperat de: <http://www.reuters.com/article/us-turkey-refugees-idUSBRE93B0XO20130412>
- REUTERS. (2016). *Greek PM says migrant flows decreased after EU-Turkey deal*. Recuperat de: <http://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-flows-idUSKCN0XH14N>
- STATE WATCH. (2016). *Why Turkey is not a "Safe Country"*. Recuperat de: <http://www.statewatch.org/analyses/no-283-why-turkey-is-not-a-safe-country.pdf>
- THE CLARION PROJECT. (2016). *Who's Who in the Syrian Civil War*. Recuperat de: <http://www.clarionproject.org/factsheet/whos-who-syrian-war>
- THE GUARDIAN. (2015). *Afghan refugees in Iran being sent to fight and die for Assad in Syria*. Recuperat de: <http://www.theguardian.com/world/2015/nov/05/iran-recruits-afghan-refugees-fight-save-syrias-bashar-al-assad>
- THE GUARDIAN. (2016). *EU refugee relocation scheme is inadequate and will continue to fail*. Recuperat de: <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/04/eu-refugee-relocation-scheme-inadequate-will-continue-to-fail>
- THE GUARDIAN. (2016). *Migration crisis: Idomeni, the train stop that became an 'an insult to EU values'*. Recuperat de: <http://www.theguardian.com/world/2016/mar/17/migration-crisis-idomeni-camp-greece-macedonia-is-an-insult-to-eu-values>
- THE GUARDIAN. (2016). *Syrian refugees in Jordan: 'If they cut the coupons, we will probably die'*. Recuperat de: <http://www.theguardian.com/world/2016/feb/03/syrian-refugees-jordan-london-conference>
- THE TELEGRAPH. (2016). *Up to 70,000 Syrian refugees flee to Turkey's closed border*. Recuperat de: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/12144248/Up-to-70000-Syrian-refugees-flee-to-Turkeys-closed-border.html>
- THE TELEGRAPH. (2016). *Which Greek islands are affected by the refugee crisis?* Recuperat de: <http://www.telegraph.co.uk/travel/destinations/europe/greece/articles/greek-islands-affected-by-refugee-crisis/>

- THE WALL STREET JOURNAL (2015). *Syrians Find it Harder to Flee Country as Turkey Tightens Border Control*. Recuperat de: <http://www.wsj.com/articles/syrians-find-it-harder-to-flee-country-as-turkey-tightens-border-control-1442176477>
- THE WORLD POST. (2016). *Everything You Need To Know About Greece's New Plan To Register Refugees*. Recuperat de: http://www.huffingtonpost.com/entry/greece-hotspots-refugee-registration_us_56bb8899e4b0b40245c506b9
- TWITTER. (2016). *Principia Marsupia (@pmarsupia)*. Recuperat de: <https://twitter.com/pmarsupia/status/714481809153724416>
- UN NEWS CENTRE. (2015). *Conditions of Syrian refugees in Lebanon worsen considerably, UN reports*. Recuperat de: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=52893>
- UN NEWS CENTRE. (2015). *Global forced displacement for 2015 on track to break all records, topping 60 million- UN*. Recuperat de: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=52859#.Vqa9eSrhDIV>
- UNHCR & OCHA. (2014). *Pakistan: Afghan Refugees*. Recuperat de: https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Pakistan%20Humanitarian%20Dashboard_Afghan%20Refugees%20February%202014.pdf
- UNHCR (2015). *Lesvos Island- Greece. Factsheet*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home/opendocPDFViewer.html?docid=5645ddb6c6&query=greece>
- UNHCR (2016). *2015 UNHCR country operations profile: Lebanon*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/pages/49e486676.html>
- UNHCR (2016). *Regional overview: Solutions Strategy for Afghan Refugees*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home/opendocPDFViewer.html?docid=542522922&query=afghanistan>
- UNHCR PAKISTAN. *Asylum system in Pakistan*. Recuperat de: <http://unhcrpk.org/about/asylum-system-in-pakistan/>
- UNHCR REF DAILY. (2014). *Pakistan world's largest refugee hosting country: UNHCR*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refdaily?pass=52fc6fbd5&id=53a7b7df8>
- UNHCR. (2007). *Statistics on Displaced Iraqis around the World*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/461f7cb92.pdf>
- UNHCR. (2013.) *Syria: The journey to safety gets more dangerous by the day, but refugees keep coming*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=5225b01a6&query=syria%20journey>
- UNHCR. (2015). *2015 UNHCR country operations profile- Syrian Arab Republic*. Recuperat de: <http://www.un.org/press/en/2015/sc12008.doc.htm>
- UNHCR. (2015). *A million refugees and migrants flee to Europe in 2015*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=567918556&query=greece>
- UNHCR. (2015). *Global Trends: Forced Displacement in 2014*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/556725e69.html>
- UNHCR. (2015). *La Crisis del Mediterráneo 2015 a seis meses: Las cifras de refugiados e inmigrantes más altas registradas*. Recuperat de: <http://www.acnur.org/t3/noticias/noticia/la->

[crisis-del-mediterraneo-2015-a-seis-meses-las-cifras-de-refugiados-e-inmigrantes-mas-altas-registradas/](#)

- UNHCR. (2015). *Mid-Year Trends 2015*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/56701b969.html>
- UNHCR. (2015). *Pakistan factsheet*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/5000210e9.html>
- UNHCR. (2015). *Syrian refugees in Jordan, Lebanon snared in poverty – study*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/news/latest/2015/12/567185d71509/syrian-refugees-jordan-lebanon-snared-poverty-study.html>
- UNHCR. (2015). *UNHCR aids refugees on the Greek Islands*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/563ccbb86.html>
- UNHCR. (2016). *2015 UNHCR country operations profile- Jordan*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/pages/49e486566.html>
- UNHCR. (2016). *2015 UNHCR country operations profile- Turkey*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/pages/49e48e0fa7f.html>
- UNHCR. (2016). *2015 UNHCR country operations profile: Islamic Republic of Iran*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/page?page=49e486f96&submit=GO>
- UNHCR. (2016). *Despite war at home, more Syrian refugees return from Iraq*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=56b85b3d6&query=syria%20journey>
- UNHCR. (2016). *Refugees/Migrants Emergency Response – Mediterranean*. Recuperat de: <http://data.unhcr.org/mediterranean/country.php?id=83>
- UNHCR. (2016). *Some 80,000 refugees arrive in Europe in first six weeks of 2016*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=56bdf0f26&query=greece>
- UNHCR. (2016). *UNHCR country operations profile- Pakistan*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/pages/49e487016.html>
- UNHCR. (2016). *UNHCR Survey finds Afghan and Syrian refugees arriving to Greece are fleeing conflict and violence*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=56cc4b876&query=afghanis tan>
- UNHCR. (2016). *UNHCR warns of imminent humanitarian crisis in Greece*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=56d58c146&query=afghanis tan>
- UNHCR. (2016). *UNHCR: 6 steps towards solving the refugee situation in Europe*. Recuperat de: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/search?page=search&docid=56d96de86&query=idomen i>
- UNITED NATIONS. (2015). *Alarmed by Continuing Syria Crisis, Security Council Affirms Its Support for Special Envoy's Approach in Moving Political Solution Forward*. Recuperat de: <http://www.un.org/press/en/2015/sc12008.doc.htm>
- UNIVERSITY OF OXFORD- FACULTY OF LAW. (2016). *Turkey as a Safe Third Country?* Recuperat de: <https://www.law.ox.ac.uk/research-subject-groups/centre-criminology/centreborder-criminologies/blog/2016/03/turkey-safe-third>

- VILAWEB. (2016). Brussel•les felicita la Generalitat per haver ofert d'acollir refugiats i insta el govern espanyol a fer-ho possible. Recuperat de: <http://www.vilaweb.cat/noticies/brussel%C2%B7les-felicita-la-generalitat-per-loferta-dacollida-de-refugiats-i-insta-el-govern-espanyol-a-fer-la-possible/>
- W2EU. (2015). *Dublin III- Greece*. Recuperat de: <http://www.w2eu.info/greece.en/articles/greece-dublin2.en.html>

6 ANNEX 1

Document repartit a Idomeni a inicis del mes de maig de 2016 a través del qual el Govern grec informa els refugiats residents al camp de l'imminent tancament del camp i els insta a desplaçar-se als altres camps coordinats per les autoritats gregues. Versió en francès. Font: Carles Palacio.

